

STATISTIK 2002:
ALKOHOL, NARKOTIKA OG TOBAK

STATISTIK 2002:
ALKOHOL, NARKOTIKA OG TOBAK

Denne publikation kan købes gennem
Sundhedsstyrelsens Publikationer
c/o Schultz Information
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon 70 26 26 36
Fax 43 63 62 45
sundhed@schultz.dk
www.sundhed.schultz.dk

Pris 70,00 kr. inkl. moms

Statistik 2002: Alkohol, narkotika og tobak
Udgivet af Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
Boks 1881, 2300 København S
Telefon 72 22 74 00
Fax 72 22 74 11
www.sundhedsstyrelsen.dk

1. oplag, 3.000 eksemplarer juli 2003
Layout og produktion: Rumfang ApS
Tryk: Arco Grafisk, Skive

ISBN numre:
Papirudgave: 87-91361-28-1
Elektronisk udgave: 87-91361-30-3

Forord

Statistik 2002: Alkohol, narkotika og tobak indeholder en række statistiske oplysninger om udviklingen i bl.a. danskernes forbrug/misbrug af alkohol, narkotika og tobak. Den indeholder desuden oplysninger om dødsfald, sygdomme og behandling. Rapporten er inddelt i temaer, så den er nem at benytte som opslagsbog.

Statistik 2002: Alkohol, narkotika og tobak afløser Sundhedsstyrelsens tidligere serie Alkohol- og narkotikastatistik. Nærværende rapport er således udvidet, så den også omfatter tobak.

Rapporten er baseret på oplysninger fra Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister, Landspatientregister, Sundhedsstyrelsens narkotikabehandlings- og metadonordinationsstatistik, Danmarks Statistik, Institut for Psykiatrisk Grundforskning, Statens Serum Institut, Rigs-politiets og Kriminalforsorgens årsberetninger, Statens Institut for Folkesundhed samt diverse surveyundersøgelser.

Statistik 2002: Alkohol, narkotika og tobak kan fremover også læses på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sundhedsstyrelsen.dk, se under Forebyggelse – Dokumentation – Statistik: Alkohol, narkotika og tobak. Statistikken bliver løbende opdateret, når der kommer nye relevante informationer og data. Fra 2004 vil statistikken alene blive publiceret på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe, bestående af fuldmægtig, cand. scient. soc. Morten Wiberg (alkohol), fuldmægtig, cand. scient. pol. Birgitte Bælum, fuldmægtig, sociolog Kari Grasaasen (narkotika), og informationskonsulent Jørgen Falk (tobak). Analyserne af den alkoholrelaterede henholdsvis den tobaksrelaterede dødelighed er udført af cand. stat. et ph.d. Knud Juel, Statens Institut for Folkesundhed. Overassistent Birgitte Neumann har været sekretær.

København, juli 2003

Jens Kristian Gøtrik
Medicinaldirektør

Ole Kopp Christensen
Centerchef

Indhold

Alkoholforbruget i Danmark	7
Det registrerede forbrug	7
Grænsehandel og mørketal	7
Metodiske forbehold	8
Danskernes forbrug af øl, vin og spiritus	9
Danskernes alkoholforbrug sammenlignet med andre europæiske lande	10
Ændringer i alkoholforbruget 1980 – 2001	10
Danskernes alkoholvaner	12
Voksnes alkoholvaner	12
Alkoholvaner og -forbrug blandt 11 – 15-årige børn	13
Alkoholforbrug blandt 11 – 15-årige i den seneste måned. 1997 – 2002	14
Alkoholvaner og -forbrug blandt unge 16 – 20-årige	17
Storforbrug, skadeligt forbrug og alkoholafhængighed	19
Storforbrug	19
Det skadelige forbrug	19
Alkoholafhængighed	19
Alkoholrelateret dødelighed, sygelighed mv.	21
Alkohol som årsag ved sygdom og død	21
Alkoholrelaterede dødsfald	21
Alkoholrelateret dødelighed – opdelt på rater	22
Sammenhæng mellem alkoholforbrug og dødelighed	23
Alkoholrelaterede behandlinger	24
Indlæggelser på somatiske afdelinger	24
Indlæggelser på psykiatriske afdelinger	25
Trafikulykker	26
Spirituskørsel	26
Detentionsanbringelser	27
Den aktuelle narkotikasituation i Danmark	28
Narkotikarelaterede dødsfald	28
Narkotikarelaterede dødsfald. Geografisk fordeling	28
Udbredelse af hiv og aids blandt stofmisbrugere	29
Udbredelse af akut hepatitis A, B og C	30
Stofmisbrugere i behandling	30
Metadonbehandling og metadonordination	31
Stofmisbrugsrelaterede indlæggelser på psykiatriske afdelinger	32
Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen	32
Udbredelse af illegale stoffer blandt de unge 16-24-årige	33
Erfaringer med illegale stoffer blandt de helt unge	34
Beslaglagt narkotika	34
Narkotikakriminalitet	34
Indsatte stofmisbrugere	35

Danskerne rygevaner	36
Udviklingen i danske kvinders rygevaner 1970 – 1993	36
Udviklingen i danske mænds rygevaner 1970 – 1993	37
Udviklingen i andelen af rygere i alt og daglig-rygere blandt kvinder 1994-2001	37
Udviklingen i andelen af rygere i alt og daglig-rygere blandt mænd 1994-2001	38
Andelen af daglig- og storrygere blandt kvinder 1994 til 2001	38
Andelen af daglig- og storrygere blandt mænd 1994 til 2001	39
Andelen af storrygere blandt kvinder og mænd 1970-2001	39
Andelen af dagligrygere blandt kvinder og mænd over 50 år 1994-2001	40
Andelen af dagligrygere blandt 30 – 49-årige kvinder og mænd 1994 – 2001	40
Andelen af dagligrygere blandt 15 – 29-årige kvinder og mænd 1994 – 2001	41
Andelen af rygere blandt kvinder og mænd over 40 år 1970 – 1993	41
Andelen af rygere blandt de 25 – 39-årige kvinder og mænd 1970 – 1993	42
Andelen af rygere blandt 15 – 24-årige mænd og kvinder 1970 – 1993	42
Andelen af rygere blandt kvinder i relation til beskæftigelse 1970-2001	43
Andelen af rygere blandt mænd i relation til beskæftigelse 1970-2001	43
Rygere blandt kvinder i udvalgte europæiske lande 1999/2000	44
Rygere blandt mænd i udvalgte europæiske lande 1999/2000	44
Tobaksforbrug i Danmark pr. indbygger 1920-2001	45
Tobaksrelaterede dødsfald i Danmark	45
Tabeller	47
Alkoholstatistik	49
Narkotikastatistik	62
Tobaksstatistik	70
Litteratur	85

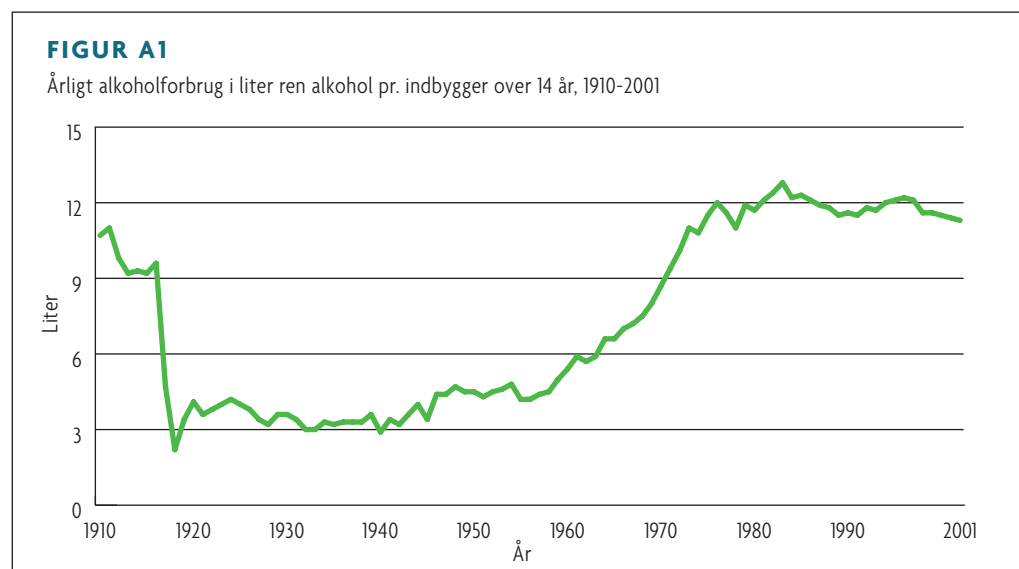
Alkoholforbruget i Danmark

Forbruget af alkohol i Danmark kan opgøres ud fra statistikker over afgiftsberigtiget salg af øl, vin og spiritus; dvs. alkohol som er pålagt skatter og afgifter, som sælges i butikker, på restaurationer mv. Opgørelsen afspejler dog ikke danskernes samlede forbrug af alkohol. En del af den alkohol, der købes i Danmark, udføres således til udlandet, først og fremmest til Sverige og Norge. Tilsvarende hjemfører danskerne relativt store mængder alkohol fra udlandet, først og fremmest via grænsehandel syd for grænsen. Hjemmelavet alkohol skønnes derimod ikke at have nævneværdig betydning for det samlede forbrug af alkohol i Danmark.

Det registrerede forbrug

I 2001 drak hver dansker over 14 år i gennemsnit 11,5 liter ren alkohol. Danskernes forbrug af alkohol har med mindre udsving ligget på dette niveau siden midten af 1970'erne. Siden 1996 kan der noteres et fald i det registrerede forbrug på 0,6 liter ren alkohol.

Set over en længere periode har danskernes alkoholforbrug varieret betydeligt. Fra midten af 1950'erne til midten af 1970'erne tredobledes alkoholforbruget fra godt 4 liter til omkring 12 liter årligt pr. person over 14 år. Forbruget toppede i 1983 med 12,8 liter.

TABEL A1

Kilde: Thorsen 1990; Danmarks Statistik 2002

Grænsehandel og mørketal

Op gennem 1990'erne har danskerne hjemført stadig større mængder alkohol fra udlandet. Denne udvikling kan blandt andet forklares med liberalisering af toldrestriktionerne og de lavere afgifter på øl, vin og spiritus syd for den danske grænse. Det skønnes, at danske rejsende i 2000 hjemførte henholdsvis 238,7 mio. liter øl og 51,6 mio. liter bordvin fra Tyskland (Bygvrå 2001). Det er mere end en fordobling sammenlignet med tilsvarende skøn gennemført i 1998/1999 (Bygvrå og Hansen 1999).

Til sammenligning skønnes det, at svenske rejsende hjemførte henholdsvis 28,8 mio. liter øl og 13,8 mio. liter bordvin i 2000 fra Danmark til Sverige. Det betyder, at 201,9 mio. liter øl henh. 34,6 mio. liter bordvin forblev i Danmark. Dette svarer til 27,5% af det afgiftsberigtigede salg af øl henholdsvis 17,3% af det afgiftsberigtigede salg af vin i 2000 (Tabel A1.1).

TABEL A1.1

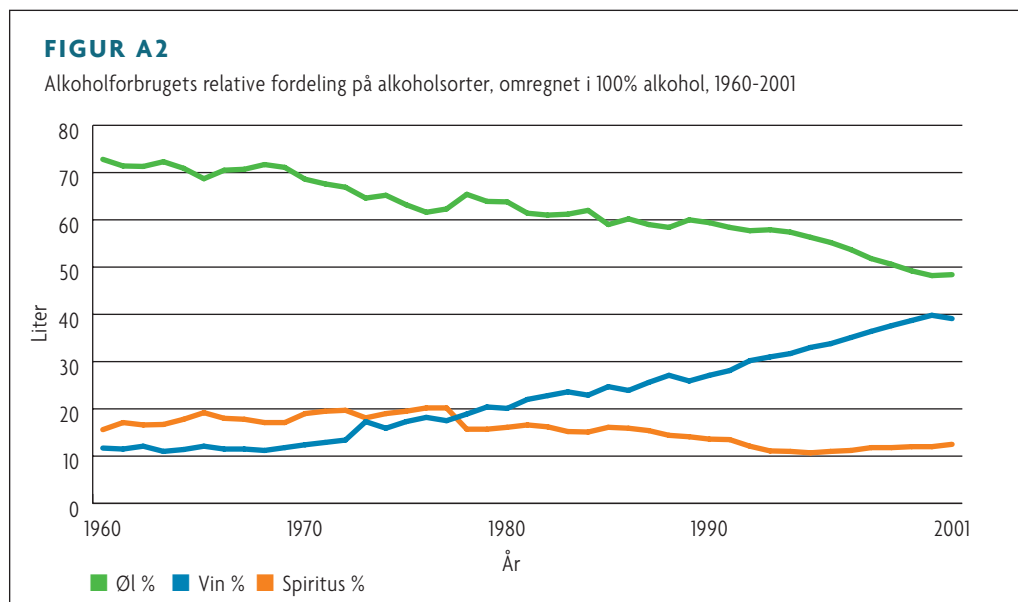
Metodiske forbehold

Den skønnede mængde alkohol, som danskerne hjemfører fra udlandet, er forbundet med betydelig usikkerhed. Beregningen bygger på spørgeskemaundersøgelser, hvor et tilfældigt udsnit af de rejsende ved grænseovergangene er bedt om at redegøre for, hvor meget alkohol de hjemfører henholdsvis udfører. Formentligt er ikke alle rejsende tilbøjelige til at deltage i undersøgelsen – og hvis de gør det: at give korrekte oplysninger. Man må derfor formode nogen underrapportering; dvs. at den rejsende oplyser at medbringe en mindre mængde alkohol, end det er tilfældet. Underrapporteringen er formentligt størst, når det handler om spiritus. Til forskel fra øl og vin, som rejsende frit må hjemføre i relativt store mængder, er der fortsat restriktioner på, hvor meget spiritus, der kan hjemføres. Videre er undersøgelserne gennemført som kortvarige stikprøveundersøgelser om foråret og efteråret. Der er derfor en risiko for, at de indsamlede data ikke tager højde for eventuelle sæsonudsving, fx i forbindelse med jul eller sommerferie.

Der er dog ingen tvivl om, at grænsehandlen bidrager til danskernes forbrug af alkohol. Og at det samlede forbrug af alkohol i Danmark er større end det forbrug, der registreres via det afgiftsberigtigede salg af alkohol.

Danskernes forbrug af øl, vin og spiritus

Danmark har traditionelt været en øldrikkende nation. Men fra midten af 1970'erne ses der en bemærkelsesværdig forskydning i forbruget af alkoholsorter. Siden 1975 er forbruget af vin mere end fordoblet på bekostning af især spiritus, hvor forbruget i samme periode er faldet med en tredjedel. Samtidig er forbruget af øl faldet støt gennem de seneste 40 år med næsten 25%.

TABEL A2

Kilde: Danmarks Statistik

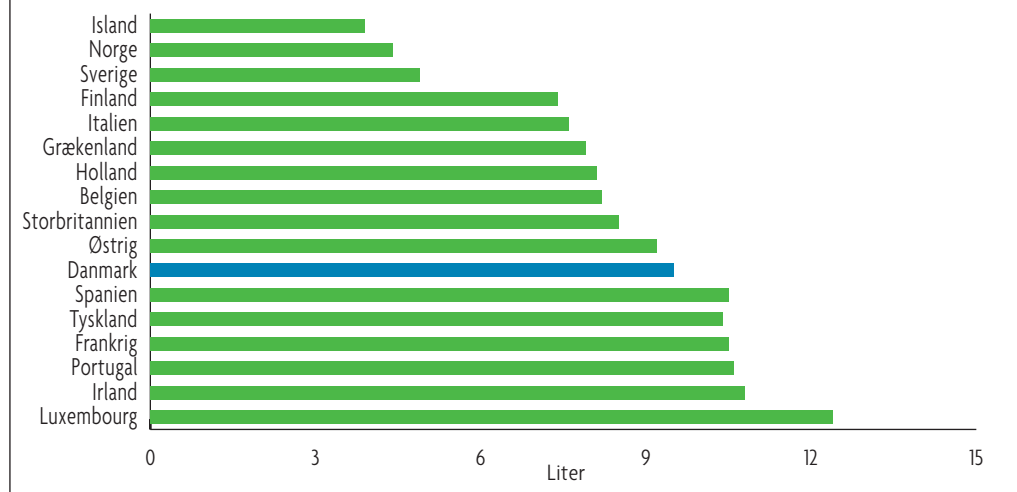
Danskernes alkoholforbrug sammenlignet med andre europæiske lande

I nordisk sammenhæng er det danske alkoholforbrug højt, opgjort som det afgiftsberigtigede salg af alkohol. Sammenlignet med de øvrige EU-lande placerer Danmark sig i midten og overgås af Luxembourg, Irland, Portugal, Spanien, Frankrig og Tyskland.

TABEL A3

FIGUR A3

Årligt alkoholforbrug i liter ren alkohol pr. indbygger i lande i EU og i Norden, 2001

Kilde: World Drink Trends 2003

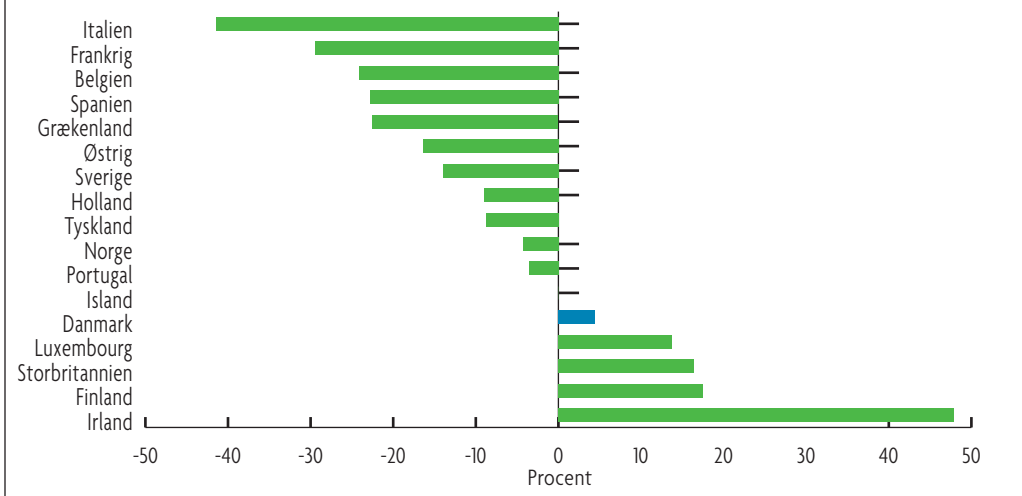
Note: Alkoholforbruget i liter ren alkohol pr. indbygger er opgjort som det afgiftsberigtigede salg af alkohol. Opgørelsen omfatter ikke forbruget af hjemmefremstillet alkohol, hjemført alkohol fra udlandet, indsmuglet alkohol mv.

Ændringer i alkoholforbruget 1980 – 2001

Inden for de seneste 20 år ses et meget stort fald i alkoholforbruget i flere lande i Syd- og Mellemeuropa, navnlig Italien, Frankrig, Belgien, Spanien, Grækenland og Østrig. Omvendt ses en voldsom stigning i forbruget i Irland samt Finland, Storbritannien og Luxembourg. Alkoholforbruget i Danmark er stort set uændret i denne periode. Det skal dog tilføjes, at der har været en vedvarende nedgang i forbruget inden for de seneste år.

FIGUR A4

Årligt alkoholforbrug i liter ren alkohol pr. indbygger i lande i EU og i Norden. Procentuel udvikling 1980-2001

Kilde: World Drink Trends 2003

Note: Alkoholforbruget i liter ren alkohol pr. indbygger er opgjort som det afgiftsberigtigede salg af alkohol. Opgørelsen omfatter ikke forbruget af hjemmefremstillet alkohol, hjemført alkohol fra udlandet, indsmuglet alkohol mv.

Danskernes alkoholvaner

I de senere år er der lavet flere undersøgelser af danskernes alkoholvaner og -forbrug. Man har blandt andet spurgt til, hvor meget alkohol svarpersonen har drukket seneste uge/måned, hvor mange gange de har drukket mere end fem genstande på én gang de sidste 30 dage, og hvor mange gange de har været fulde de sidste 30 dage.

Undersøgelserne er velegnede til at belyse drikkemønstre i forskellige sociale sammenhænge. Svagheden er imidlertid, at der er risiko for underrapportering; dvs. at svarpersonerne bevidst eller ubevidst giver forkerte oplysninger om deres alkoholvaner og -forbrug. Studier har vist, at usikkerheden ved angivelse af eget forbrug primært ses blandt storbrugerne. En anden svaghed ved undersøgelserne kan være, at en relativt stor andel af storbrugerne er blandt de personer, som af en eller anden grund ikke har ønsket eller ikke har kunnet deltage i undersøgelsen. Dette kan bidrage til en øget underrapportering (Kjøller og Rasmussen 2001). De metodiske problemer til trods giver undersøgelserne et godt fingerpeg om befolkningens alkoholvaner og -forbrug.

Voksnes alkoholvaner

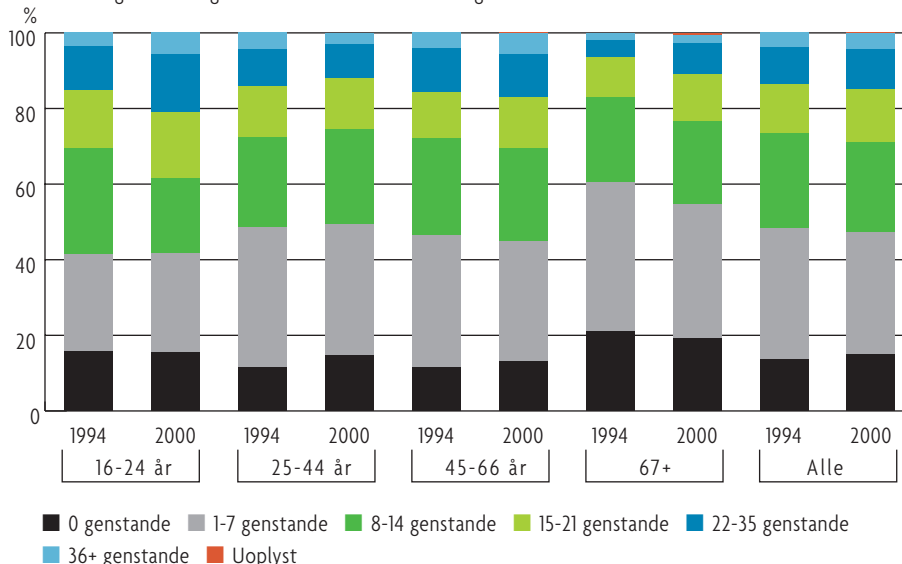
I 1994 og igen i 2000 har Statens Institut for Folkesundhed undersøgt danskernes alkoholforbrug og -vaner den seneste uge.

Sammenlignet med 1994 er alkoholforbruget blandt mænd generelt stort set uændret i 2000. Dette gælder dog ikke 16 – 24-årige og 67+ årige mænd, hvor der ses en stigning i andelen, der har drukket mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrænse for mænd: Højest 21 genstande om ugen. Blandt de 25 – 44-årige mænd ses en lille stigning i andelen, der slet ikke har drukket alkohol eller har haft et moderat forbrug (højest 14 genstande) og et mindre fald i andelen, der har drukket mere end 21 genstande.

TABEL A5

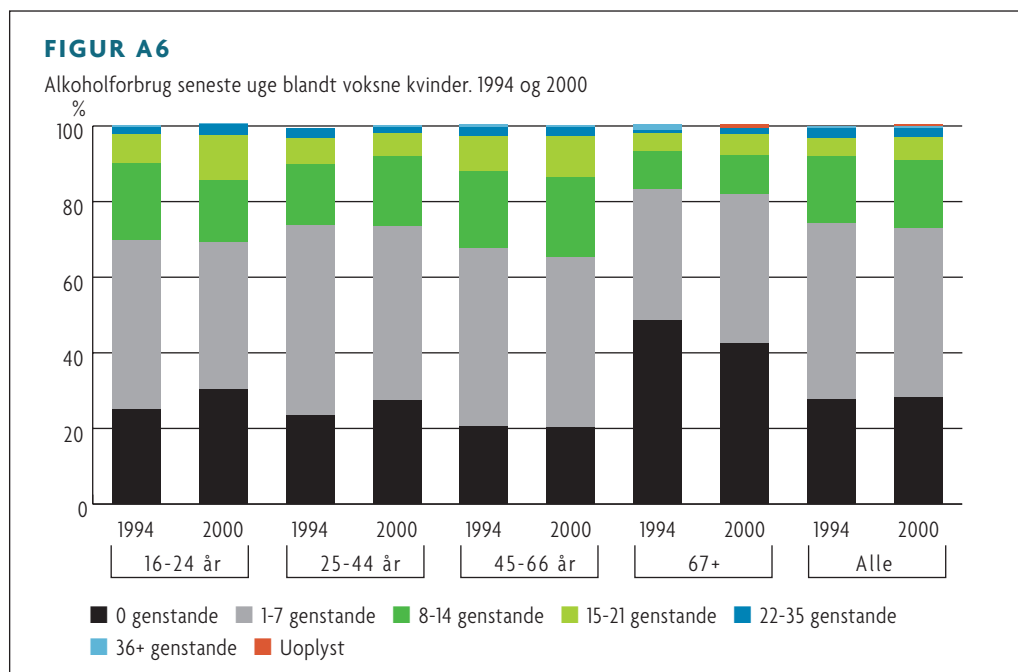
FIGUR A5

Alkoholforbrug seneste uge blandt voksne mænd. 1994 og 2000

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed

Også blandt kvinder er alkoholforbruget generelt stort set uændret i 2000, sammenlignet med 1994. Dog ses en stigning i andelen blandt 16 – 24-årige kvinder, der har drukket mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrænse for kvinder: Højest 14 genstande om ugen.

TABEL A6

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed

Alkoholvaner og -forbrug blandt 11 – 15-årige børn

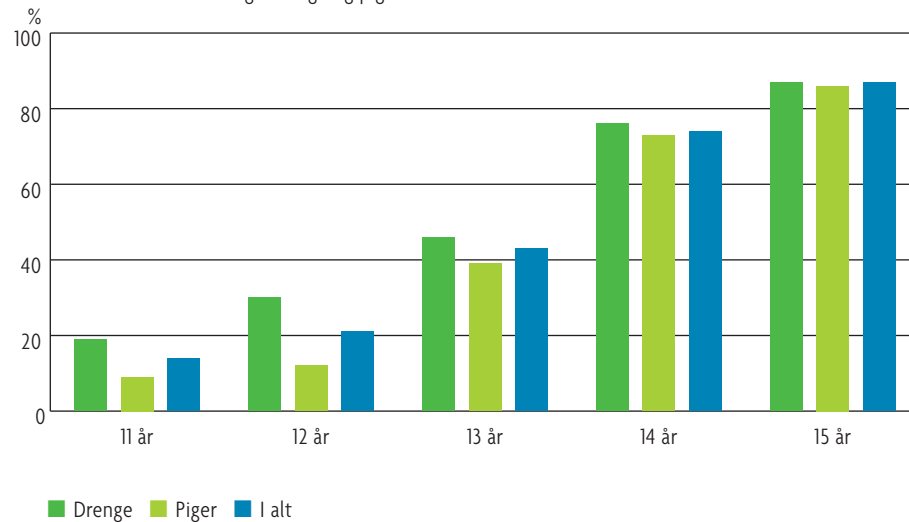
Siden 1997 har Sundhedsstyrelsen hvert år undersøgt danske 11 – 15-årige børns erfaring med alkohol. I det følgende er udvalgte resultater fra undersøgelsen.

Alkoholdebut blandt 11 – 15-årige. 2002

Blandt de 11-årige har hver femte dreng og hver tiende pige drukket mindst en hel genstand med alkohol. Det kan være en øl, et glas vin, en alkoholsodavand eller et glas spiritus. Andelen der har drukket stiger brat ved 12-13-årsalderen. Næsten trefjerdedele af de 14-årige drenge og piger har drukket mindst én genstand.

TABEL A7**FIGUR A7**

Alkoholdebut blandt 11-15-årige drenge og piger. 2002

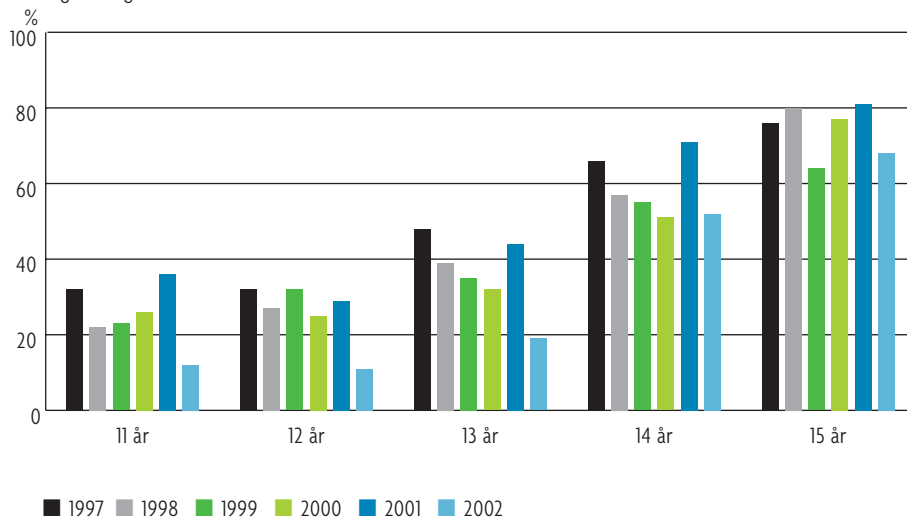
Kilde: Sundhedsstyrelsen (2002)

Alkoholforbrug blandt 11 – 15-årige i den seneste måned. 1997 – 2002

Når børn drikker alkohol, sker det som oftest ved særlige lejligheder, fx til fester. Ved at spørge til om man har drukket alkohol mindst én gang i den seneste måned, får man et øjebliksbillede af forbrugsmønsteret.

FIGUR A8

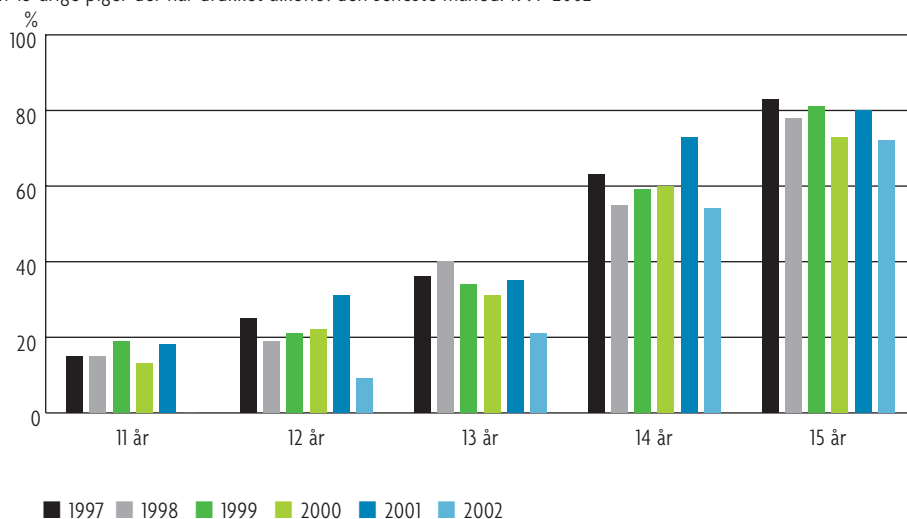
11-15-årige drenge der har drukket alkohol den seneste måned. 1997-2002

TABEL A8

Kilde: Sundhedsstyrelsen (2002)

FIGUR A9

11-15-årige piger der har drukket alkohol den seneste måned. 1997-2002

TABEL A9

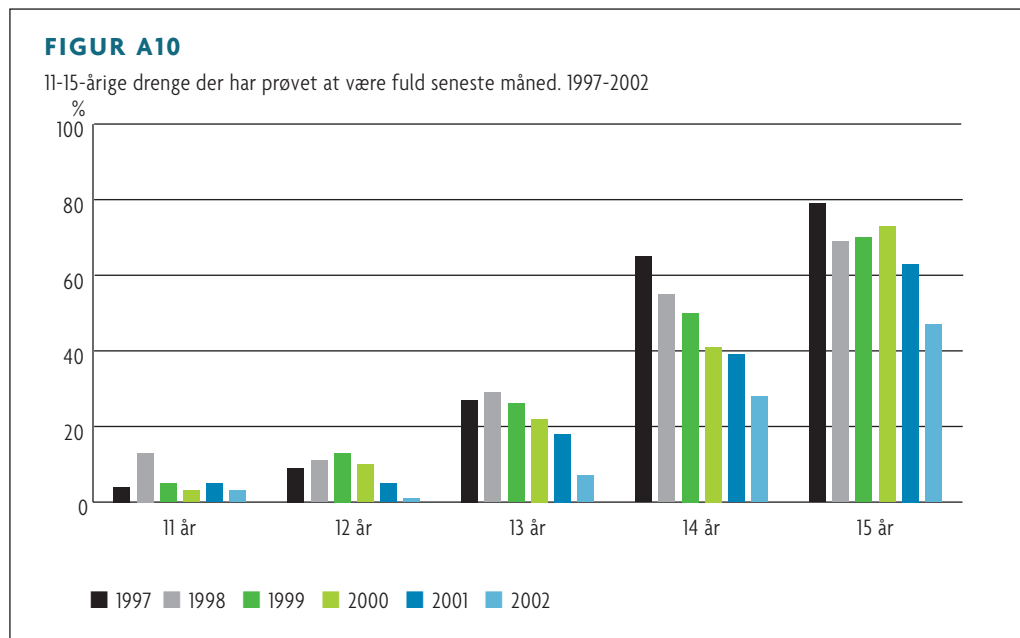
Kilde: Sundhedsstyrelsen (2002)

Siden 2000 ses et fald i andelen af 11 – 13-årige drenge og piger, der har drukket alkohol i den seneste måned. Nedgangen er særlig stor i 2001-2002. Blandt de ældre drenge og piger ses et mindre fald i andelen, der har drukket alkohol, siden 1997. Også her ses den største nedgang i andelen i 2001-2002.

Fuld seneste måned

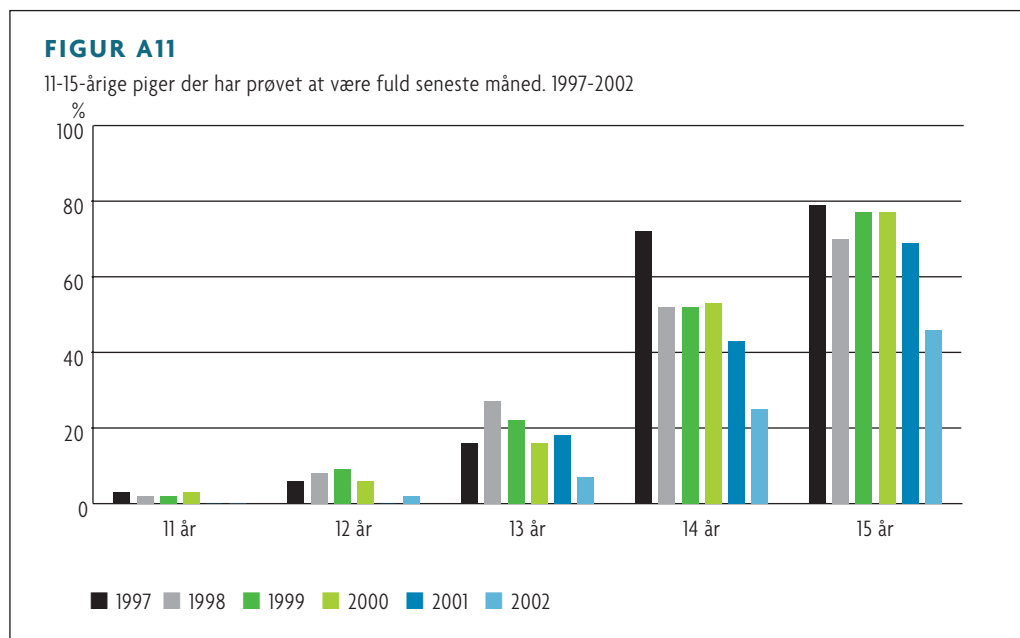
I 2002 er det kun meget få 11–12-årige drenge og piger, der har været fulde inden for den seneste måned. Blandt de 13-årige har knap hver tiende været fuld seneste måned, mens dette gælder for hver fjerde blandt de 14-årige og halvdelen af de 15-årige. I de senere år ses et fald i andelen, der har været fulde inden for den seneste måned. Det gælder for alle aldersgrupper.

TABEL A10

Kilde: Sundhedsstyrelsen (2002)

TABEL 11

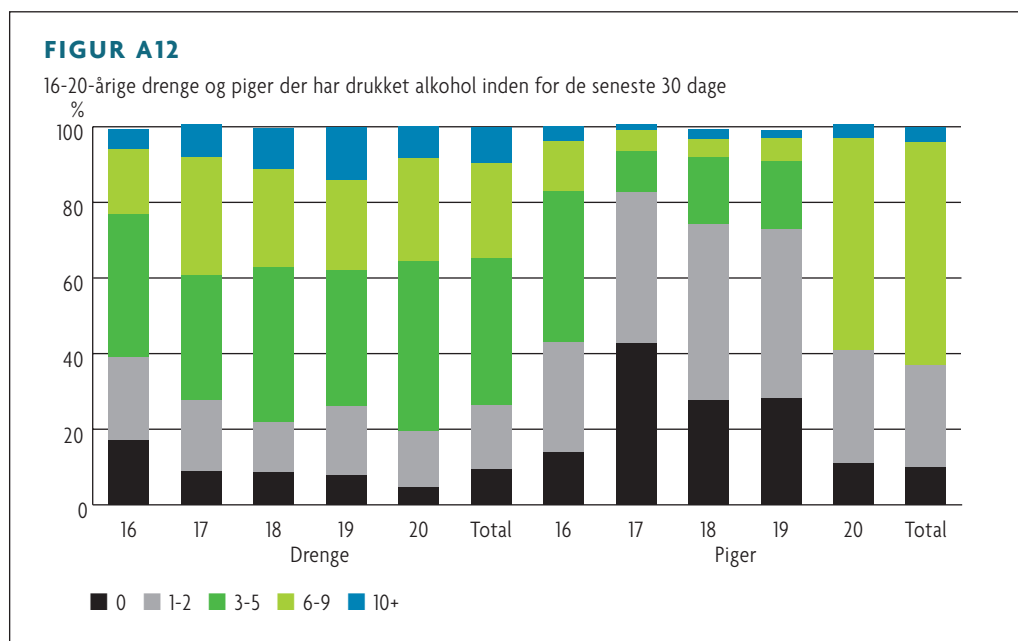
Kilde: Sundhedsstyrelsen (2002)

Alkoholvaner og -forbrug blandt unge 16 – 20-årige

Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse har undersøgt danske 16-20-åriges livsstil og dagligdag, herunder også forbrug af alkohol. De unge er blandt andet spurgt om, hvor mange gange de har drukket alkohol inden for de sidste 30 dage, hvor mange gange de har drukket mere end fem genstande på én gang inden for de sidste 30 dage, samt om de har drukket mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrænser for voksne.

Andel der har drukket alkohol inden for de seneste 30 dage

Inden for de seneste 30 dage har ca. 40% af unge drukket mere end én gang om ugen i gennemsnit. Blandt drenge har næsten hver fjerde 16-årige og hver tredje 20-årige drukket 6 gange eller mere, mens hver tiende dreng har drukket 10 gange eller mere inden for de seneste 30 dage. Blandt pigerne er der en lavere hyppighed: Hver sjette 16-årige og 20-årige pige har drukket mere end 6 genstande inden for de seneste 30 dage. Til sammenligning gælder dette for hver fjerde 17-19-årige pige. Blandt pigerne har 3,5-5% drukket 10 gange eller mere inden for de seneste 30 dage.

TABEL A12

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse (2001)

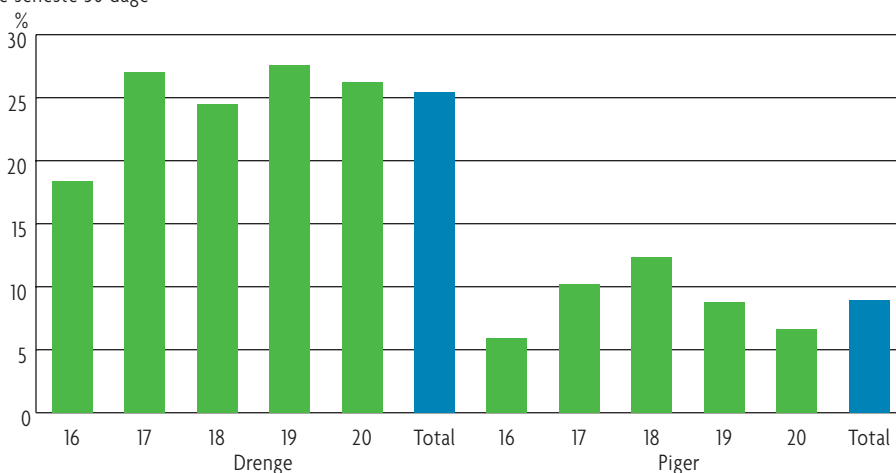
Andel der har drukket mere end fem genstande inden for de seneste 30 dage

Et alkoholforbrug på mere end fem genstande anvendes ofte som indikator for, at man drikker for at blive beruset. Anlægges dette mål overfor unge, er det normen blandt 16-20-årige at blive beruset én eller flere gange i løbet af en måned. 81% af drengene og 70% af pigerne havde drukket fem eller flere genstande inden for de seneste 30 dage.

TABEL A13

FIGUR A13

16-20-årige drenge og piger der har drukket mere end fem genstande på én gang inden for de seneste 30 dage

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse (2001)

Andel der har drukket mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrenser

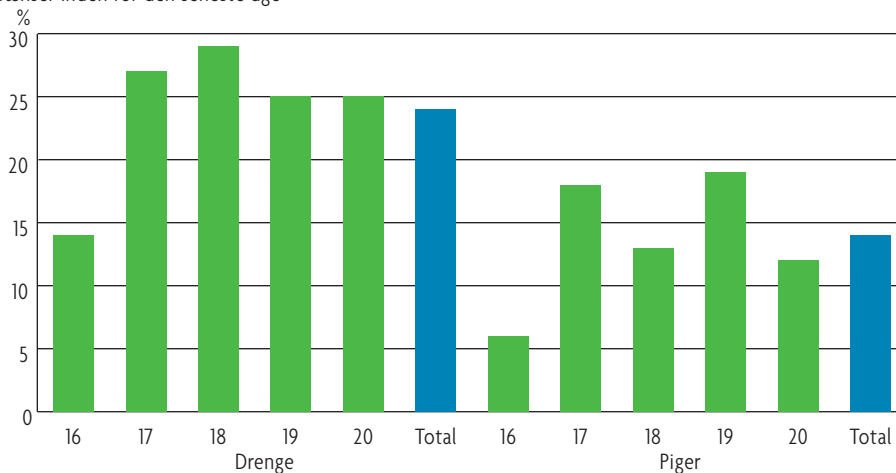
Sundhedsstyrelsen anbefaler, at voksne kvinder højst drikker 14 genstande, og mænd højst 21 genstande om ugen. De anbefalede genstandsgrenser gælder ikke for børn og unge.

Blandt de 16-20-årige drenge har hver fjerde drukket mere end 21 genstande inden for den seneste uge, mens dette gælder for hver syvende pige. Det er navnlig de 17-20-årige drenge og piger, der drikker mere end de anbefalede genstandsgrenser.

TABEL A14

FIGUR A14

Andel 16-20-årige drenge og piger der har drukket mere end Sundhedsstyrelsens anbefalede genstandsgrenser inden for den seneste uge

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse (2001)

Storforbrug, skadeligt forbrug og alkoholafhængighed

I det følgende gives der et bud på, hvordan man kan skelne mellem storforbrug, skadeligt forbrug og alkoholafhængighed, samt et skøn over udbredelsen af disse forbrugsmønstre i befolkningen.

Storforbrug

Der eksisterer hverken national eller international enighed om definitionen på storforbrug. Men der er to forskellige indfaldsvinkler til indkredsning af storforbruget og afgrænsningen til det sociale, rekreative forbrug. Den ene indfaldsvinkel fokuserer på, hvor meget man drikker. Der er med udgangspunkt i alkoholforbrugets konsekvenser for helbredet sat et kvantitativt skel mellem det moderate forbrug og storforbruget; nemlig de anbefalede genstandsgrænser: højst 14 genstande om ugen for kvinder og højst 21 genstande om ugen for mænd (Hardt og Becker, 1999). Den anden indfaldsvinkel fokuserer mere på forbrugsmønstre og konsekvenser af alkoholforbruget. Storforbruget defineres her som et forbrug, der giver høj risiko for at skade brugerens fysiske og psykiske sundhed, og som måske allerede i nogen grad har påvirket evnen til at fungere. Dog uden at der er tale om massive problemer eller afhængighed af alkohol.

Den kvantitative indfaldsvinkel med en generelt formuleret grænse – de anbefalede genstandsgrænser – er velegnet til den brede befolkningsrettede oplysning og til at anslå omfanget af storforbrugere. Den kan imidlertid ikke stå alene, når det enkelte individs alkoholforbrug skal vurderes i en behandlingskontakt. Her må forbrugsmønstret og konsekvenserne af forbruget inddrages.

Det skadelige forbrug

Definitionen af et skadeligt alkoholforbrug, jævnfør WHO's diagnoseklassifikationssystem ICD10, er et alkoholforbrug, som allerede har ført til fysisk eller psykisk skade, men som endnu ikke kan defineres som et afhængigt alkoholforbrug. I praksis er det meget svært at skelne mellem gruppen med storforbrug og gruppen med et skadeligt forbrug. Her anvendes derfor begrebet storforbrug af alkohol som dækkende for både gruppen med risiko for fysiske og psykiske skader og for gruppen, hvor der allerede er forekommet skader. Dog uden at der endnu er tale om afhængighed.

Med fastlæggelsen af genstandsgrænserne kan omfanget af storforbrugere, inklusiv personer med et skadeligt forbrug og afhængige forbrugere, indkredses. Ifølge undersøgelsen Sundhed og sygelighed i Danmark 2000, udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, drikker 15% af alle voksne mænd og 9% af voksne kvinder over genstandsgrænserne (Kjøller & Rasmussen, 2002).

Alkoholafhængighed

I WHO's diagnoseklassifikationssystem, der baserer sig på det amerikanske psykiatriske diagnosesystem DSM IV, lider en person af et alkoholafhængighedssyndrom, hvis denne inden for et år har haft tre eller flere af følgende reaktioner:

- "craving", dvs. et tvangsmæssigt ønske om at drikke
- kontroltab, dvs. at man ikke kan stoppe med at drikke, når man først er begyndt
- fysiske abstinenser
- toleranceudvikling med behov for stadig større mængder alkohol for at opnå samme effekt
- mindsket interesse for andre aktiviteter eller et stort forbrug af tid på at skaffe alkohol
- fortsat drikkeri på trods af kendskab til skadelige følger.

Ifølge Sundhedsstyrelsens Landspatientregister var der i 2001 næsten 28.000 indlæggelser på somatiske og psykiatriske hospitaler samt visse behandlingshjem med en alkoholrelateret diagnose. Der er ingen fortløbende registreringer af personer, som er behandlet i alkoholambulatorier eller på samtlige offentlige eller private behandlingshjem. En nylig opgørelse viser, at amterne i 2000 har behandlet ca. 17.000 personer ambulat og ca. 650 personer i døgnbehandling.

Opgørelserne giver et fingerpeg om omfanget af alkoholafhængige, som har søgt hjælp på grund af deres alkoholrelaterede lidelser. Men de er stadig ikke et mål for antallet af alkoholafhængige.

Overlæge Finn Zierau, alkoholenheden på Hvidovre Hospital, har på baggrund af amerikanske undersøgelser lavet et skøn over antallet af alkoholafhængige i Danmark. Han angiver antallet af alkoholafhængige til 200.000-250.000. På baggrund af Sundhed- og sygelighedsundersøgelsen vurderes antallet af mennesker, der drikker over genstandsgrænserne, at være 500.000. Trækkes førstnævnte tal fra sidstnævnte, må antallet af storforbrugere skønnes at være ca. 300.000.

En amerikansk undersøgelse (National Longitudinal Alcohol Epidemiologic Survey fra National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism) gør det muligt på basis af DSM IV-kriterierne for afhængighed at foretage et skøn over antallet af personer med alkoholafhængighedssyndrom. Undersøgelsen viste, at der var tale om 4,38 pct. af personer på 18 år eller derover.

Undersøgelsen opererede også med begrebet alkoholmisbrug som en kategori, der angiver et problemniveau, der er lavere end alkoholafhængigheden. Alkoholmisbrug er defineret som følger:

- personer, der drikker, selvom alkoholforbruget har fået konsekvenser for de sociale relationer
- gentagen indtagelse af alkohol i situationer, hvor alkoholforbrug er fysisk farligt
- gentagen alkoholforbrug, der forhindrer varetagelse af vigtige rolleforpligtelser
- gentagne alkoholrelaterede problemer med overtrædelse af lovgivningen.

Denne definition er en indkredsning af de mere belastede storforbrugere, hvis forbrug giver sociale skader, men endnu ikke har udviklet sig til afhængighed.

I USA er det 3,03 pct. af voksne på 18 år eller derover, der opfylder disse kriterier.

Da der ikke eksisterer nogen tilsvarende dansk undersøgelse, vil denne beregningsmetode blive benyttet som basis for et minimumsskøn. Hvis 4,38 pct. af de voksne danskere på 18 år eller derover er alkoholafhængige, svarer det til ca. 180.000 personer. Hvis 3,03 pct. voksne danskere er misbrugere svarer det til ca. 125.000 personer. Der er således i alt tale om skønnet ca. 300.000 mennesker med enten alkoholafhængighed eller et misbrug af alkohol, der kræver en ændring for ikke at skabe problemer for den enkelte eller samfundet.

Alkoholrelateret dødelighed, sygelighed mv.

Såvel sundheds- og socialvæsen som politi og retsvæsen registrerer løbende personer med alkoholrelaterede problemer på følgende områder:

- Alkoholrelaterede dødsfald
- Indlæggelser på somatiske og psykiatriske sygehusafdelinger
- Alkoholrelaterede færdselsuheld
- Spirituskørsel, detentionsanbringelser og anholdelser for beruselse

Det er vanskeligt at tolke disse registreringer som udtryk for omfanget af alkoholrelaterede problemer. Det hænger sammen med, at tallene ikke alene afspejler problemernes faktiske omfang, men også de respektive myndigheders aktivitet på området. En stigning eller et fald i antallet af behandlinger kan være udtryk for, at efterspørgslen har ændret sig. Men det kan også skyldes en ændring i behandlingstilbuddet, fx ændring af antal pladser på ambulatorium eller døgninstitution. Det har været tilfældet på psykiatriske afdelinger, hvor man i sidste halvdel af 1980'erne nedlagde et stort antal sengepladser og samtidig opprioriterede behandlingen af visse andre former for sindslidelser. Tilsvarende kan en nedgang i antallet af detentionsanbringelser være et udtryk for, at politiet i højere grad kører berusede personer hjem til deres bopæl frem for at sætte dem i detentionen.

Alkohol som årsag ved sygdom og død

Tilstande som alkoholisme, alkoholforgiftning og alkoholpsykose er direkte relateret til et storforbrug af alkohol. Tilsvarende anses tilstande som skrumpelever (levercirrhose) og bugspytkirtelbetændelse (pankreatitis) for at være sikre indikatorer på alkoholrelaterede lidelser, fordi sammenhængen mellem disse tilstande og et stort alkoholforbrug er meget stærk.

Men også andre sygdomme kan hænge sammen med et for stort alkoholforbrug. Blandt andet en række kræftsygdomme som mundhule-spiserørskræft, tyktarmskræft, leverkræft og brystkræft hos kvinder, ligesom alkohol være en risikofaktor for udvikling af knogleskørhed (osteoporose).

I det følgende gengives opgørelser over udviklingen i den alkoholrelaterede dødelighed og sygelighed i Danmark. Opgørelserne bygger på oplysninger om antal dødsfald henholdsvis antal indlæggelser på somatiske og psykiatriske afdelinger med diagnosen alkoholisme, alkoholforgiftning, alkoholpsykose, levercirrhose eller bugspytkirtelbetændelse. Det skal understreges, at opgørelserne ikke giver det totale billede af antallet af dødsfald og indlæggelser, hvor alkohol kan have en betydning for diagnosen.

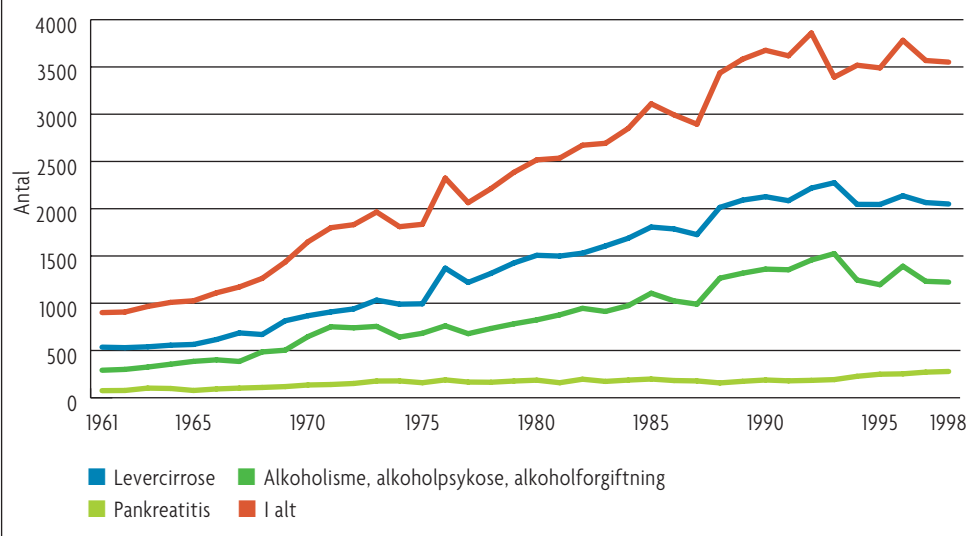
Alkoholrelaterede dødsfald

Antallet af alkoholrelaterede dødsfald er mere end tredoblet i de seneste tre årtier (Figur 15). Først i 1960'erne udgjorde alkoholrelaterede dødsfald godt 2 procent af samtlige dødsfald, mens 4,6% af samtlige dødsfald i 1998 kan tilskrives en alkoholrelateret diagnose.

TABEL A15

FIGUR A15

Alkoholrelaterede dødsfald 1961-1998, opdelt efter diagnose og køn

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister

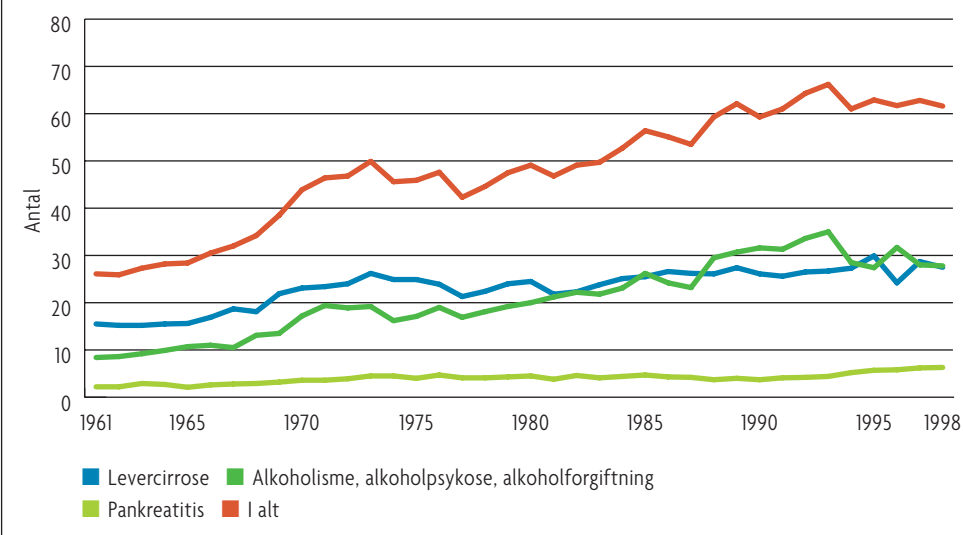
Alkoholrelateret dødelighed – opdelt på rater

Figur A16 viser udviklingen i dødeligheden for alkoholisme, alkoholforgiftning og alkoholpsykose, skrumpelever (levercirrose) og bugspytkirtelbetændelse (pankreatitis), opgjort pr. 100.000 indbyggere over 14 år.

TABEL A16

FIGUR A16

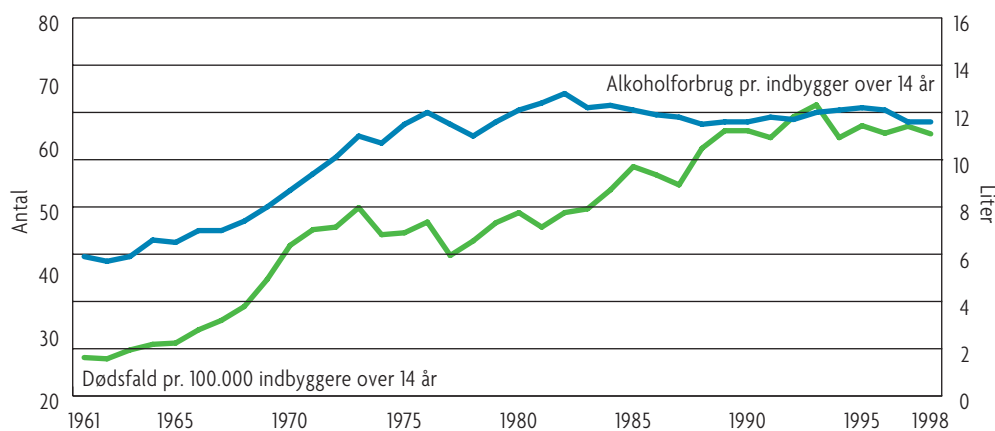
Alkoholrelaterede dødsfald pr. 100.000 indbyggere over 14 år. Opdelt efter diagnose. 1961-1998

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister

FIGUR A17

Alkoholrelaterede dødsfald pr. 100.000 indbyggere over 14 år sammenholdt med gennemsnitlig alkoholforbrug pr. indbygger over 14 år. 1961-1998

TABEL A17

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister

Sammenhæng mellem alkoholforbrug og dødelighed

Figur A17 viser alkoholforbruget pr. indbygger over 14 år og den samlede alkoholrelaterede dødelighed pr. 100.000 indbyggere over 14 år, 1961- 1998. Kurverne følges ad særligt først i perioden, men selv om alkoholforbruget stagnerede i begyndelsen af 1980'erne, ses en fortsat stigning i dødeligheden. Det kan skyldes en latenstid mellem alkoholindtagelse og dødelighed, men kan også være udtryk for et tiltagende ujævnt forbrug af alkohol i befolkningen. Gennem 1990'erne følges kurverne ad på samme stabile niveau.

ICD KODER FOR ALKOHOLRELATEREDE DØDSFALD

Til registrering af de alkoholrelaterede dødsfald benytter Sundhedsstyrelsen ICD-10 koder – med deres respektive pendanter i ICD-8 koder (1968 – 1994) henholdsvis ICD-6 koder (1961 – 1968).

De anvendte koder er gengivet neden for.

Periode	1961 - 1968	1969 - 1993	1994 - 1998
Alkoholisme ¹	307, 322	291, 303	F10
Levercirrose ¹	581	571	K70, K74
Pancreatitis ¹	587	577	K85, K86
Alkoholforgiftning	E880, N961	E860, N979-N980	X45, X65, Y15, T51

¹ Både som tilgrundliggende og medvirkende dødsårsag

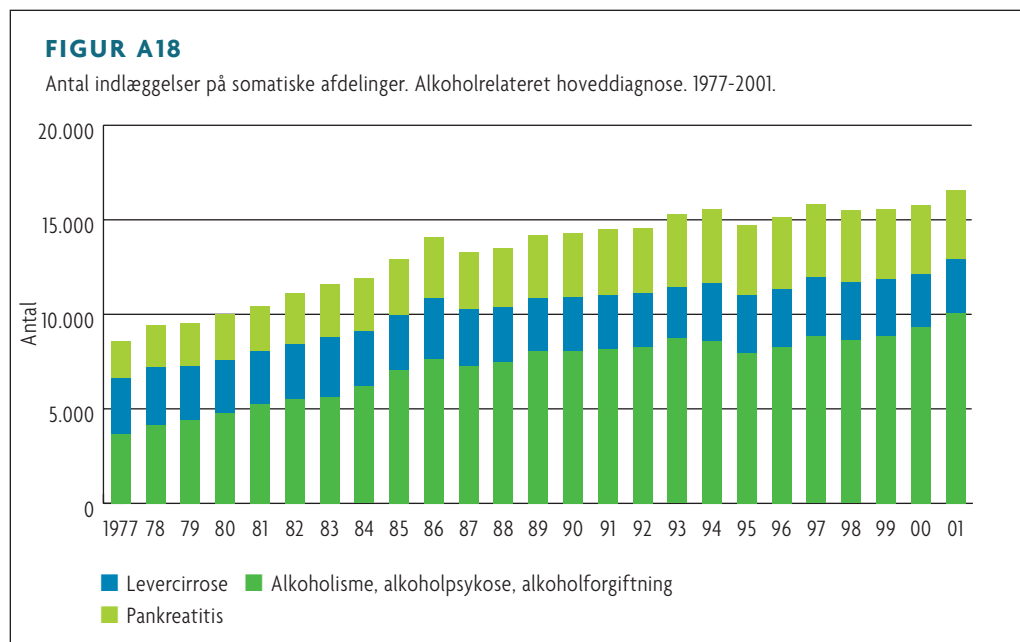
Alkoholrelaterede behandlinger

Siden 1977 er alle indlæggelser og behandlinger på somatiske og psykiatriske afdelinger registreret i Landspatientregisteret. Det giver mulighed for at vurdere belastningen af alkoholrelaterede problemer i det behandelende sygehusvæsen. Der er en vis diagnostisk usikkerhed forbundet med en sådan registrering. Hertil kommer, at der ikke findes landsdækkende oplysninger om behandlinger på alkoholambulatorier eller alkoholrelaterede behandlinger i den primære sundhedstjeneste. Det er derfor ikke muligt at påvise den konkrete totalbelastning, som alkoholforbruget påfører sygehusvæsenet, men man kan påvise nogle tendenser.

Indlæggelser på somatiske afdelinger

Figur A18 viser en jævn stigning i antallet af indlæggelser med hoveddiagnosen alkoholisme, alkoholforgiftning, alkoholpsykose, levercirrose (skrumpeliver) eller pankreatitis (bugspytkirtelbetændelse). Mens der var 8.859 indlæggelser med en alkoholrelateret hoveddiagnose på somatiske afdelinger i 1977, er antallet steget til 16.570 indlæggelser i 2001. Antallet af indlæggelser med alkoholrelateret hoveddiagnose er således næsten fordoblet i løbet af 25 år. Kvindernes andel af det samlede antal behandlinger, som har været 30-31% i det meste af perioden, er stort set uændret og var 33% i 2001.

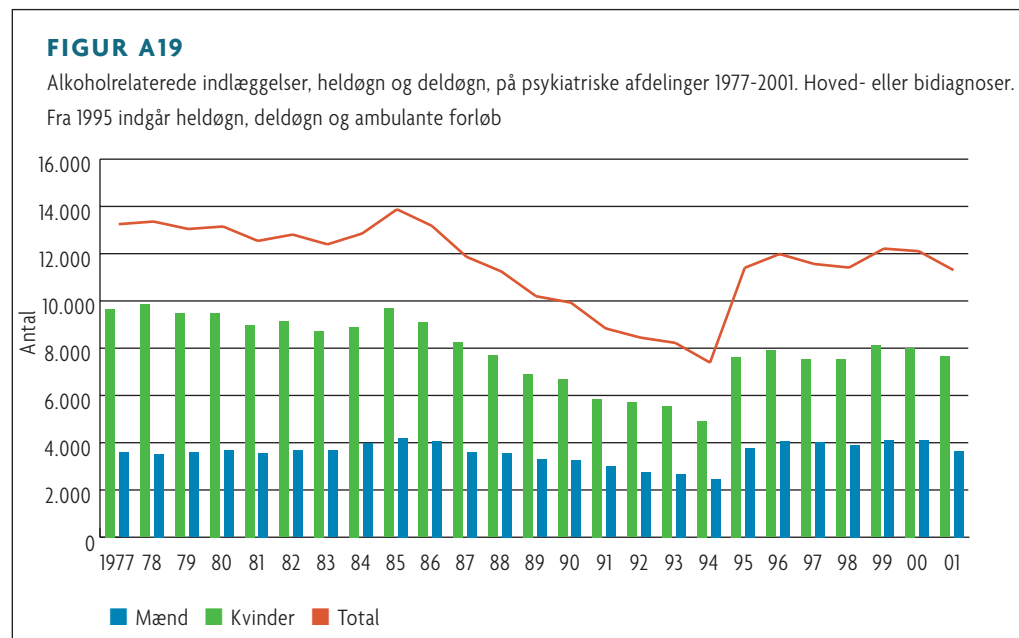
TABEL A18

Kilde: Sundhedsstyrelsens Landspatientregister

Indlæggelser på psykiatriske afdelinger

Figur A19 viser et relativt stabilt antal indlæggelser på psykiatriske afdelinger frem til midten af 1980'erne. Herefter ses en vedvarende nedgang frem til midten af 1990'erne, hvorefter antallet af indlæggelser stiger igen. Nedgangen i antallet af indlæggelser i 1980'erne skyldes først og fremmest lukning af psykiatriske sengepladser, mens stigningen i midten af 1990'erne kan forklare med, at ambulante forløb også indgår i opgørelsen.

TABEL A19

Kilde: Institut for Psykiatrisk Grundforskning

ICD KODER FOR ALKOHOLRELATEREDE INDLÆGGELSER

Til registrering af alkoholrelaterede behandlinger på somatiske og psykiatriske afdelinger benyttes Sundhedsstyrelsen ICD-10 koderne – med deres respektive pendanter i ICD-8 koderne 1977-1993.

ICD koder for alkoholrelaterede indlæggelser som hoveddiagnose¹ og psykiatriske afdelinger²

Periode	1977 – 1993	1994 – 2000
Alkoholisme	291, 303	F10
Levercirrose	571	K70, K73, K74, K76
Pancreatitis	577	K85, K86, K90.3
Alkoholforgiftning	N980	T51

¹ Omfatter kun hoveddiagnose

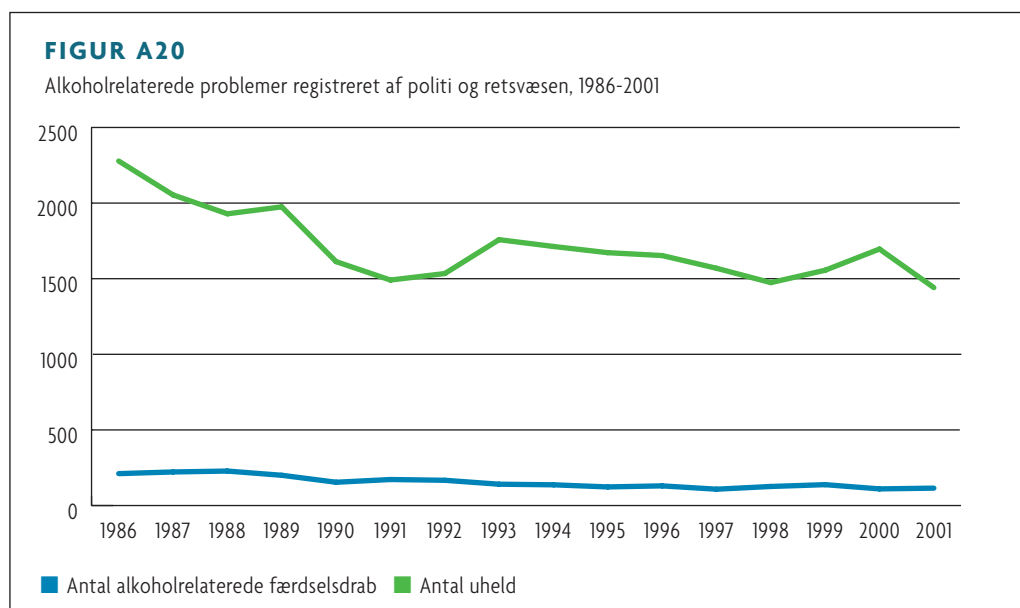
² Omfatter både hoved- og bidiagnose

Trafikulykker

I 1986 blev der registreret 2.278 alkoholrelaterede færdselsuheld med personskade mod 1.441 uheld i 2001. De alkoholrelaterede færdselsuhelds andel af samtlige uheld har også vist en faldende tendens fra 20,4% i 1986 til 16,1% i 2001.

Antallet af alkoholrelaterede færdselsdrab er ligeledes faldet med 54% siden 1986. I 2001 blev der registreret 115 alkoholrelaterede færdselsdrab, hvilket udgjorde 26,6% af samtlige færdselsdrab.

TABEL A20

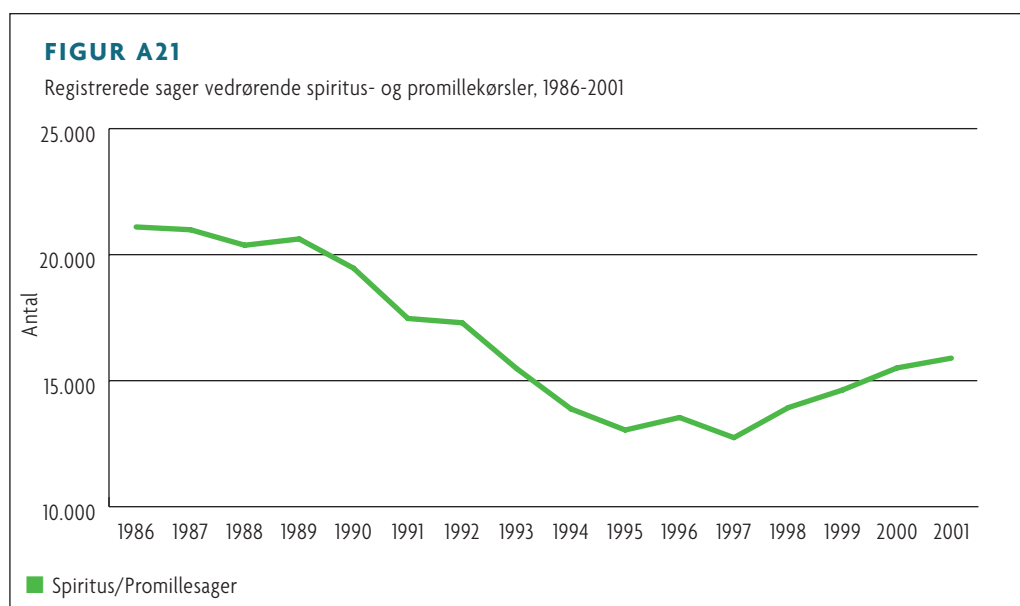

Kilde: Danmarks Statistik

Spirituskørsel

Antallet af registrerede sager vedrørende spiritus- og promillekørsler har været støt faldende fra 1986 og frem til 1995 med en samlet reduktion på 31%. I de senere år har antallet af sager været stigende igen med en samlet stigning på 15%, sammenlignet med 1995.

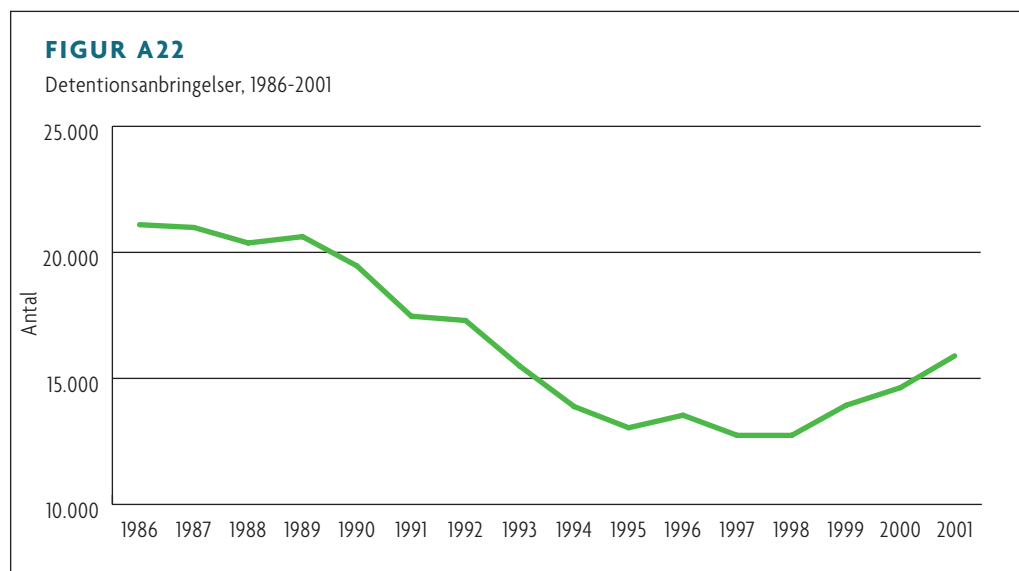
TABEL A21

Kilde: Politiets årsberetning

Detentionsanbringelser

Politiet anholder dagligt mennesker, hvor alkoholforbruget er den direkte eller medvirkende årsag til anholdelsen. Den helt overvejende del af de berusede, som politiet anholder, bliver anbragt i detentionen. Figur A22 viser antallet af detentionsanbragte siden 1986. Der er et samlet fald på 67% i perioden 1986-2001. Af Politiets årsberetning fremgår det desuden, at politiet havde kontakt til yderligere 951 personer i 2001, hvoraf 306 (32%) blev bragt til sygehus og 645 (68%) blev bragt til deres bopæl.

TABEL A22

Kilde: Politiets årsberetning

Den aktuelle narkotikasituation i Danmark

Der er omkring 14.000 "tunge" stofmisbrugere i Danmark. Tallet er udtryk for et skøn ud fra "capture-recapture-metoden", der er en beregning baseret på data fra Landspatientregisteret og Sundhedsstyrelsens landsdækkende register over stofmisbrugere i behandling. Antallet af stofmisbrugere har været forholdsvis konstant de seneste år.

Inden for de seneste år er der heller ikke sket væsentlige ændringer i forbruget af de forskellige typer af stoffer blandt de stofmisbrugere, der søger behandling. Heroin er fortsat det dominerende hovedstof blandt stofmisbrugere i behandling, mens omkring halvdelen har et blandingsmisbrug. Blandt dem, der søger behandling for første gang, er der dog en stigende andel med hash som hovedproblem. Centralstimulerende stoffer som amfetamin, kokain og ecstasy optræder i ringe omfang som hovedstof for stofmisbrugere i behandling, men der ses en svag stigning inden for de sidste år. Godt 6% havde amfetamin som hovedstof i 2001. De centralstimulerende stoffer indgår ofte i et blandingsmisbrug.

I 2001 var antallet af narkotikarelaterede dødsfald 258. Siden 1994 har antallet været konstant, dog med en faldende tendens de sidste år. Med hensyn til antallet af nyanmeldte hivtilfælde blandt stofmisbrugere har antallet varieret uden entydige tendenser. Under 4% af stofmisbrugerne skønnes at være smittet med hiv. Der ses en svagt faldende tendens i antallet af anmeldte tilfælde af aids de senere år. Dette kan skyldes indførelse af en særlig kombinationsbehandling til hiv-smittede.

Der er tendens til et øget udbud af stoffer på det illegale marked fra sidst i 1980'erne og op igennem 1990'erne – på trods af store udsving i mængden af beslaglagt stof inden for de fleste typer fra år til år. Med hensyn til kriminalitet i forbindelse med narkotika var der op gennem 1980'erne en markant stigning i både sigtelser og antal personer, der sigtedes. Siden 1993 har der været et fald i antallet af både sigtelser og antal personer, der sigtedes.

Narkotikarelaterede dødsfald

Siden første halvdel af 1970'erne er antallet af narkotikarelaterede dødsfald femdoblet. Frem til 1975 registrerede politiet ca. 50 narkotikarelaterede dødsfald om året. Antallet af narkotikarelaterede dødsfald steg til godt 150 dødsfald i sidste halvdel af årtiet, hvorefter antallet var stagnerende og let faldende mod slutningen af 1980'erne. I 1990'erne steg antallet igen voldsomt til mere end 250 dødsfald årligt, dog med en svag nedgang i slutningen af 1990'erne. I 2001 blev der registreret 258 narkotikarelaterede dødsfald (Figur N1).

Det er hovedsageligt mænd, der optræder i politiets register over narkotikarelaterede dødsfald. Dette skyldes, at det overvejende er mænd, som er stofmisbrugere. Gennemsnitsalderen ved død stiger i øvrigt langsomt i perioden fra 1970 til 2001. I 1991 var gennemsnitsalderen ved narkotikarelaterede dødsfald 31,5 år. I 2000 var den 38,0 år (data ikke vist) (Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter).

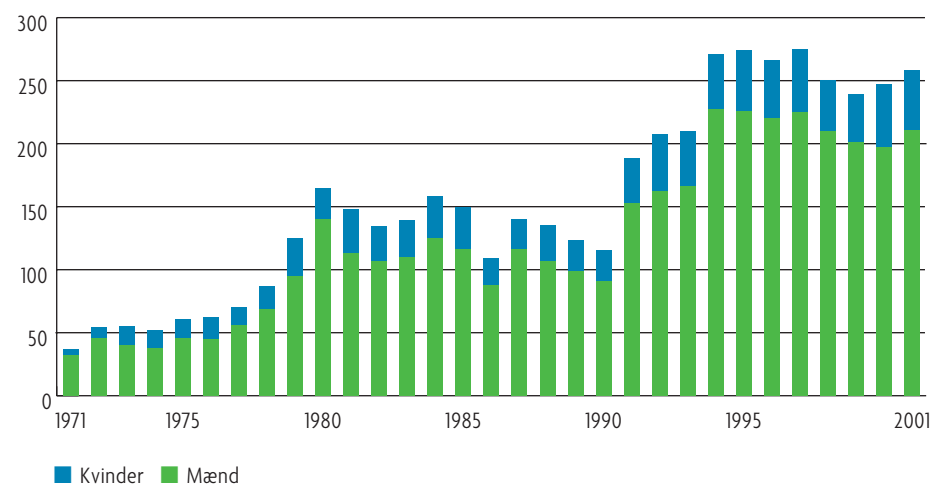
Oversigten over antallet af narkotikarelaterede dødsfald bygger på Rigspolitiets årlige opgørelse. Registeret omfatter dødsfald, hvor der er sket indberetning til politiet om dødsfaldet med henblik på medikolegalt ligsyn, samt hvor afdøde var stofmisbruger, og hvor dødsfaldet er forårsaget af forgiftning efter indtagelse af stoffer, som er nævnt i Lov om euforiserende stoffer, eller der er en direkte sammenhæng imellem indtagelse af narkotika og dødsfaldet (eksempelvis en drukneulykke).

Narkotikarelaterede dødsfald. Geografisk fordeling

I perioden 1970 – 1990 ses en geografisk polarisering af de narkotikarelaterede dødsfald. Således var der ca. dobbelt så mange dødsfald i København som Jylland og Øerne tilsammen. Siden først i 1990'erne er denne polarisering udlignet. I de seneste år ses en tendens

FIGUR N1

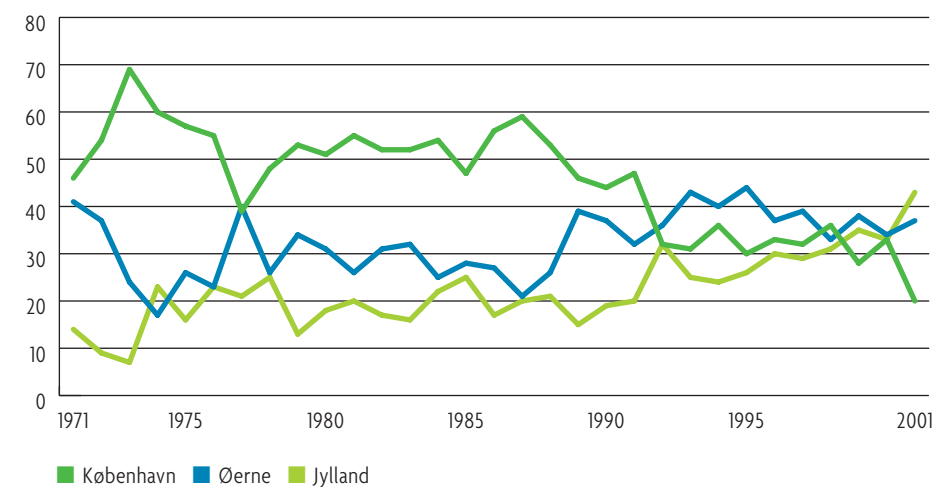
Narkotikarelaterede dødsfald 1971-2001

TABEL N1

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC)

FIGUR N2

Geografisk fordeling af narkotikarelaterede dødsfald 1971-2001 (Afdødes folkeregisteradresse)

TABEL N2

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC)

til stigning i andelen af dødsfald i Jylland, mens andelen i København tilsvarende er faldende.

Udbredelse af hiv og aids blandt stofmisbrugere

Op gennem 1990'erne har antallet af nydiagnosticerede hiv-positive varieret fra år til år. Det samme gælder den andel, hvor smitekilden er angivet at være intravenøst stofmisbrug. I 1995 var denne andel af de nydiagnosticerede hiv-positive på 11% (34 personer). Andelen faldt til 6% (13 personer) i 1998, men steg igen til 9% (24 personer) i 1999 og 8% (20 personer) i 2000. I 2001 var 9% (28 personer) af de nydiagnosticerede hiv-positive intravenøse stofmisbrugere (Tabel N3).

TABEL N3 Antallet af nyanmeldte aids-tilfælde, hvor smittekilden anses at være intravenøst stofmisbrug, var i 1997 10% af samtlige registrerede nyanmeldte aids-tilfælde (11 ud af i alt 109 personer) og 5% i 1998 (4 ud af i alt 73 personer). I 1999 og 2000 gjaldt dette for henholdsvis 8% (6 personer) og 12% (6 personer). I 2001 anses 15% (11 personer) af de nyanmeldte aids-tilfælde at være relateret til intravenøst stofmisbrug.

Udbredelse af akut hepatitis A, B og C

TABEL N4 Af de tre former for akut hepatitis er hepatitis C den mest udbredte blandt intravenøse stofmisbrugere. Andelen af tilfælde med hepatitis A, hvor smittekilden anses at være stofmisbrug, har varieret mellem 0 og 11% i 1990'erne. Hvor der i de tre foregående år ikke var nogen tilfælde af hepatitis A relateret til intravenøst stofmisbrug, gjaldt dette for 2% i 2001 (Tabel N4).

Andelen af samtlige tilfælde af hepatitis B, som kan relateres til intravenøst stofmisbrug, varierer mellem 17% i 1992 og 43% i 1994, og andelen var 23% i 2001. Stigningen i 1993 og 1994 skyldtes en epidemi, der brød ud blandt stofmisbrugere på Fyn.

Nye tilfælde af hepatitis C har været ret konstant i 1990'erne, og den andel, man mener at kunne relatere til intravenøst stofmisbrug, har ligget mellem 33-86%.

Stofmisbrugere i behandling

I 1996 etablerede Sundhedsstyrelsen i samarbejde med amterne et register over stofmisbrugere i behandling. Registeret omfatter de personer, som de amtslige/kommunale centre har visiteret til behandling for stofmisbrug, uanset om behandlingsformen er ambulante behandling, dag- eller døgnbehandling, metadonunderstøttet behandling eller stoffri behandling. Nedenfor beskrives de misbrugere, der blev indskrevet i behandling i 2001. Desuden er der en nærmere beskrivelse af de nyindskrevne misbrugere, som ikke tidligere havde modtaget behandling.

TABEL N5 *Klienter indskrevet i 2001*

Tabel N5 viser karakteristika af de stofmisbrugere, der blev indskrevet i behandling i 2001. I 2001 blev der på landsplan indskrevet 4.079 i behandling. Det er en lille stigning i forhold til de 3.920, der blev indskrevet i 2000.

Blandt klienterne i behandling er opioider (som heroin, metadon, opium) det hyppigste hovedstof. Fordelingen af de anvendte stoffer svarer stort set til fordelingen blandt de stofmisbrugere, der blev indskrevet i behandling de foregående år. Godt halvdelen (55%) af de stofmisbrugere, der søgte behandling i 2001, angav at bruge flere stoffer; dvs. at de havde et blandingsmisbrug, da de kom i behandling.

De centralstimulerende stoffer, der er i fokus i unges eksperimenterende brug med stoffer, optræder stort set ikke som hovedstof for misbrugere i behandling. Kun 3% opgiver amfetamin, 2% kokain og 1% ecstasy som hovedstof. Andelen er stort set uændret i forhold til 2000. De centralstimulerende stoffer bliver hovedsageligt brugt som supplement.

Hash var hovedstof for 17% af de indskrevne, men det er et meget udbredt sidestof. 41% af de indskrevne i 2001 angiver at have hash som sidestof.

Oplysningerne om de indskrevne stofmisbrugeres sociale situation tegner et billede af en forarmet og marginaliseret gruppe. Mere en halvdelen af klienterne er på overførselsindkomster og få har tilknytning til arbejdsmarkedet. Således er det kun 8%, der angiver at have en lønindkomst.

Stofmisbrugere har desuden et lavt uddannelsesniveau, hvilket skal ses i lyset af, at de fleste debuterer som stofmisbrugere i en ung alder. Også boligmæssigt er stofmisbrugere dårligt stillede. Af de, der blev indskrevet i behandling i 2001, havde kun 49% selvstændig bolig. Familiemæssigt lever en meget stor andel af såvel mandlige som kvindelige stofmisbrugere som enlige, hvilket er usædvanligt, når flertallet i gruppen er yngre voksne. En væsentlig andel af børn af stofmisbrugere, der er i behandling, er anbragt udenfor hjemmet.

De nytilkomne i behandling

31% af de indskrevne i 2001, havde ikke tidligere modtaget behandling. Tabel N6 beskriver denne gruppe.

TABEL N6

Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere i behandling gør det muligt at beskrive gruppen af stofmisbrugere, der indskrives i behandling for første gang. Denne behandlingspopulation adskiller sig på flere måder fra behandlingspopulationen som helhed. Ikke overraskende er gennemsnitsalderen blandt nytilkomne væsentligt lavere end gennemsnitsalderen i den samlede behandlingsgruppe.

En væsentlig større andel af de nytilkomne opgiver hash som hovedstof, sammenlignet med den gruppe, der har været i behandling tidligere. Andelen af nytilkomne, som opgiver hash som hovedstof, er steget fra 26% i 1998 til 33% i 2001. Til sammenligning havde kun 17% af alle indskrevne i 2001 hash som hovedstof.

Blandt klienter, som ikke tidligere havde været i behandling, havde kun 38% opioider som hovedstof. Det er en betydeligt lavere andel end blandt hele den indskrevne klientpopulation (62%) og tillige betydeligt lavere i forhold til tidligere år blandt de nye i behandling (52-59%).

Hvad angår indtagelsesmåden for heroin blandt de to "klientgrupper" er der endvidere forskel. 25% af de ikke tidligere behandlede oplyser at injicere stoffet, mens 47% af de tidligere behandlede har injiceret heroin i 2001. I forhold til 2000 er dette et fald for begge grupper. Forskellen på indtagelsesmåden mellem de to klientgrupper skyldes formodentlig en kortere misbrugskarriere, samt at rygeheroin, der har vundet mere frem de sidste år, ryges af yngre misbrugere.

Metadonbehandling og metadonordination

Siden 1985 har Sundhedsstyrelsen opgjort antallet af klienter i længerevarende metadonbehandling, dvs. længere end 5 måneder. Tabel N7 og figur N7 viser udviklingen i antallet af personer under 50 år i længerevarende metadonbehandling i perioden 1985 til 2001.¹

Der ses en kraftig stigning i antallet af personer med længerevarende substitutionsbehandling efter amterne i 1996 overtog ansvaret for ordination, udlevering og kontrol med metadon. I årene 1993 til 1995 lå antallet stabilt på ca. 3000 om året. Ved udgangen af 1998 var det steget til 4298, mens der ved udgangen af 2001 var 4937 personer i længerevarende substitutionsbehandling med metadon.

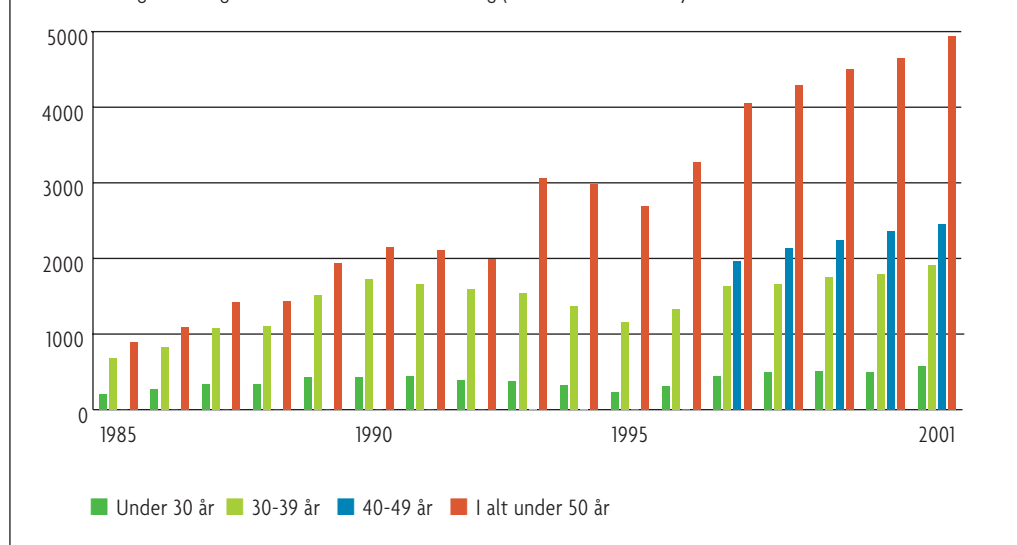
Indtil 1996 var metadonregistreringen alene baseret på recepter. Efter lovændringen i 1996 blev personer, som fik udleveret metadon uden forudgående recept fra amternes behandlingssteder, også medregnet i statistikken. Dette er medvirkende til den store stigning fra 1996 til 1997. Stigningen i antal personer i længerevarende substitutionsbehandling fra 1996 og frem til i dag kan endvidere være udtryk for ændringer i behandlingstilbudet.

¹ Ordinationsstatistikken indbefatter også ordination på andre indikatorer end stofmisbrug (fx. smertebehandling). Dog skønnes disse ordinationer at være af begrænset antal.

TABEL N7

FIGUR N7

Stofmisbrugere i længerevarende metadonbehandling (mere end 5 måneder) 1985-2001

Kilde: Sundhedsstyrelsens ordinationsstatistik

Stofmisbrugsrelaterede indlæggelser på psykiatriske afdelinger

TABEL N8

TABEL N9

I 2001 blev 3173 personer indlagt på psykiatriske hospitaler med en stofrelateret hoved- eller bidiagnose mod 2685 personer i 1995. I perioden 1995-2001 sås en stigning på næsten 40% i antallet af personer indlagt på psykiatriske hospitaler med stofrelaterede bidiagnoser fra 1150 til 1593 (Tabel N9), mens antallet af personer indlagt med stofrelaterede hoveddiagnoser har været svingende mellem 1502 og 1647 perioden igennem (Tabel N8).

Antallet af personer, der blev indlagt med en hoveddiagnose relateret til brug af cannabis, synes ligeledes at være stigende, om end her er tale om relativt store udsving. Tendensen er tydeligere ved bidiagnoser relateret til cannabis, hvor antallet af personer er steget jævnt fra 431 personer i 1995 til 637 personer i 2001.

I hele perioden er personer med hoveddiagnoser i relation til blandet brug af stoffer den største gruppe, og antallet har været jævnt stigende frem til 1999. Næsthøypigst gennem næsten hele perioden ses personer med cannabis-relaterede hoveddiagnoser, som i 2001 omfattede ca. 20% af personer i psykiatrisk behandling med en stofrelateret hoveddiagnose. På samme tid er andelen af personer med opioid-relaterede hoveddiagnoser faldet jævnt gennem perioden.

Som tidligere år er der i 2001 tydelige kønsrelaterede forskelle. Mænd er klart i overtal, da de udgør 71% af alle indlagte med stofdiagnoser. De udgør således 84% af cannabis-misbrugerne, 73% af misbrugere af både de centralstimulerende stoffer og blandingsmisbrug samt 69% af opioidmisbrugerne på de psykiatriske hospitaler i 2001 (data ikke vist). En undtagelse gælder dog for gruppen af personer med misbrug af sedativa/hypnotika, hvor kun 40% er mænd.

Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen

TABEL N10

Fra 1994 til 2000 skete der en stigning i den nylige brug af hash. I 2000 havde ca. 10% af den voksne befolkning op til 45 år røget hash inden for det seneste år, mens ca. 7% havde gjort det i 1994 (Tabel N10). Stigningen er sket i aldersgrupperne under 30 år og gælder for

både mænd og kvinder. Blandt de ældre aldersgrupper ses en tendens til konstant forbrug på et meget lavt niveau.

Der er tale om relativt store kønsforskelle i brug af hash. Mere end dobbelt så mange mænd (14%) som kvinder (6%) har et nyligt forbrug af hash (Kjøller og Rasmussen 2002).

Hvad angår andre illegale stoffer end hash er der ligeledes en signifikant stigning i brugen fra 1994 til 2000. Under 1% af de 16-44-årige opgav i 1994 at have indtaget andre illegale stoffer end hash inden for det sidste år, mens endnu færre havde prøvet de hårde stoffer inden for den sidste måned. I 2000 opgav godt 3% af de 16-44-årige at have prøvet et eller flere af disse stoffer inden for det sidste år, herunder godt 1% inden for den sidste måned.

Oplysninger om udbredelsen af illegale stoffer stammer fra befolkningsundersøgelser om det selvrapporterende forbrug i befolkningen. Sådanne undersøgelser er gennemført af Statens Institut for Folkesundhed for Sundhedsstyrelsen både i 1994 og 2000. Befolkningsundersøgelser af denne type viser noget om det eksperimenterende forbrug, hvor kategorierne "sidste år" og "sidste måned" kan fortælle noget om det aktuelle eksperimenterende forbrug. Der må dog tages forbehold for sammenligning af resultaterne i de to undersøgelsesår. Undersøgelsesmetodikken er lidt forskellig, idet der i 1994 blev foretaget personlige interviews, mens undersøgelsen i 2000 er gennemført ved udfyldelse af selvadministrerede spørgeskemaer. Herudover blev der i 1994 alene spurgt til "hash" eller "hårde stoffer", såsom amfetamin, kokain, lsd og heroin, mens der i 2000 er spurgt om brugen af de forskellige illegale stoffer hver for sig.

Udbredelse af illegale stoffer blandt de unge 16-24-årige

Andelen der angiver at have røget hash inden for det sidste år falder gradvist med aldersgruppe, idet hash i størst omfang bruges af de yngste aldersgrupper fra 16-24 år. Resultater viser, at knap 8% af de unge mellem 16 og 24 år har prøvet hash inden for den sidste måned, mens ca. 41% har prøvet det nogensinde. Når det gælder brugen af andre illegale stoffer end hash i aldersgruppen 16-24 år, har ca. 8% brugt det inden for det sidste år. Her er amfetamin det hyppigst anvendte stof, da ca. 6% har prøvet det inden for det sidste år.

TABEL N11

Sammenlignes brugen af hash i 1994 med brugen i 2000, er der blandt de 16-24-årige tale om en stigning fra 1994 til 2000. Stigningen ses både blandt de 16-19-årige, og blandt de 20-24-årige (Tabel N12). Tallene viser samtidig, at der er markante kønsforskelle i brugen af hash blandt de 16-24-årige. Mens 26% af de 16-24-årige mænd har røget hash inden for sidste år, gælder dette for 15% af kvinderne i samme aldersgruppe.

TABEL N12

16-20-årige

Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse har i henholdsvis 2000 og 2001 gennemført en monitorering af de 16 – 20-åriges livsstil og dagligdag.¹ Det var tale om en repræsentativ undersøgelse, hvor der blandt andet indgår spørgsmål om deres erfaringer med illegale stoffer. Resultaterne af begge undersøgelser fremgår af tabel N13.

TABEL N13

Der findes ingen signifikante forskelle i brugen af illegale stoffer i 2000 og 2001. Begge år opgiver lidt over 30% af de 16-20-årige at have prøvet at ryge hash nogensinde. Næst efter hash er amfetamin det hyppigst brugte stof. 8-9% af de unge har prøvet amfetamin nogensinde, mens 4% har prøvet ecstasy nogensinde. Brugen af ecstasy er således omkring halvt så udbredt som amfetamin og nogenlunde på niveau med brug af psilocybinsvampe og kokain. Der er også blandt de 16-20-årige klare kønsforskelle i brugen af stoffer. Ved stort set alle stoffer ligger mændenes brug over kvindernes.

¹ Sundhedsstyrelsen et al. (2000) Monitorering af unges livsstil og dagligdag (MULD)

Erfaringer med illegale stoffer blandt de helt unge

Mens den eksperimenterende brug af hash blandt de 15-16-årige lå på et nogenlunde stabilt niveau i såvel 1990 som i 1995, er andelen, der har prøvet hash, øget med 6 procentpoint fra 1995 til 1999.

Der ses ligeledes en stigning fra 1995 til 1999 i andelen blandt 15-16-årige, der har prøvet andre stoffer såsom amfetamin, ecstasy, lsd, psilocybinsvampe og kokain. Som det fremgår af tabel N14, er brugen af amfetamin øget fra 1,6% i 1995 til 4% i 1999, af ecstasy fra 0,5% til 3,1%, af lsd fra 0,2% til 1%, af hallucinogenvirkende psilocybinsvampe fra 0,5% til 2% samt af kokain fra 0,3% til 1,1%. I 1995 havde 6,3% af de 15-16-årige prøvet at sniffe. I 1999 var tallet 7,5%. Der er således tale om en stigning fra 1995 til 1999.

Flere drenge end piger eksperimenterer med illegale stoffer. 5,5% af drengene og 2,6% af pigerne angiver i 1999 at have prøvet amfetamin, mens 4,3% af drengene og 2,1% af pigerne har prøvet ecstasy, og 1,4% af drengene og 0,9% af pigerne har prøvet kokain. Kun lsd er blevet prøvet af flere piger (1,2%) end drenge (0,8%) (data ikke vist). Snifning har en nogenlunde ligelig fordeling mellem drenge og piger.

I både 1995 og 1999 er rygeheroin den mest udbredte form for heroin. I 1999 er der ikke forskel på andelen af drenge og piger, der angiver at have prøvet rygeheroin eller injiceret heroin.

TABEL N14 Tabel N14 omfatter resultater fra landsdækkende skoleundersøgelser om det selvrapporterede forbrug blandt de 15-16-årige i 1990, 1995 og 1999. De to sidstnævnte undersøgelser er gennemført som en del af den europæiske ESPAD-undersøgelse (European School Survey Project on Alcohol and other Drugs).

Beslaglagt narkotika

Der er en tendens til et øget udbud af stoffer på det illegale marked op igennem 1990'erne – på trods af store udsving i mængden af beslaglagt stof inden for de fleste stof typer i enkelte år. Statistikken er imidlertid en grov indikator for udbuddet af stof på det illegale marked.

TABEL N15 Oplysningerne i tabel N15 omfatter samtlige beslaglæggelser, der indberettes til Rigspolitiet fra de enkelte politikredse. Mængden af hash, heroin og kokain er faldet fra 2000 til 2001, hvorimod mængden af beslaglagt amfetamin og ecstasy er steget markant i samme periode. Stigningen skyldes, at der i 2001 var fire usædvanligt store beslag blandt den samlede beslaglæggelse. Hvad angår ecstasy, skyldes den store stigning af de beslaglagte piller, at et enkelt beslag i 2001 indeholdt 107.753 piller.

Narkotikakriminalitet

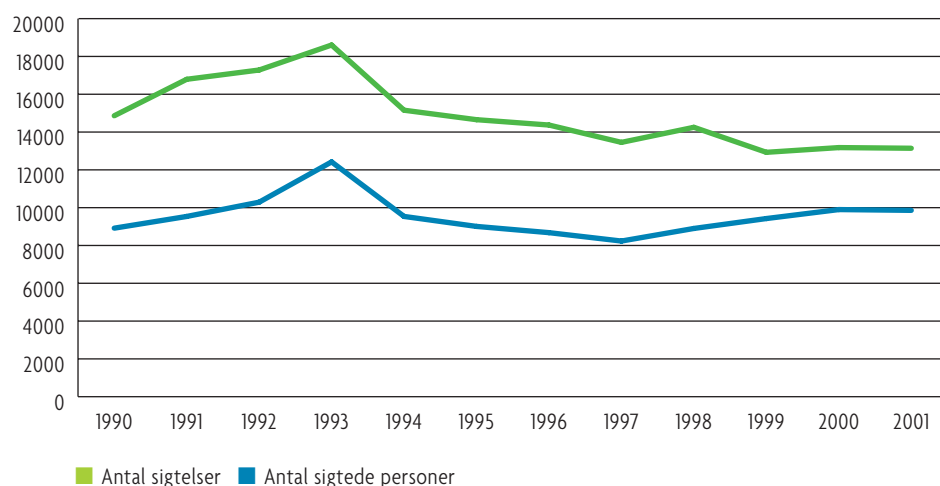
Op gennem 1980'erne og frem til 1993 har der været en markant stigning i både antallet af sigtelser og antallet af personer, der sigtes. Som det ses af tabel N16, faldt antallet af sigtelser og sigtede personer derefter, og siden 1995 har begge tal ligget relativt stabilt.

I 2001 blev der registreret i alt 13.143 sigtelser. Af de i alt 9.858 personer, der blev sigtet i 2001, blev 5.231 af disse sigtet for første gang.

Oplysningerne i tabel N16 og figur N16 om narkotikakriminalitet omfatter omfanget af sigtelser og sigtede personer for overtrædelse af enten Lov om euforiserende stoffer eller Straffelovens §191 stk. 1 (salg), stk. 2 (smugling) og §290 (hæleri).

FIGUR N16

Antal sigtelser og sigtede personer 1990-2001

TABEL N16

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøtteceter (NEC) 2002

Indsatte stofmisbrugere

Ifølge Kriminalforsorgens opgørelse er 37% af alle indsatte i Kriminalforsorgens institutioner stofmisbrugere. Som det fremgår af tabel N17 har den andel, som indsatte stofmisbrugere udgør i forhold til samtlige indsatte, i en årrække udvist en jævnt stigende tendens, nemlig fra 23% i 1985 til 36% i 1997. Siden 1997 har andelen af stofmisbrugere været stort set uændret omkring 37%. I 2001 er gennemsnitsalderen for indsatte stofmisbrugere knap 31 år.

Andelen af hårdere belastede stofmisbrugere blandt samtlige indsatte stofmisbrugere er øget fra 37% i 1985 til 52% i 2000. Desværre har det ikke været muligt at opgøre antallet af hårdere belastede i 2002.

TABEL N17

Kriminalforsorgen opgør antallet af indsatte stofmisbrugere en gang om året. Der er tale om en censusopgørelse, der typisk foretages i november eller december måned. Af praktiske årsager foretog Kriminalforsorgen ingen opgørelse i 2001, men valgte i stedet at foretage en opgørelse i februar 2002. Stofmisbrugere defineres som "personer som inden for det sidste halve år forud for indsættelsen mere end ganske få gange har indtaget et eller flere euforiserende stoffer". Hårdere belastede stofmisbrugere defineres som personer, der har haft et vanemæssigt forbrug af andre stoffer end cannabis, evt. kombineret med et forbrug af cannabis.

Danskeres rygevaner

I perioden fra 1970–1993 indsamlede analysefirmaet Gallup A/S oplysninger om danskeres rygevaner for tobaksindustrien i Danmark. Oplysningerne er efterfølgende stillet til rådighed for overlæge dr. med. Poul Ebbe Nielsen og det daværende Tobaksskaderådet – (efter rådets nedlæggelse i 2001 Sundhedsstyrelsen) til brug i forskningsøjemed. Disse data er løbende publiceret i forskellige artikler – blandt andet i Ugeskrift for Læger og i publikationen Danskernes Rygevaner.

Data er tilvejebragt via årlige telefoninterview med 15.000 – 20.000 personer i aldersgruppen fra 15 år og op. Rygere er identificeret via spørgsmålet: Røg De i går? – hvor svarmulighederne er ja eller nej. Dette indebærer, at daglig-rygere og lejlighedsvis-rygere i denne periode ikke kan identificeres hver for sig.

Fra 1994 har et samarbejde mellem Tobaksskaderådet (fra 2001 Sundhedsstyrelsen), Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen, og fra 1998 Danmarks Lungeforening, initieret undersøgelserne. I årene 1994–1996 har Gallup A/S stået for dataindsamling og bearbejdning – og fra 1997 har PLS Rambøll Management forestået arbejdet.

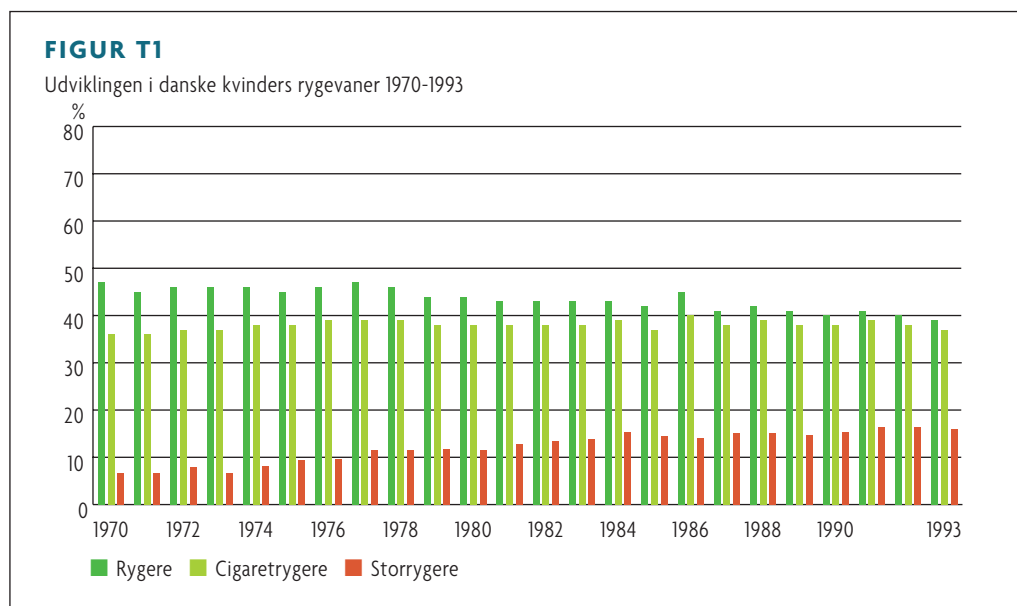
Også disse undersøgelser er baseret på telefoninterview – her med et repræsentativt udsnit på 2000 – 3000 danskere i aldersgruppen fra 13 år og op. Rygere er identificeret ved spørgsmålet: Ryger De? Svarkategorierne sikrer, at daglig-rygere og lejlighedsvis-rygere kan identificeres.

Som en følge af forskellen i datagrundlaget er hovedparten af de følgende tabeller og grafer opdelt i to, der dækker de respektive perioder.

Udviklingen i danske kvinders rygevaner 1970 – 1993

I perioden har andelen af rygere blandt kvinder været svagt faldende – dog således, at cigaretrygeres andel næsten har været konstant. Den del af kvinderne, der benævnes storrygere med et forbrug på mindst 15 cigaretter om dagen, blev samtidig mere end fordoblet.

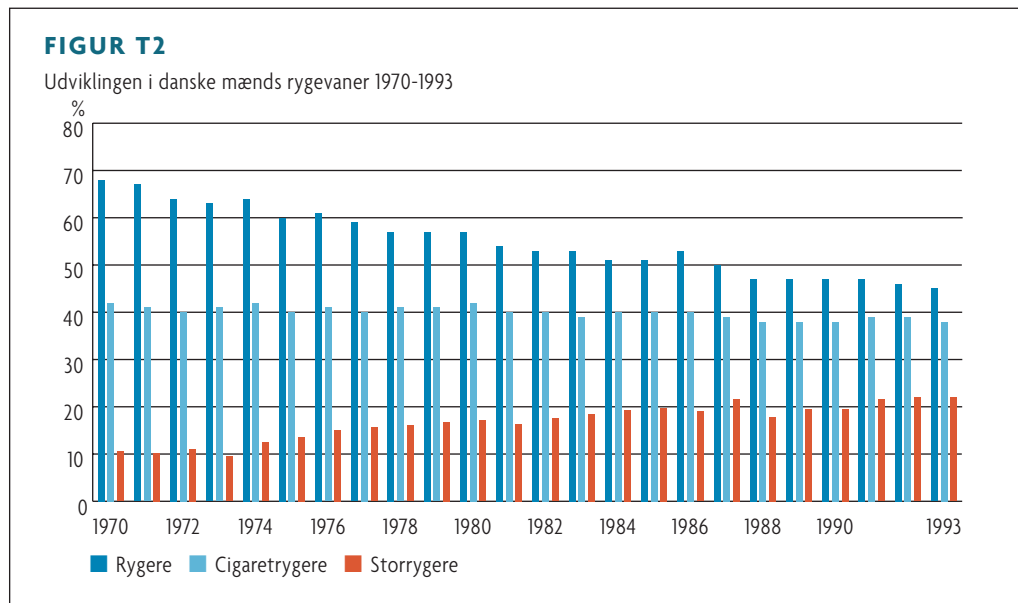
TABEL T1

Kilde: Tobaksskaderådet og Gallup A/S

Udviklingen i danske mænds rygevaner 1970 – 1993

Blandt mænd ses et stabilt fald i andelen af rygere gennem hele perioden – svarende til 1 procentpoint om året i gennemsnit. Andelen af cigaretrygere har ligget på samme niveau i hele perioden. Samtidig ses en fordobling i andelen af storrygere.

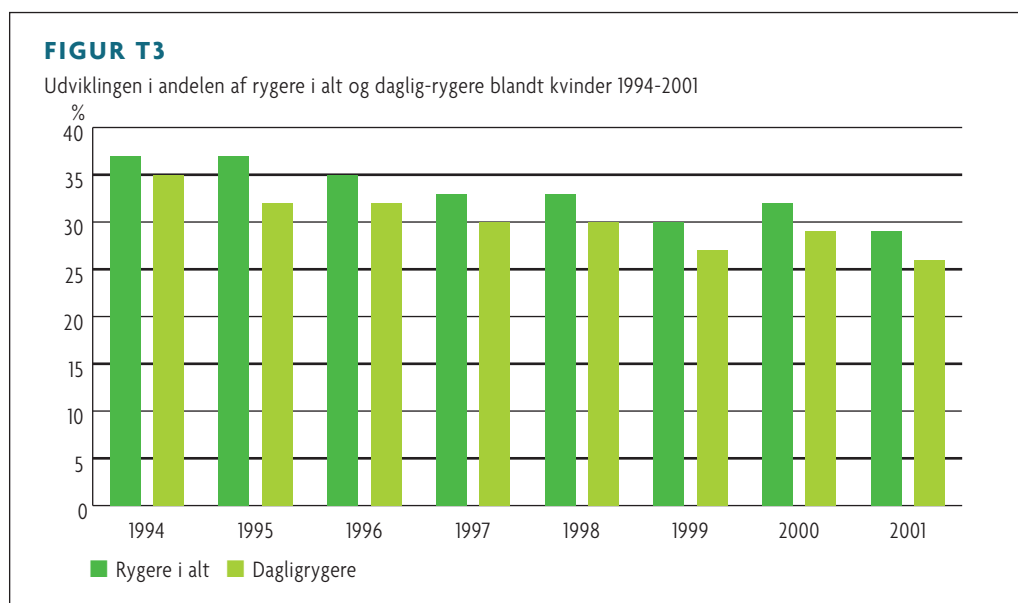

TABEL T2

Kilde: Tobaksskaderådet og Gallup A/S

Udviklingen i andelen af rygere i alt og daglig-rygere blandt kvinder 1994-2001

I denne periode ses et klart fald i såvel andelen af dagligrygere som totalrygere blandt kvinder. Reduktionen svarer til 1 procentpoint om året i gennemsnit. Andelen af lejlighedsvis-rygere er konstant gennem perioden.

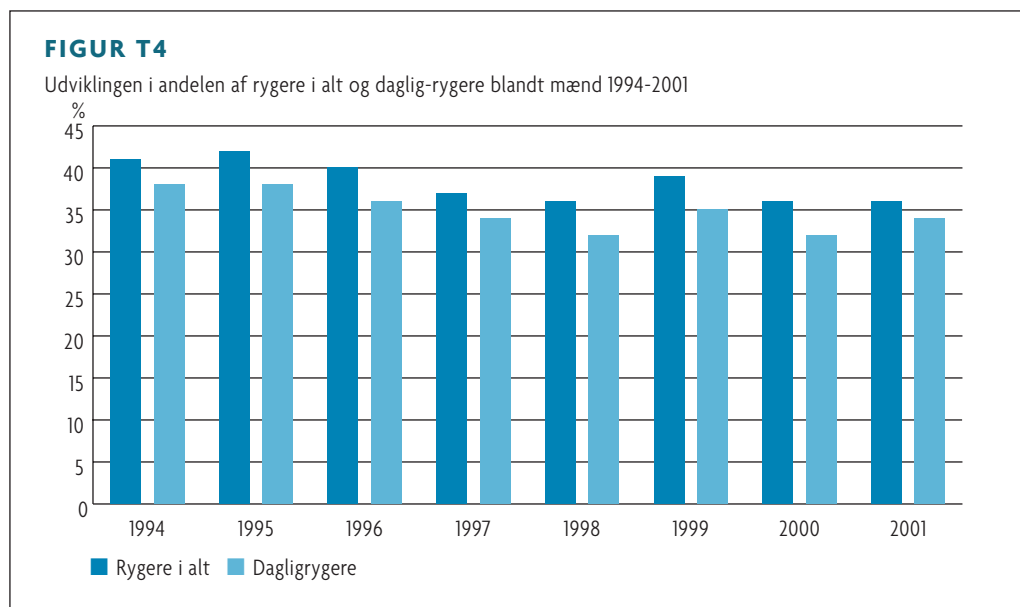
TABEL T3

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Udviklingen i andelen af rygere i alt og daglig-rygere blandt mænd 1994-2001

Blandt mænd ses i begyndelsen af perioden et fald, der fra 1998 afløses af stagnation – både i forhold til dagligrygning og rygning i alt. Andelen af lejlighedsvis-rygere ligger konstant på ca. 3 procent.

TABEL T4

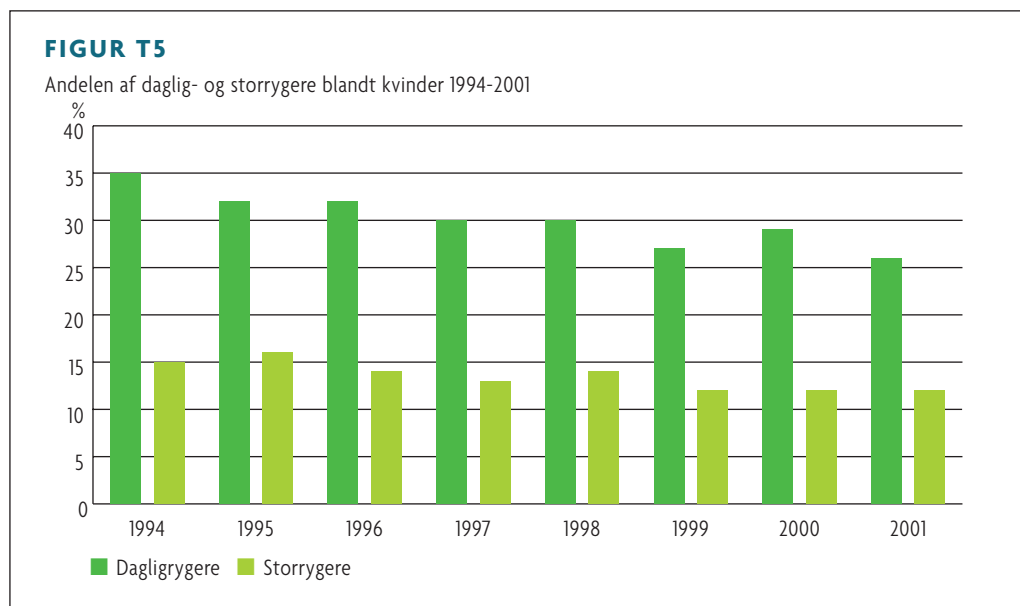

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af daglig- og storrygere blandt kvinder 1994 til 2001

Blandt kvinder ses et svagt fald i andelen af storrygere igennem perioden. Storrygernes andel af rygerne er dog svagt stigende – og udgør i 2001 46 procent.

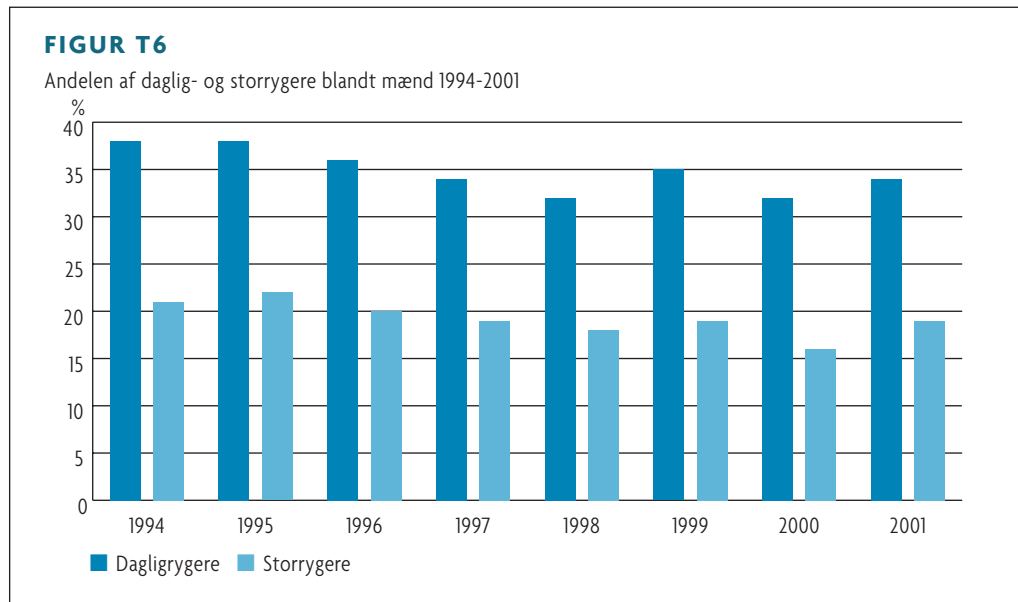
TABEL T5

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af daglig- og storrygere blandt mænd 1994 til 2001

Faldet i andelen af rygere og storrygere blandt mænd i begyndelsen af perioden er i slutningen afløst af en stagnation – og der ses en svag stigning i 2001. Storrygernes andel af rygerne ligger konstant omkring 55 procent.

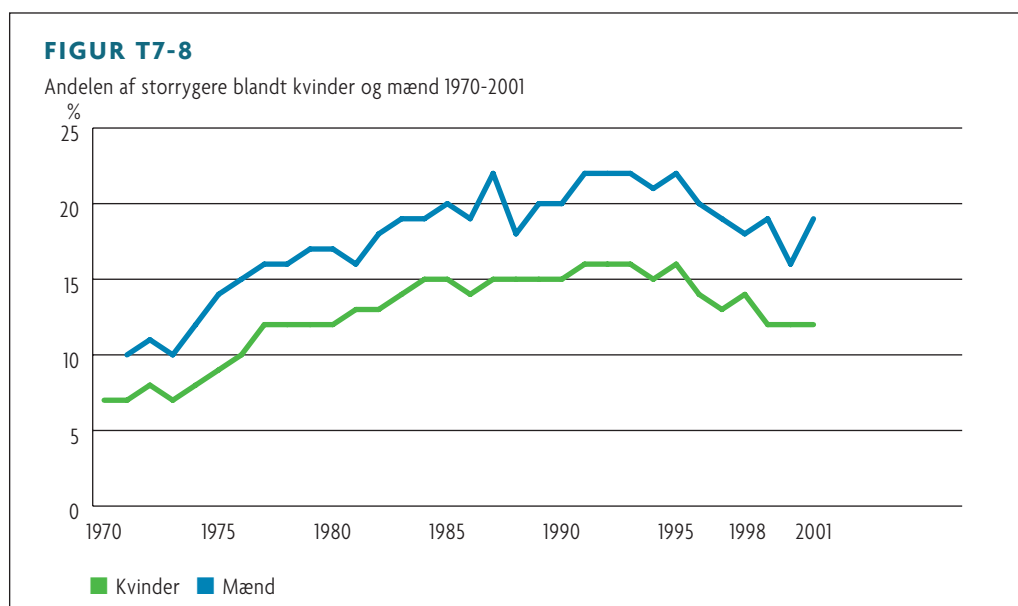

TABEL T6

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobakskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af storrygere blandt kvinder og mænd 1970-2001

I perioden 1970 – 2001 øgedes andelen af storrygere blandt mænd og kvinder indtil 1993, hvorefter vi ser et fald frem mod slutningen af århundredet. Fra 1999 ses en stagnation – dog med en svag stigning blandt mænd.

TABEL T7-8

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobakskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

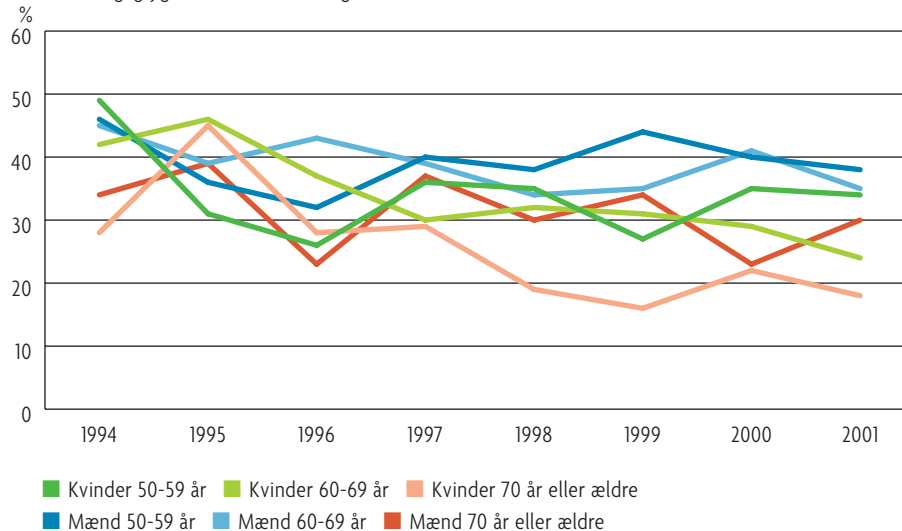
Andelen af dagligrygere blandt kvinder og mænd over 50 år 1994-2001

Der ses et svagt fald i andelen af rygere i alle aldersgrupper – undtagen for mænd i alderen 50 – 59 år. Andelen af rygere falder med stigende alder både for mænd og kvinder.

TABEL T9-10

FIGUR T9-10

Andelen af dagligrygere blandt kvinder og mænd over 50 år 1994-2001

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

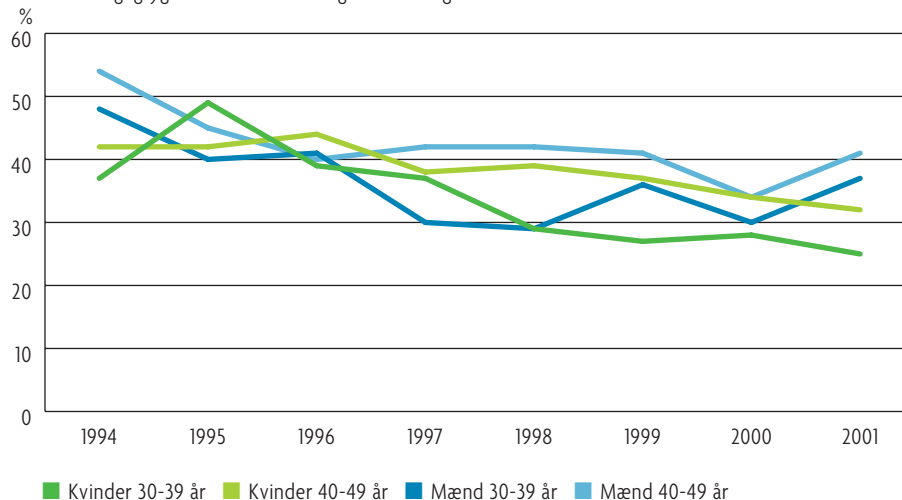
Andelen af dagligrygere blandt 30 – 49-årige kvinder og mænd 1994 – 2001

Der ses et svagt fald for både mænd og kvinder i de to aldersgrupper i perioden – dog antydes en svag stigning for mænd i slutningen af perioden. De 40-årige har generelt en højere rygeprævalens end de 30-årige.

TABEL T11-14

FIGUR T11-14

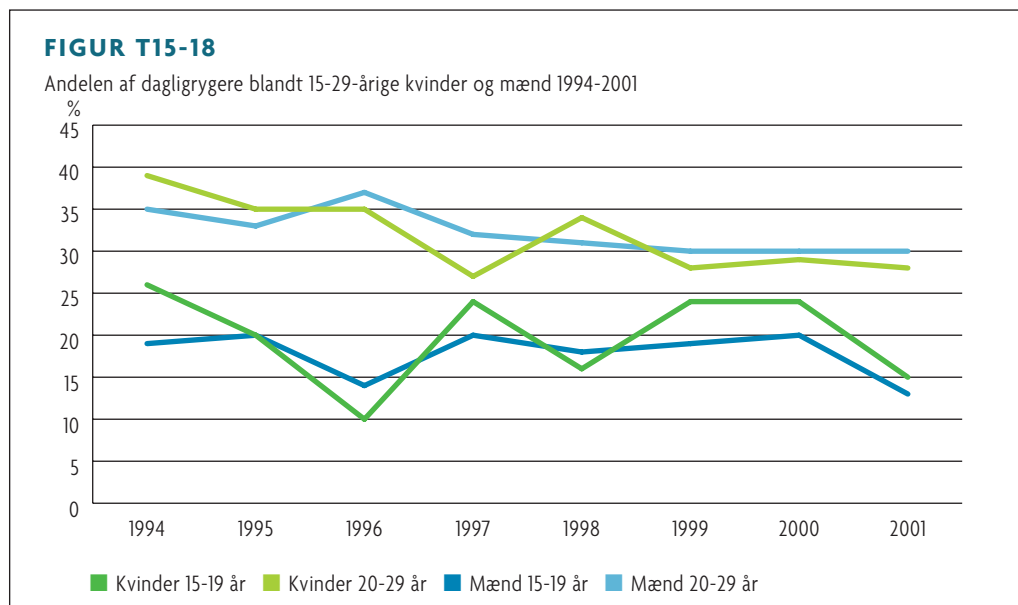
Andelen af dagligrygere blandt 30-49-årige kvinder og mænd 1994-2001

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af dagligrøgere blandt 15 – 29-årige kvinder og mænd 1994 – 2001

I perioden ses et svagt fald for både mænd og kvinder i begge aldersgrupper. Rygning er mere udbredt i aldersgruppen 20 – 29-årige end blandt de 15 – 19-årige. Der er næsten ingen forskel på rygeprocenten hos mænd og kvinder i samme aldersgruppe.

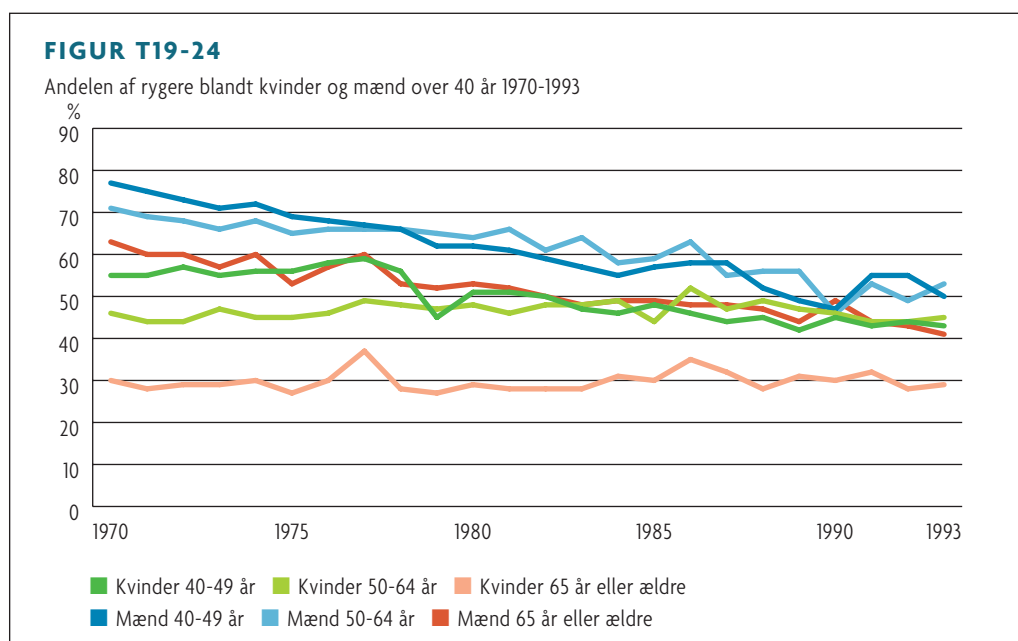

TABEL T15-18

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobakskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af rygere blandt kvinder og mænd over 40 år 1970 – 1993

I perioden 1970 – 1993 ses et tydeligt fald i alle aldersgrupper blandt mænd – og et lidt mindre fald blandt kvinder i gruppen 40 – 49-årige. Blandt kvinder over 50 år er rygeprocenten konstant i hele perioden. Generelt har kvinder en lavere rygeprævalens end mænd i samme aldersgrupper.

TABEL T19-24

Kilde: Tobakskaderådet og Gallup A/S

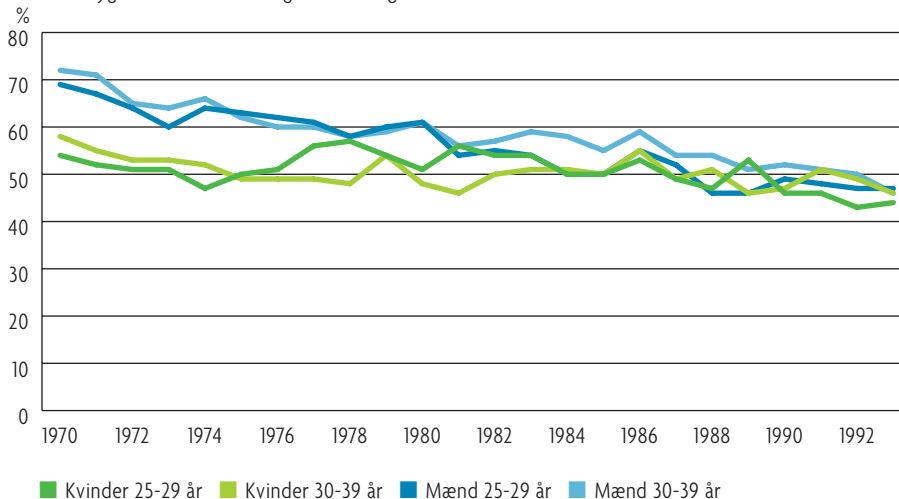
Andelen af rygere blandt de 25 – 39-årige kvinder og mænd 1970 – 1993

Især blandt mænd ses et tydeligt fald i begge aldersgrupper. Blandt kvinder er faldet noget svagere. I 1993 ses ingen forskel på rygeprævalensen blandt mænd og kvinder og i de to aldersgrupper.

TABEL T25-28

FIGUR T25-28

Andelen af rygere blandt 25-39-årige kvinder og mænd 1970-1993

Kilde: Tobaksskaderådet og Gallup A/S

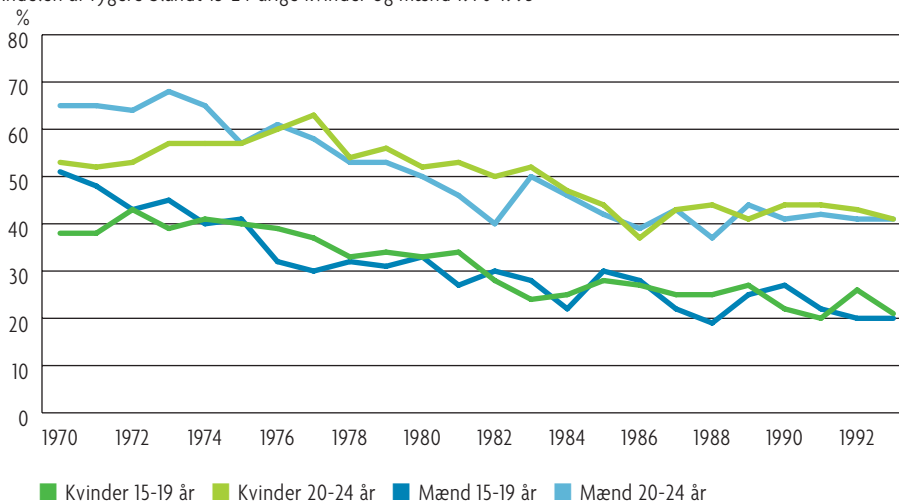
Andelen af rygere blandt 15 – 24-årige mænd og kvinder 1970 – 1993

Igennem perioden ses et markant fald i rygning både blandt mænd og kvinder – et fald, der dog flader ud efter 1988. De 15 – 19-årige har generelt en lavere rygeprocent end de 20 – 24-årige. Der er ingen kønsmæssig forskel på udbredelsen af rygning fra 1975 og frem.

TABEL T29-32

FIGUR T29-32

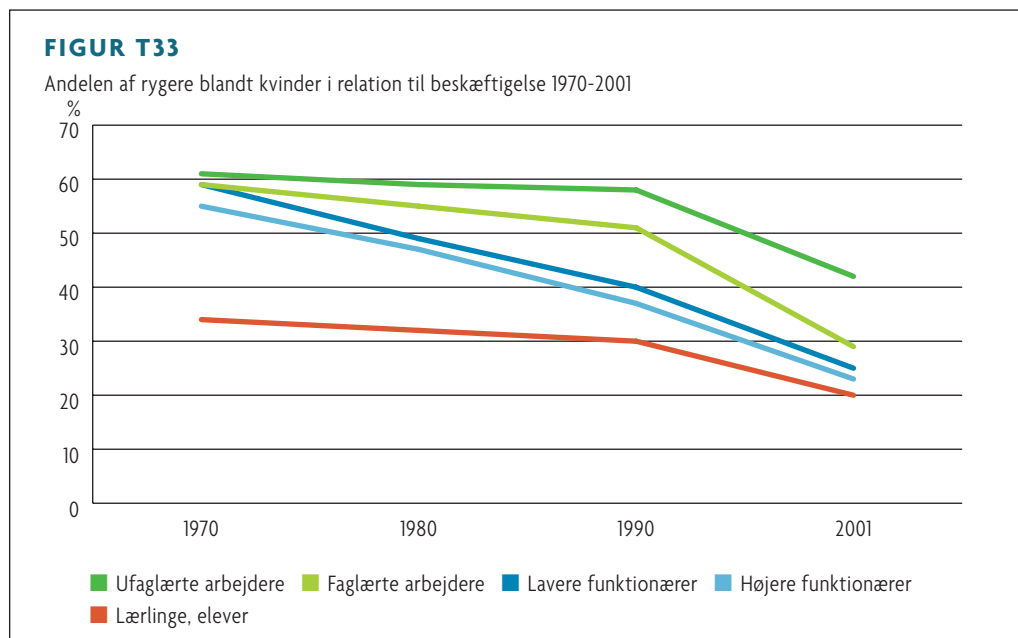
Andelen af rygere blandt 15-24-årige kvinder og mænd 1970-1993

Kilde: Tobaksskaderådet og Gallup A/S

Andelen af rygere blandt kvinder i relation til beskæftigelse 1970-2001

For kvindernes vedkommende ses et fald for alle grupper – men også her mest tydeligt for gruppen af funktionærer. For grupperne af ufaglærte og faglærte arbejdere samt elever og studerende afløses et svagt fald i løbet af 70'erne og 80'erne af et mere markant fra 1990 og frem.

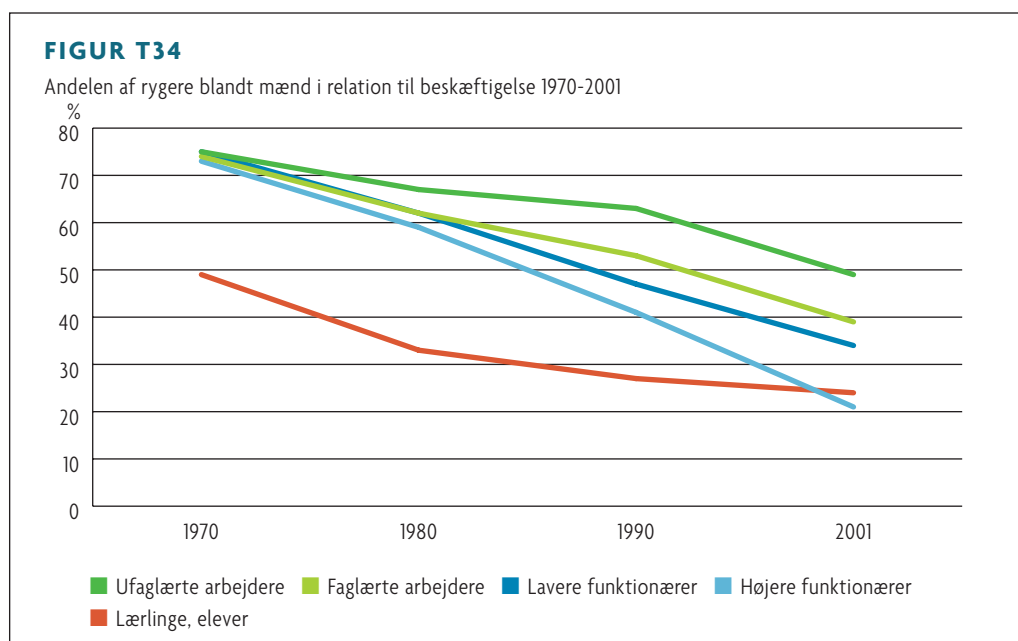

TABEL T33

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

Andelen af rygere blandt mænd i relation til beskæftigelse 1970-2001

I alle grupper ses et tydeligt fald i rygerandelen i løbet af periodens 31 år. Det største fald ses i gruppen af højere funktionærer og det mindste i gruppen af ufaglærte arbejdere. Blandt elever og studerende er faldet mest markant i 70'erne og 80'erne.

TABEL T34

Kilde: Gallup A/S og PLS Rambøll for Tobaksskaderådet, Sundhedsstyrelsen m.fl.

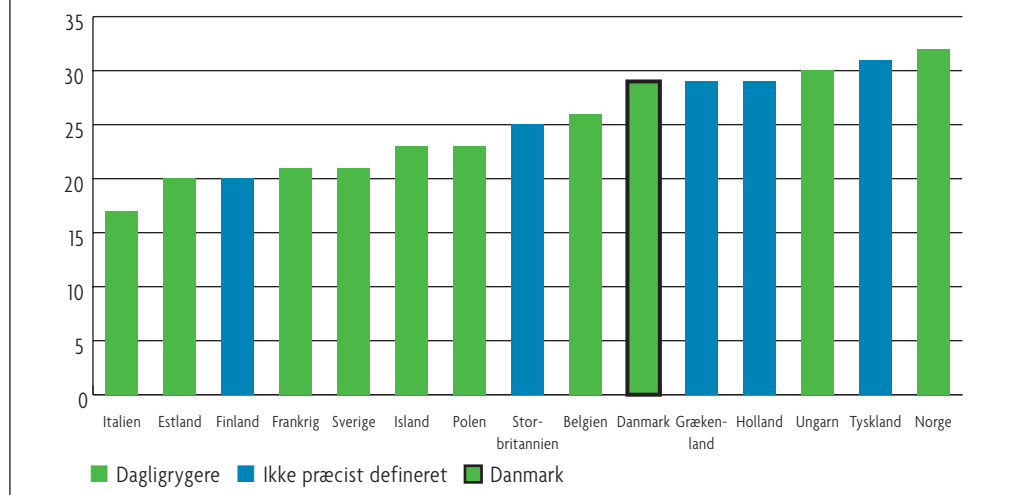
Rygere blandt kvinder i udvalgte europæiske lande 1999/2000

I de fleste lande er der tale om daglig-rygere. De øvrige tal er ikke præcist defineret. For kvinder har Danmark ikke længere Europarekord – men ligger dog fortsat i den høje ende.

TABEL T35

FIGUR T35

Rygere blandt kvinder i udvalgte europæiske lande 1999/2000

Kilde: Tobakskaderådet og WHO

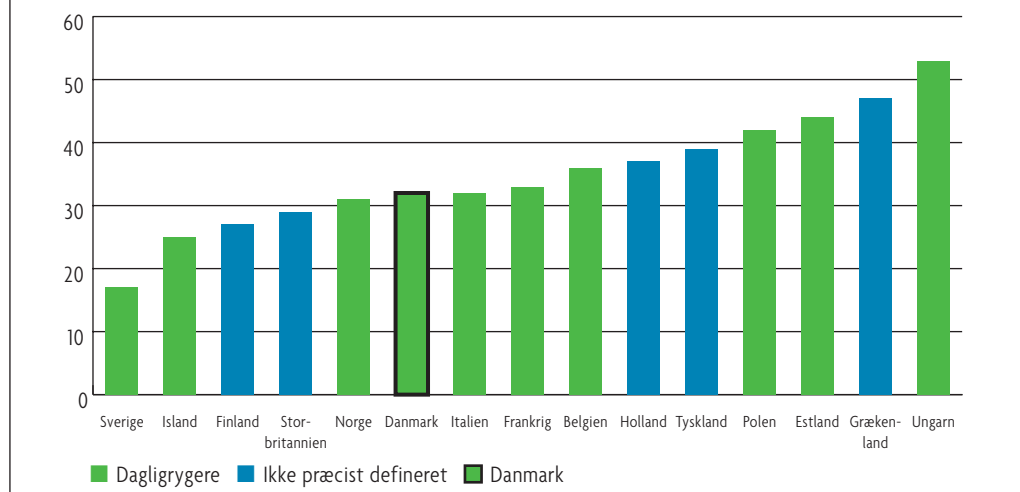
Rygere blandt mænd i udvalgte europæiske lande 1999/2000

Også her er der i de fleste lande tale om daglig-rygere. De øvrige tal er ikke præcist defineret. For mænd ligger Danmark tæt på gennemsnittet for de udvalgte lande.

TABEL T36

FIGUR T36

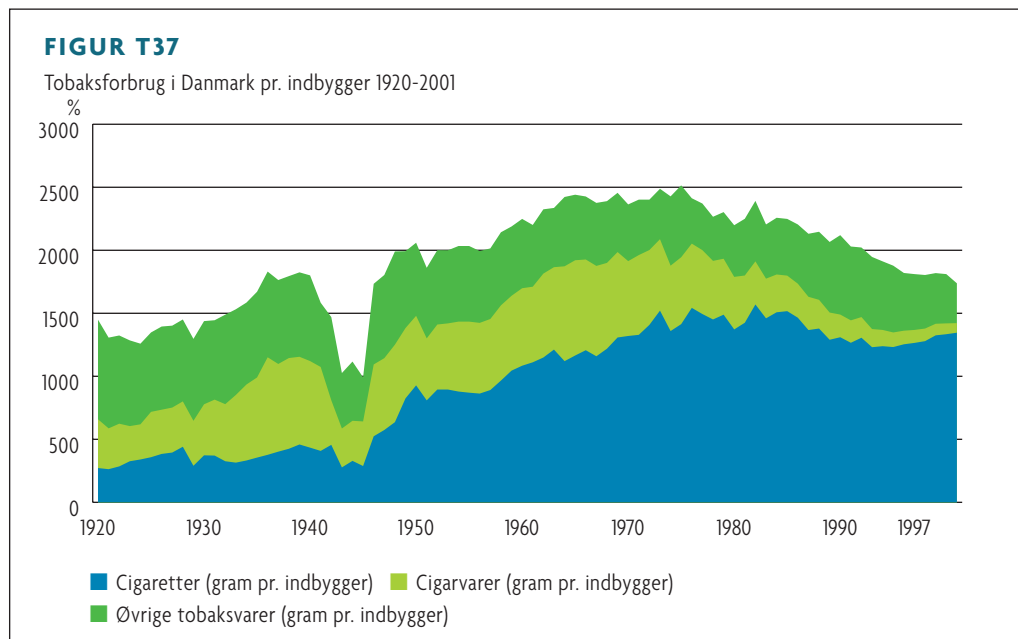
Rygere blandt mænd i udvalgte europæiske lande 1999/2000

Kilde: Tobakskaderådet og WHO

Tobaksforbrug i Danmark pr. indbygger 1920-2001

I figuren ses det årlige afgiftsberigtigede forbrug fordelt på henholdsvis cigaretter, røgtobak og cigarvarer pr. indbygger – akkumuleret – således at det samlede forbrug pr. indbygger kan aflæses af den øverste kurve. Bortset fra 2. verdenskrig, hvor man ser et markant fald, stiger forbruget frem mod begyndelsen af 70'erne, hvorefter man ser et fald i det samlede forbrug frem mod 2001. Faldet skyldes især et markant fald i mængden af røgtobak og cigarvarer. I slutningen af perioden ses en svag stigning i antallet af cigaretter.

Kilde: Told og Skat's årlige indberetninger bearbejdet af Tobaksskaderådet og Sundhedsstyrelsen

Tobaksrelaterede dødsfald i Danmark

På trods af mange gode epidemiologiske studier er det problematisk at beregne det nøjagtige antal mennesker, der dør af tobaksrygning i Danmark. Dødsattesten angiver ikke, om den afdøde har været ryger – eller om rygning er årsag til dødsfaldet. Det er derfor ikke muligt direkte at beregne de tobaksrelaterede dødsfald.

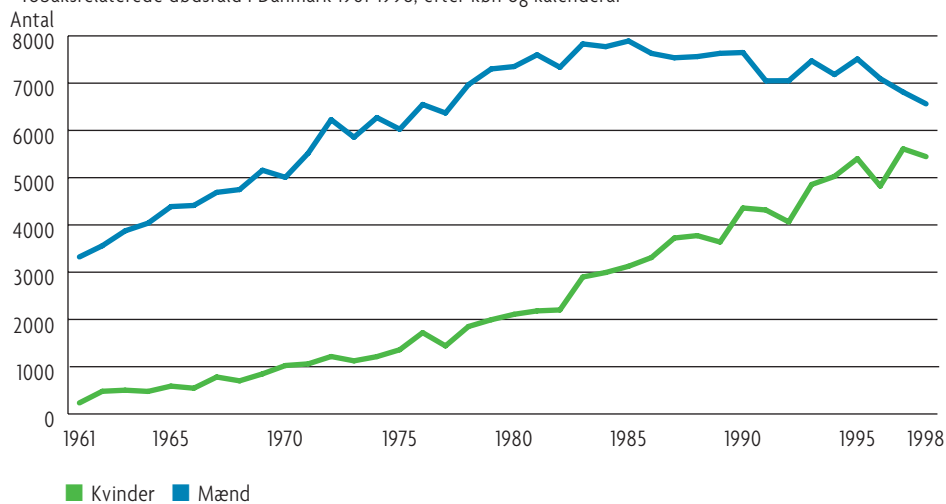
Der findes flere metoder, der indirekte beregner antallet af tobaksrelaterede dødsfald – og en af de nyeste er udviklet af to internationalt anerkendte epidemiologer – Peto og Lopez – i 1992. Her foretager man – med udgangspunkt i en stor amerikansk undersøgelse med 1 million mennesker – alene ud fra antallet af lungekræfttilfælde et skøn over rygerprocenten i det pågældende land, som så bruges til at beregne den tobaksrelaterede andel for de større dødsårsagsgrupper.

I Danmark er beregningerne foretaget af statistiker Knud Juel, Statens Institut for Folkesundhed.

TABEL T38

FIGUR T38

Tobaksrelaterede dødsfald i Danmark 1961-1998, efter køn og kalenderår

Kilde: Knud Juel, Statens Institut for Folkesundhed. Meddelelse til Sundhedsstyrelsen.

Figuren viser antallet af tobaksrelaterede dødsfald siden 1961. Der er flere dødsfald blandt mænd, men forløbet har været forskelligt for mænd og kvinder. For mænd var der en stigning indtil midten af 1980'erne og derefter et svagt fald. For kvinderne har der stort set været tale om en uafbrudt stigning siden 1961. I 1995 kunne godt 13.000 dødsfald relateres til tobaksbrug, lidt flere blandt mænd end blandt kvinder, mens der i 1998 var 12.000 dødsfald relateret til tobaksbrug, ca. 6.500 blandt mænd og 5.500 blandt kvinder.

TABELAFSNIT

TABELLER ALKOHOLSTATISTIK

TABEL A1

Årligt alkoholforbrug i liter ren alkohol pr. indbygger over 14 år, 1910 – 2001

År	Liter	År	Liter	År	Liter	År	Liter
1910	10,7	1933	3,0	1956	4,2	1979	11,9
1911	11,0	1934	3,3	1957	4,4	1980	11,7
1912	9,8	1935	3,2	1958	4,5	1981	12,1
1913	9,2	1936	3,3	1959	5,0	1982	12,4
1914	9,3	1937	3,3	1960	5,4	1983	12,8
1915	9,2	1938	3,3	1961	5,9	1984	12,2
1916	9,6	1939	3,6	1962	5,7	1985	12,3
1917	4,7	1940	2,9	1963	5,9	1986	12,1
1918	2,2	1941	3,4	1964	6,6	1987	11,9
1919	3,4	1942	3,2	1965	6,6	1988	11,8
1920	4,1	1943	3,6	1966	7,0	1989	11,5
1921	3,6	1944	4,0	1967	7,2	1990	11,6
1922	3,8	1945	3,4	1968	7,5	1991	11,5
1923	4,0	1946	4,4	1969	8,0	1992	11,8
1924	4,2	1947	4,4	1970	8,7	1993	11,7
1925	4,0	1948	4,7	1971	9,4	1994	12,0
1926	3,8	1949	4,5	1972	10,1	1995	12,1
1927	3,4	1950	4,5	1973	11,0	1996	12,2
1928	3,2	1951	4,3	1974	10,8	1997	12,1
1929	3,6	1952	4,5	1975	11,5	1998	11,6
1930	3,6	1953	4,6	1976	12,0	1999	11,6
1931	3,4	1954	4,8	1977	11,6	2000	11,5
1932	3,0	1955	4,2	1978	11,0	2001	11,4

Kilder: Thorsen 1990; Danmarks Statistik 2002

TABEL A1.1

Danskernes skønnede grænsehandel - opdelt efter øl, vin og spiritus, samt procent af afgiftsberigtiget salg

	ØL	Grænsehandel til DK	Grænsehandel fra DK	Netto grænsehandel	Samlet forbrug	Grænsehandel i procent af samlet forbrug
1989	635203	76000		76000	711203	10,7
1990	635511				635511	
1991	619938	54000		54000	673938	8,0
1992	625790				625790	
1993	623476				623476	
1994	632357				632357	
1995	627799				627799	
1996	618960	76800		76800	695760	11,0
1997	600556				600556	
1998	556704	96600		96600	653304	14,8
1999	542013	206700	31300	175400	717413	24,4
2000	532154	238789	36853	201936	734090	27,5
2001	515777				515777	

Note: 1989, 1991, 1996 og 1998/1999 omfatter opgørelsen alene alkohol hjemført til Danmark. Opgørelsen over grænsehandlen 1998 - 2001 er opgjort som 1998/1999, 1999/2000, 2000/2001.

Kilde: Institut for Grænseforskning og Danmarks Statistik

	Vin	Grænsehandel til DK	Grænsehandel fra DK	Netto grænsehandel	Samlet forbrug	Grænsehandel i procent af samlet forbrug
1989	103548	22000		22000	125548	17,5
1990	109574				109574	
1991	113544	14600		14600	128144	11,4
1992	125612				125612	
1993	130677				130677	
1994	136462				136462	
1995	144308	25500		25500	169808	15,0
1996	149056				149056	
1997	154935				154935	
1998	154113	24600		24600	178713	13,8
1999	158841	42200	10800	31400	190241	16,5
2000	165033	51593	16965	34628	199661	17,3
2001	167999				167999	

Note: 1989, 1991, 1996 og 1998/1999 omfatter opgørelsen alene alkohol hjemført til Danmark. Opgørelsen over grænsehandlen 1998 - 2001 er opgjort som 1998/1999, 1999/2000, 2000/2001.

Kilde: Institut for Grænseforskning og Danmarks Statistik

(Fortsættes...)

TABEL A1.1 (FORTSAT)

	Spiritus	Grænsehandel til DK	Grænsehandel fra DK	Netto grænsehandel	Samlet forbrug	Grænsehandel i procent af samlet forbrug
1989	17638	750		750	18388	4,1
1990	16708				16708	
1991	16340	400		400	16740	2,4
1992	14914				14914	
1993	14074				14074	
1994	13851				13851	
1995	14046				14046	
1996	15156	300		300	15456	1,9
1997	14676				14676	
1998	15206	600		600	15806	3,8
1999	14559	800	700	100	14659	0,7
2000	14642	3045	3462	-417	14225	-2,9
2001	15600				15600	

Note: 1989, 1991, 1996 og 1998/1999 omfatter opgørelsen alene alkohol hjemført til Danmark. Opgørelsen over grænsehandlen 1998 - 2001 er opgjort som 1998/1999, 1999/2000, 2000/2001.

Kilde: Institut for Grænseforskning og Danmarks Statistik

TABEL A2

Alkoholforbrugets relative fordeling på alkoholsorter, omregnet til 100% alkohol, 1960-2001

År	Øl %	Vin %	Spiritus %	År	Øl %	Vin %	Spiritus %
1960	72,8	11,7	15,6	1982	61,0	22,8	16,2
1961	71,4	11,5	17,1	1983	61,2	23,6	15,2
1962	71,3	12,1	16,6	1984	62,0	22,9	15,1
1963	72,3	11	16,7	1985	59,3	24,7	16,1
1964	70,9	11,4	17,8	1986	60,2	23,9	15,9
1965	68,7	12,1	19,2	1987	59,0	25,6	15,4
1966	70,5	11,5	18,0	1988	58,4	27,1	14,4
1967	70,7	11,5	17,8	1989	60,0	25,9	14,1
1968	71,7	11,2	17,1	1990	59,4	27,1	13,6
1969	71,1	11,8	17,1	1991	58,4	28,1	13,5
1970	68,6	12,4	19,0	1992	57,7	30,2	12,1
1971	67,6	12,9	19,5	1993	57,9	31,0	11,1
1972	66,9	13,4	19,7	1994	57,4	31,7	11,0
1973	64,6	17,3	18,1	1995	56,3	33,0	10,7
1974	65,2	15,9	19,0	1996	55,2	33,8	11,0
1975	63,2	17,3	19,5	1997	53,7	35,1	11,2
1976	61,6	18,2	20,2	1998	51,8	36,4	11,8
1977	62,3	17,5	20,2	1999	50,6	37,6	11,8
1978	65,4	18,9	15,7	2000	49,2	38,7	12,0
1979	63,9	20,4	15,7	2001	48,2	39,8	12,0
1980	63,8	20,1	16,1				
1981	61,4	22,0	16,6				

Kilde: Danmarks Statistik

TABEL A3

Alkoholforbrug pr. indbygger i lande i EU og Norden, 2001

	2001
Island	3,9
Norge	4,4
Sverige	4,9
Finland	7,4
Italien	7,6
Grækenland	7,9
Holland	8,1
Belgien	8,2
Storbritannien	8,5
Østrig	9,2
Danmark	9,5
Tyskland	10,4
Spanien	10,5
Frankrig	10,5
Portugal	10,6
Irland	10,8
Luxembourg	12,4

Kilde: World Drink Trends 2003

TABEL A4

Alkoholforbrug pr. indbygger i lande i EU og Norden. Procentuel udvikling, 1980 – 2001

Italien	-41,5
Frankrig	-29,5
Belgien	-24,1
Spanien	-22,8
Grækenland	-22,5
Østrig	-16,4
Sverige	-14,0
Holland	-9,0
Tyskland	-8,8
Norge	-4,3
Portugal	-3,6
Island	0,0
Danmark	4,4
Luxembourg	13,8
Storbritannien	16,4
Finland	17,5
Irland	47,9

Kilde: World Drink Trends 2003

TABEL A5

Alkoholforbrug seneste uge blandt voksne mænd, 1994 og 2000

Mænd	1994 16-24 år	2000 16-24 år	1994 25-44 år	2000 25-44 år	1994 45-66 år	2000 45-66 år	1994 67+ år	2000 67+ år	1994 I alt	2000 I alt
0 genstande	15,7	15,6	11,4	14,6	11,6	13,2	21,0	19,1	13,5	14,9
1-7 genstande	25,7	26,0	37,2	34,9	34,9	31,5	39,5	35,6	34,9	32,5
8-14 genstande	28,1	20,0	23,8	24,9	25,6	24,6	22,4	22,0	24,9	23,7
15-21 genstande	15,3	17,3	13,6	13,7	12,2	13,5	10,7	12,4	13,1	14,0
22-35 genstande	11,7	15,6	9,7	8,9	11,6	11,5	4,4	8,0	9,9	10,6
36+ genstande	3,6	5,6	4,4	2,9	4,2	5,6	2,0	2,3	3,9	4,2
uoplyst	-	0,1	-	0,1	-	0,2	-	0,6	-	0,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed

TABEL A6

Alkoholforbrug seneste uge blandt voksne kvinder, 1994 og 2000

Kvinder	1994 16-24 år	2000 16-24 år	1994 25-44 år	2000 25-44 år	1994 45-66 år	2000 45-66 år	1994 67+ år	2000 67+ år	1994 I alt	2000 I alt
0 genstande	25,7	31,0	24,3	27,3	21,2	20,8	49,3	42,8	27,6	28,2
1-7 genstande	45,3	39,3	51,2	48,0	47,7	45,8	35,3	39,9	46,7	44,7
8-14 genstande	20,8	17,1	16,8	18,5	21,0	21,7	10,2	10,8	17,6	18,1
15-21 genstande	8,2	12,5	7,5	6,2	9,9	11,4	5,3	5,6	4,9	5,9
22-35 genstande	2,5	3,2	3,1	1,7	2,6	3,1	1,1	1,6	2,5	2,3
36+ genstande	0,8	0,9	0,2	0,3	1,2	0,6	-	0,2	0,6	0,5
Uoplyst	-	0,1	0,2	-	0,2	0,3	-	0,9	0,1	0,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,6	0,5

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed

TABEL A7

Alkoholdebut blandt 11-15-årige drenge og piger, 2002

Alder	11	12	13	14	15
Drenge	19	30	46	76	87
Piger	9	12	39	73	86
I alt	14	21	43	74	87

Kilde: Sundhedsstyrelsen 2002

TABEL A8

11 – 15-årige drenge der har drukket alkohol de seneste 30 dage, 1997 – 2002

Alder	11	12	13	14	15
1997	32	32	48	66	76
1998	22	27	39	57	80
1999	23	32	35	55	64
2000	26	25	32	51	77
2001	36	29	44	71	81
2002	12	11	19	52	68

Kilde: Sundhedsstyrelsen 2002

TABEL A9

11 – 15-årige piger der har drukket alkohol de seneste 30 dage, 1997 – 2002

Alder	11	12	13	14	15
1997	15	25	36	63	83
1998	15	19	40	55	78
1999	19	21	34	59	81
2000	13	22	31	60	73
2001	18	31	35	73	80
2002	0	9	21	54	72

Kilde: Sundhedsstyrelsen 2002

TABEL A10

11 – 15-årige drenge der har været fulde de seneste 30 dage, 1997 – 2002

Alder	11	12	13	14	15
1997	4	9	27	65	79
1998	13	11	29	55	69
1999	5	13	26	50	70
2000	3	10	22	41	73
2001	5	5	18	39	63
2002	3	1	7	28	47

Kilde: Sundhedsstyrelsen 2002

TABEL A11

11 – 15-årige piger der har været fulde de seneste 30 dage, 1997 – 2002

Alder	11	12	13	14	15
1997	3	6	16	72	79
1998	2	8	27	52	70
1999	2	9	22	52	77
2000	3	6	16	53	77
2001	0	0	18	43	69
2002	0	2	7	25	46

Kilde: Sundhedsstyrelsen 2002

TABEL A12

16 – 20-årige drenge og piger der har drukket alkohol inden for de seneste 30 dage

Drenge	16	17	18	19	20	Total	Piger	16	17	18	19	20	Total
0 genstande	17	8,8	8,7	7,9	4,5	9,3	0	14	8,7	6,9	9,5	11	9,9
1 – 2 genstande	22	19	13	18	15	17	1 – 2	29	26	24	27	30	27
3 – 5 genstande	38	33	41	36	45	39	3 – 5	40	44	43	38	43	42
6 – 9 genstande	17	31	26	24	27	25	6 – 9	13	18	22	21	13	17
10+ genstande	5,5	8,8	11	14	8,5	9,7	10+	4,1	3,5	3,9	5	3,7	4
Total	100	100	100	100	100	100	Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse 2001

TABEL A13

16-20-årige der har drukket mere end fem genstande på én gang de seneste 30 dage

Køn/Alder	16	17	18	19	20	Total
Drenge	18,4	27,0	24,5	27,6	26,2	25,4
Piger	5,9	10,2	12,3	8,8	6,6	8,9

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse 2001

TABEL A14

16 – 20-årige drenge og piger der har drukket mere end henholdsvis 14 og 21 genstande om ugen

Køn/Alder	16	17	18	19	20	I alt
Drenge > 21 genstande	14	27	29	25	25	24
Piger > 14 genstande	6	18	13	19	12	14

Kilde: Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse 2001

TABEL A15

Alkoholrelaterede dødsfald 1961 – 1998, opdelt efter diagnose og køn

År	Alkoholisme, alkoholpsykose, alkoholforgiftning			Levercirrose			Pankreatitis			Alkoholrelaterede dødsfald i alt			Procent af samtlige dødsfald		
	M	K	M+K	M	K	M+K	M	K	M+K	M	K	M+K	M	K	Alle døde
61	267	24	291	256	279	535	35	40	75	558	343	901	2,4	1,7	2,1
62	265	35	300	271	259	530	35	42	77	571	336	907	2,3	1,6	2,0
63	300	25	325	255	284	539	52	50	102	607	359	966	2,5	1,7	2,1
64	326	29	355	253	303	556	53	45	98	632	377	1009	2,5	1,8	2,2
65	351	34	385	272	292	564	47	30	77	670	356	1026	2,6	1,6	2,1
66	352	49	401	303	313	616	53	40	93	708	402	1110	2,7	1,8	2,2
67	339	45	384	314	372	686	51	51	102	704	468	1172	2,7	2,1	2,5
68	430	55	485	350	319	669	57	52	109	837	426	1263	3,3	2,0	2,7
69	421	82	503	441	373	814	69	49	118	931	504	1435	3,6	2,3	3,0
70	537	110	647	467	401	868	81	54	135	1085	565	1650	4,2	2,6	3,4
71	625	126	751	505	403	908	84	56	140	1214	585	1799	4,5	2,7	3,7
72	618	122	740	539	401	940	91	60	151	1248	583	1831	4,5	2,5	3,6
73	635	120	755	603	430	1033	106	71	177	1344	621	1965	4,9	2,7	3,9
74	537	105	642	614	376	990	109	69	178	1260	550	1810	4,5	2,4	3,5
75	558	124	682	579	415	994	100	59	159	1237	598	1835	4,5	2,6	3,6
76	631	130	761	610	348	1371	104	85	189	1345	563	1908	4,6	2,3	3,5
77	542	136	678	542	316	1220	97	69	166	1181	521	1702	4,3	2,3	3,4
78	584	149	733	583	325	1316	91	73	164	1258	547	1805	4,4	2,3	3,5
79	631	151	782	644	335	1426	97	80	177	1372	566	1938	4,7	2,3	3,5
80	668	156	824	683	326	1507	121	65	186	1472	547	2019	4,9	2,1	3,6
81	706	171	877	622	281	1499	92	67	159	1420	519	1939	4,7	2,0	3,4
82	773	173	946	584	367	1530	123	73	196	1480	613	2093	5,1	2,4	3,8
83	711	202	913	693	306	1606	111	62	173	1515	570	2085	5,0	2,1	3,6
84	779	196	975	713	346	1688	114	73	187	1606	615	2221	5,4	2,3	3,9
85	874	232	1106	700	379	1806	119	79	198	1693	690	2383	5,6	2,5	4,1
86	786	239	1025	761	369	1786	113	69	182	1660	677	2337	5,5	2,4	4,0
87	780	210	990	736	382	1726	89	89	178	1605	681	2286	5,4	2,4	3,9
88	951	314	1265	749	371	2014	91	66	157	1791	751	2542	6,0	2,6	4,3
89	1025	293	1318	773	406	2091	102	72	174	1900	771	2671	6,3	2,7	4,5
90	1037	324	1361	766	360	2127	112	76	188	1915	760	2675	6,2	2,6	4,4
91	1062	292	1354	731	375	2085	110	69	179	1903	736	2639	6,4	2,5	4,4
92	1096	361	1457	761	390	2218	100	84	184	1957	835	2792	6,4	2,8	4,6
93	1134	391	1525	750	413	2275	102	90	192	1986	894	2880	6,4	2,8	4,6
94	957	288	1245	801	389	2046	132	95	227	1890	772	2662	6,1	2,4	4,4
95	928	268	1196	849	457	2045	160	89	249	1937	814	2751	6,0	2,4	4,4
96	1078	314	1392	745	317	2137	150	103	253	1973	734	2707	6,4	2,2	4,4
97	959	273	1232	833	428	2065	163	108	271	1955	809	2764	6,5	2,5	4,6
98	907	316	1223	827	384	2050	190	88	278	1924	788	2712	6,4	2,5	4,6

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister

TABEL A16

Alkoholrelaterede dødsfald pr. 100.000 indbyggere over 14 år. Opdelt efter diagnose, 1961 – 1998

År	Alkoholisme, alkoholpsykose, alkoholforgiftning	Levercirrose	Pankreatitis	I alt
61	8,4	15,5	2,2	26,1
62	8,6	15,2	2,2	25,9
63	9,2	15,2	2,9	27,3
64	9,9	15,5	2,7	28,2
65	10,7	15,6	2,1	28,4
66	11,0	16,9	2,6	30,5
67	10,5	18,7	2,8	32,0
68	13,1	18,1	2,9	34,2
69	13,5	21,9	3,2	38,5
70	17,2	23,1	3,6	43,9
71	19,4	23,4	3,6	46,4
72	18,9	24,0	3,9	46,8
73	19,2	26,2	4,5	49,9
74	16,2	24,9	4,5	45,6
75	17,1	24,9	4,0	45,9
76	19,0	23,9	4,7	47,6
77	16,9	21,3	4,1	42,3
78	18,1	22,4	4,1	44,6
79	19,2	24,0	4,3	47,5
80	20,0	24,5	4,5	49,1
81	21,2	21,8	3,8	46,8
82	22,2	22,3	4,6	49,1
83	21,8	23,8	4,1	49,7
84	23,1	25,1	4,4	52,7
85	26,2	25,5	4,7	56,4
86	24,2	26,6	4,3	55,1
87	23,2	26,2	4,2	53,5
88	29,5	26,1	3,7	59,3
89	30,7	27,4	4,0	62,1
90	31,6	26,1	4,4	62,1
91	31,3	25,6	4,1	61,0
92	33,6	26,5	4,2	64,3
93	35,0	26,7	4,4	66,2
94	28,5	27,3	5,2	61,0
95	27,4	29,9	5,7	62,9
96	31,7	24,2	5,8	61,7
97	28,0	28,7	6,2	62,8
98	27,8	27,5	6,3	61,6

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister

TABEL A17

Alkoholrelaterede dødsfald og alkoholforbrug 1961 – 1998, opgjort pr. indbygger over 14 år

År	Dødsfald pr. 100.000 indbyggere over 14 år	Alkoholforbrug pr. indbygger over 14 år		Dødsfald pr. 100.000 indbyggere over 14 år	Alkoholforbrug pr. indbygger over 14 år
1961	26,1	5,9	1980	49,1	12,1
1962	25,9	5,7	1981	46,8	12,4
1963	27,3	5,9	1982	49,1	12,8
1964	28,2	6,6	1983	49,7	12,2
1965	28,4	6,5	1984	52,7	12,3
1966	30,5	7	1985	56,4	12,1
1967	32,0	7	1986	55,1	11,9
1968	34,2	7,4	1987	53,5	11,8
1969	38,5	8	1988	59,3	11,5
1970	43,9	8,7	1989	62,1	11,6
1971	46,4	9,4	1990	62,1	11,6
1972	46,8	10,1	1991	61,0	11,8
1973	49,9	11	1992	64,3	11,7
1974	45,6	10,7	1993	66,2	12
1975	45,9	11,5	1994	61,0	12,1
1976	47,6	12	1995	62,9	12,2
1977	42,3	11,5	1996	61,7	12,1
1978	44,6	11	1997	62,8	11,6
1979	47,5	11,6	1998	61,6	11,6

Kilde: Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister og Danmarks Statistik

TABEL A18

Indlæggelser på somatiske afdelinger 1977-1999. Alkoholrelaterede hoveddiagnoser

År	Alkoholisme, Alkoholpsykose, Alkoholforgiftning	Levercirrose	Pankreatitis	I alt
1977	3.667	2.922	1.970	8.559
1978	4.153	3.058	2.223	9.434
1979	4.399	2.873	2.246	9.518
1980	4.786	2.766	2.435	9.987
1981	5.248	2.792	2.400	10.440
1982	5.531	2.871	2.734	11.136
1983	5.640	3.153	2.788	11.581
1984	6.178	2.933	2.794	11.905
1985	7.057	2.888	2.996	12.941
1986	7.648	3.223	3.211	14.082
1987	7.253	2.993	3.045	13.291
1988	7.474	2.886	3.138	13.498
1989	8.078	2.799	3.295	14.172
1990	8.063	2.811	3.409	14.283
1991	8.169	2.809	3.516	14.494
1992	8.273	2.846	3.441	14.560
1993	8.715	2.748	3.824	15.287
1994	8.605	3.024	3.957	15.586
1995	7.963	3.053	3.699	14.715
1996	8.275	3.047	3.828	15.150
1997	8.828	3.153	3.846	15.827
1998	8.612	3.075	3.852	15.539
1999	8.863	2.963	3.723	15.549
2000	9321	2817	3627	15.629
2001	10.081	2845	3644	16.570

Kilde: Sundhedsstyrelsens Landspatientregister

TABEL A19

Alkoholrelaterede indlæggelser på psykiatriske afdelinger og visse behandlingshjem 1977-1999. Alkoholrelateret hoved- eller bidia-
gnose

År	Mænd	Kvinder	Total
1977	9.653	3.597	13.250
1978	9.847	3.513	13.360
1979	9.462	3.583	13.045
1980	9.484	3.666	13.150
1981	8.984	3.556	12.540
1982	9.131	3.678	12.809
1983	8.720	3.675	12.395
1984	8.894	3.960	12.854
1985	9.682	4.196	13.878
1986	9.099	4.082	13.181
1987	8.268	3.599	11.867
1988	7.686	3.562	11.248
1989	6.905	3.293	10.198
1990	6.677	3.252	9.929
1991	5.849	2.988	8.837
1992	5.707	2.741	8.448
1993	5.544	2.682	8.226
1994	4.924	2.466	7.390
1995	7.618	3.785	11.403
1996	7.907	4.078	11.985
1997	7.528	4.034	11.562
1998	7.511	3.902	11.413
1999	8.117	4.097	12.214
2000	8.015	4.091	12.106
2001	7.652	3.653	11.305

Note: Fra 1995 indgår heldøgn, deldøgn og ambulante forløb

Kilde: Institut for Psykiatrisk Grundforskning

TABEL A20

Alkoholrelaterede færdselsuheld med personskade, 1986-2001

År	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal uheld med personskade	11170	10164	9978	9922	9155	8757	8965	10489	10303	10573	10324	10106	9674	9907	9590	8896
Antal alkoholrelaterede uheld med personskade	2278	2054	1929	1975	1613	1491	1534	1758	1713	1672	1653	1569	1474	1556	1696	1441
Andel alkoholrelaterede uheld med personskade	20,4	20,2	19,3	19,9	17,6	17,0	17,1	16,8	16,6	15,8	16,0	15,5	15,2	15,7	17,7	16,2
Antal færdselsuheld med drab i alt	723	698	713	670	634	606	577	559	546	582	514	489	499	514	498	431
Antal alkoholrelaterede færdselsuheld med drab	211	222	228	200	154	172	167	141	137	123	130	108	126	138	110	115
Andel alkoholrelaterede færdselsuheld med drab	29,2	31,8	32,0	29,9	24,3	28,4	28,9	25,2	25,1	21,1	25,3	22,1	25,3	26,8	22,1	26,7

Kilde: Danmarks Statistik

TABEL A21

Registrerede sager vedrørende spiritus- og promillekørsler

År	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Spiritus-/Promillesager	21.098	20.988	20.373	20.624	19.464	17.468	17.297	15.482	13.881	13.042	13.539	12.739	13.931	14.631	15.506	15.894

Kilde: Politiets årsberetning

TABEL A22

Detentionsanbringelser 1986 - 2001

År	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Detentionsanbringelser	31.559	30.706	26.798	26.783	28.068	25.794	26.356	25.292	21.358	18.843	16.920	15.853	14.122	12.206	12.696	10.345

Kilde: Politiets årsberetning

TABEL N1

Antallet af narkotikarelaterede dødsfald i Danmark 1971-2001. Fordeling efter køn

År	I alt	Mænd	Kvinder	År	I alt	Mænd	Kvinder
1971	37	32	5	1986	109	88	21
1972	54	46	8	1987	140	116	24
1973	55	40	15	1988	135	107	28
1974	52	38	14	1989	123	99	24
1975	61	46	15	1990	115	91	24
1976	62	45	17	1991	188	153	35
1977	70	56	14	1992	208	162	46
1978	87	69	18	1993	210	166	44
1979	125	95	30	1994	271	227	44
1980	165	140	25	1995	274	226	48
1981	148	113	35	1996	266	220	46
1982	134	107	27	1997	275	225	50
1983	139	110	29	1998	250	210	40
1984	158	125	33	1999	239	201	38
1985	150	116	34	2000	247	197	50
				2001	258	211	47

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC)

TABEL N2

Narkotikarelaterede dødsfald. Geografisk fordeling, (1971-2001).

År	Kbh.	%	Øerne	%	Jylland	%	År	Kbh.	%	Øerne	%	Jylland	%
1971	17	45,9	15	40,5	5	13,5	1986	61	56,0	29	26,6	19	17,4
1972	29	53,7	20	37,0	5	9,3	1987	82	58,6	30	21,4	28	20,0
1973	38	69,1	13	23,6	4	7,3	1988	72	53,3	35	25,9	28	20,7
1974	31	59,6	9	17,3	12	23,1	1989	57	46,3	48	39,0	18	14,6
1975	35	57,4	16	26,2	10	16,4	1990	51	44,3	42	36,5	22	19,1
1976	34	54,8	14	22,6	14	22,6	1991	89	47,3	61	32,4	38	20,2
1977	27	38,6	28	40,0	15	21,4	1992	67	32,2	75	36,1	66	31,7
1978	42	48,3	23	26,4	22	25,3	1993	66	31,4	91	43,3	53	25,2
1979	66	52,8	43	34,4	16	12,8	1994	97	35,8	108	39,9	66	24,4
1980	84	50,9	51	30,9	30	18,2	1995	83	30,3	121	44,2	70	25,5
1981	81	54,7	38	25,7	29	19,6	1996	87	32,7	97	36,5	80	30,1
1982	70	52,2	41	30,6	23	17,2	1997	88	32,0	106	38,5	80	29,0
1983	72	51,7	45	32,4	22	15,8	1998	89	35,6	83	33,2	78	31,2
1984	85	53,8	39	24,7	34	21,5	1999	66	27,6	90	37,7	83	34,7
1985	71	47,3	42	28,0	42	24,7	2000	82	33,2	83	33,6	82	33,2
							2001	49	19,7	92	36,9	108	43,3

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC)

TABEL N3

Antal nypåviste hiv-positive og aids-diagnostiserede i hele befolkningen og blandt intravenøse stofmisbrugere, 1991 -2001

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal nypåviste hivpositive	327	380	331	298	304	368	273	211	282	258	302
Antal førstegangs hivpositive med intravenøst stofmisbrug (%)	35(11)	52(14)	24(7)	28(9)	34(11)	25(9)	30(11)	13(6)	24(9)	20(8)	28(9)
Antal aidstilfælde	210	209	239	236	214	158	109	73	72	51	71
Nyanmeldte aidstilfælde (%)	16(8)	18(9)	21(9)	24(10)	28(13)	18(11)	11(10)	4(5)	6(8)	6(12)	11(15)

Kilde: Statens Serum Institut

Oplysninger i tabellen omfatter alle hiv og aids-tilfælde, der er diagnostiseret fra 1991 til 2001, og som er anmeldt til Epidemiologisk afdeling på Statens Serum Institut.

TABEL N4

Tilfælde af akut hepatitis A,B og C i hele befolkningen. Tilfælde af hepatitis A,B og C, samt antal og (%) der var intravenøse stofmisbrugere 1991-2001

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal hepatitis A	220	172	227	144	103	105	115	86	88	67	64
Antal (andel) hepatitis A med intravenøst stofmisbrug (%)	1(0,5)	1(0,6)	24(11)	6(4)	1(1)	2(2)	0	0	0	0	1(2)
Antal hepatitis B*	69	52	105	115	128	103	103	97	61	64	44
Antal (andel) hepatitis B med intravenøst stofmisbrug (%)	13(19)	9(17)	36(34)	49(43)	38(30)	36(35)	32(31)	26(27)	14(23)	19(30)	10(23)
Antal hepatitis C*	27	31	65	56	67	31	28	25	14	17	6
Antal (andel) hepatitis C med intravenøst stofmisbrug (%)	12(44)	23(74)	49(75)	38(68)	39(58)	20(65)	21(75)	15(60)	12(86)	9(53)	2(33)

Kilde: Statens Serum Institut

* Blandt tilfælde med akut hepatitis B og C indgår en vis fællesmængde, idet i alt 103 personer (92 intravenøse stofmisbrugere) spredt over perioden blev anmeldt med både hepatitis B og C

TABEL N5

Stofmisbrugere med indskrivningsdato i 2001

Antal klienter indskrevet i behandling i 2001	4079
Behandlet tidligere (%)	69
Gennemsnitsalder mænd/kvinder	31/31
Mænd/kvinder (%)	77/23
Andel enlige mænd/kvinder (%)	76/62
Lønindkomst (%)	8
Dagpenge (%)	7
Kontanthjælp (%)	57
Førtidspension (%)	12
Anden indkomst (%)	16
Udenlandsk statsborgerskab (%)	6,2
Egen bolig (%)	49
Antal hjemmeboende børn under 18 år	496
Antal børn uden for hjemmet under 18 år	599
Injektion af heroin blandt heroinbrugere (%)	47
Opioider som hovedstof (%) ¹	62
Hash som hovedstof (%) ¹	17
Centralstimulerende stoffer som hovedstof (%) ¹	6

Kilde: Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere i behandling

¹ Procent af dem, som har opgivet hovedstof**TABEL N6**

Klienter indskrevet i behandling i henholdsvis 1998, 1999, 2000 og 2001, og som ikke har været i behandling for stofmisbrug tidligere

	1998	1999	2000	2001
Klienter der ikke er behandlet tidligere	1.087	1.026	1057	1278
	ud af 3.588	ud af 3.429	ud af 3.920	ud af 4079
	(30%)	(30%)	(27%)	(31%)
Mænd/kvinder	76/24	74/26	77/23	76/24
Gennemsnitsalder mænd/kvinder	29/29	28/28	29/28	28/27
Opioider som hovedstof (%) ¹	59	52	53	38
Hash som hovedstof (%) ¹	26	31	31	33
Centralstimulerende stof som hovedstof (%) ¹	Ikke opgjort	Ikke opgjort	14	11
Injektion hos heroinmisbrugere (%) ²	40	40	35	25

Kilde: Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere i behandling

¹ Procent af klienter med oplyst hovedstof² Procent af klienter med heroin som hovedstof, der oplyser indtagelsesmåde

TABEL N7

Metadonbehandling og metadonordination, 1985-2001. Længerevarende metadonordinationer (over 5 måneder)

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Under 30 år	211	273	342	335	434	433	442	394	378	322	225	324	443	497	503	502	580
30-39 år	686	823	1078	1100	1509	1721	1664	1594	1542	1375	1160	1330	1635	1660	1735	1786	1905
40-49 år	-	-	-	-	-	-	-	-	1141	1282	1308	1632	1969	2141	2242	2357	2452
I alt under 50 år	897	1096	1420	1435	1943	2154	2106	1988	3061	2979	2693	3286	4047	4298	4498	4645	4937

Kilde: Sundhedsstyrelsens ordinationsstatistik

TABEL N8

Personer registrerede med stofrelaterede hoveddiagnoser på psykiatriske hospitaler 1995-2001

Diagnosekode	Psykiske lidelser eller forstyrrelser forårsaget af brug af:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
F11	Opioider	322	319	273	273	227	227	189
F12	Cannabis	312	304	279	314	317	270	327
F13	Sedativa / hypnotika	283	315	239	212	204	205	199
F14	Kokain	7	12	15	21	23	23	31
F15	Andre centralstimulerende stoffer end kokain	85	94	82	82	71	76	75
F16	Hallucinogener	23	23	25	17	26	18	21
F18	Opløsningsmidler	9	11	3	5	10	2	6
F19	Multiple eller andre psykoaktive stoffer	494	569	586	705	758	749	732
Personer med hoveddiagnoser i alt		1535	1647	1502	1629	1636	1570	1580

Kilde: Upublicerede tal fra Den Psykiatriske Centralregister ved Afdeling for Psykiatrisk Demografi ved Institut for Psykiatrisk Grundforskning, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Tabellen viser antallet af personer registreret som modtagere af psykiatrisk behandling (enten heldøgn, deldøgn eller ambulant behandling) som følge af brug af stoffer eller flygtige opløsningsmidler. ICD-10 kodning er benyttet, og diagnoserne F11.x til F16.x og F18.x til F19.x (hoveddiagnose) er anvendt som udtrækskriterier.

TABEL N9

Personer registrerede med stofrelaterede bidiagnoser på psykiatriske hospitaler, 1995-2001

Diagnosekode	Psykiske lidelser eller forstyrrelser forårsaget af brug af:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
F11	Opioider	166	176	178	134	146	190	204
F12	Cannabis	431	427	477	524	566	584	637
F13	Sedativa / hypnotika	330	327	259	247	253	283	257
F14	Kokain	8	8	17	13	15	17	19
F15	Andre centralstimulerende stoffer end kokain	46	67	56	53	58	52	58
F16	Hallucinogener	6	6	7	4	11	9	11
F18	Opløsningsmidler	9	7	6	4	9	7	7
F19	Multiple eller andre psykoaktive stoffer	238	297	314	418	534	566	485
Personer med bidiagnoser i alt		1150	1225	1240	1335	1506	1630	1593

Kilde: Upublicerede tal fra Den Psykiatriske Centralregister ved Afdeling for Psykiatrisk Demografi ved Institut for Psykiatrisk Grundforskning, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Tabellen viser antallet af personer registreret som modtagere af psykiatrisk behandling (enten heldøgn, deldøgn eller ambulant behandling) som følge af brug af stoffer eller flygtige opløsningsmidler. ICD-10 kodning er benyttet, og diagnoserne F11.x til F16.x og F18.x til F19.x (bidiagnose) er anvendt som udtrækskriterier. Da en patient kan have flere stofrelaterede bidiagnoser, er "i alt" kategorien ikke en summation af de ovenstående personer.

TABEL N10

Udbredelse af illegale stoffer i befolkningen

Den procentvise andel af de 16-44-årige, der inden for den sidste måned og det sidste år har brugt hash henholdsvis i 1994 og 2000

	1994 (n=2.521)	2000 (n=6.878)
Brugt hash sidste måned	2	4
Brugt hash sidste år (sidste måned medregnet)	7	10

Den procentvise andel af de 16-44-årige, der inden for henholdsvis den sidste måned og det sidste år har brugt et eller flere af andre illegale stoffer i 1994 og 2000

	1994 (n=2.521)	2000 (n=6.878)
Brugt et eller flere af de hårde illegale stoffer		
sidste måned	0,2	1,2
sidste år (sidste måned medregnet)	0,5	3,4

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, upubliceret

TABEL N11

Den procentvise andel af de 16-24 årige der i 2000 angiver at have prøvet et eller flere af de forskellige illegale stoffer inden for sidste måned, sidste år og nogensinde (n=1786)

	Sidste måned	Sidste år (sidste måned medregnet)	Nogensinde
Hash prøvet	7,7	19,7	40,9
Amfetamin	1,5	5,7	10,9
Kokain	0,8	2,7	4,7
Psilocybinsvampe	0,7	2,1	4,4
Ecstasy	0,7	2,3	4,1
Lsd	0,3	0,6	1,6
Heroin	0,1	0,2	0,5
Andre stoffer*	0,6	1,0	2,1
"Andre illegale stoffer end hash" i alt	2,9	7,7	14,0

* Kategorien andre stoffer dækker GHB, diverse lægemidler m.m.

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, upubliceret

TABEL N12

Den procentvise andel af kvinder og mænd mellem 16-19 år og 20-24 år, der har prøvet hash inden for sidste år i 1994 og 2000

	1994	2000
De 16-19-årige:		
Mænd	19	28
Kvinder	10	19
De 20-24-årige:		
Mænd	14	24
Kvinder	9	12

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, upubliceret

TABEL N13

Erfaringer med illegale stoffer blandt de 16-20-årige i 2000 og 2001 (%)

	MULD 2000 (n=2046)			MULD 2001 (n=2090)		
	Mænd	Kvinder	Alle	Mænd	Kvinder	Alle
Hash prøvet nogensinde	37	27	32	38	29	33
Hash sidste måned	14	5	9	13	6	9
Amfetamin prøvet nogensinde	11	6	8	11	7	9
Ecstasy prøvet nogensinde	5	3	4	6	3	4
Psilocybinsvampe prøvet nogensinde	5	1	3	7	3	5
Kokain prøvet nogensinde	4	2	3	5	3	4
Lsd prøvet nogensinde	2	0	1	3	1	2
Heroin prøvet nogensinde	1	0	0	0	0	0
Rygeheroin prøvet nogensinde	1	1	1	1	0	1
"Andre" stoffer	2	1	1	2	1	1

Kilde: MULD 2000 og MULD 2001

*Kategorien "Andre" stoffer, dækker GHB, diverse lægemidler m.m.

TABEL N14

Erfaringer med brugen af illegale stoffer blandt de unge. Erfaringer med illegale rusmidler blandt de 15-16-årige i 1990, 1995 og 1999

	9. klasse* 1990 (n=1183)	ESPAD** 1995 (n=2439)	ESPAD**** 1999 (n=1557)
Hash prøvet	16	17,4	24,4
Hash sidste måned	7	6,1	8,1
Amfetamin prøvet	1	1,6	4,0
Kokain prøvet	0,3	0,3	1,1
Heroin (injektion) prøvet	0,2	0,2	0,1
Rygeheroin prøvet	-	1,5	1,3
Ecstasy prøvet	-	0,5	3,1
Lsd prøvet	-	0,2	1,0
Psilocybin-svampe prøvet	-	0,5	1,8
Snifning prøvet	5	6,3	7,5

* 1990. Sundhedsstyrelsen. Landsdækkende skoleundersøgelse med et repræsentativt udvalg af 15-16-årige 9. klasse-elever i folkeskoler, privatskoler og efterskoler

**1995. ESPAD. Landsdækkende undersøgelse blandt et repræsentativt udvalg af de 15-16-årige

***1999. ESPAD. Landsdækkende undersøgelse blandt et repræsentativt udvalg af de 15-16-årige

TABEL N15

Beslaglagte illegale stoffer. Mængden og antal fra 1991-2001

		1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Heroin	Kg	30,8	38,5	28,2	29,0	37,4	61,4	37,9	55,1	96,0	32,1	25,1
	Antal beslag	1.735	2.405	2.941	2.666	2.973	3.161	2.509	2.199	1.230	1.499	1304
Kokain	Kg	39,6	21,4	11,1	29,9	110,1	32,0	58,0	44,1	24,2	35,9	25,6
	Antal beslag	144	184	228	417	569	659	723	885	744	780	815
Amfetamin	Kg	23,6	73,6	11,7	12,6	40,0	26,7	119,4	25,2	31,6	57,1	160,6
	Antal beslag	1.345	1.323	1.111	747	1.167	1.386	1.324	1.609	1.250	1.152	954
Ecstasy	Antal piller					2.115	15.261	5.803	27.039	26.117	21.608	150.080
	Antal beslag					9	84	110	143	197	444	331
Lsd	Antal doser					1.282	262	381	105	83	1.108	156
	Antal beslag					6	16	15	24	15	18	29
Hash	Kg	1.703	2.152	1.273	10.665	2.414	1.772	467	1.572	14.021	2.914	1.763
	Antal beslag	9.222	9.870	10.93	6.995	6.710	5.187	4.886	5.904	4.569	5.561	5.788
Hamp	Kg	2.222	9.209	4.336	3.332	3.012	2.100	2.652	991	337	688	687,4
	Antal beslag	332	460	524	302	291	277	225	222	101	116	68

Kilde: Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC)

TABEL N16

Antal sigtelser og sigtede personer 1990-2001

	Sigtelser	Sigtede personer
1990	14.862	8.915
1991	16.791	9.535
1992	17.282	10.290
1993	18.604	12.421
1994	15.155	9.536
1995	14.654	9.008
1996	14.371	8.678
1997	13.454	8.234
1998	14.251	8.900
1999	12.928	9.424
2000	13.178	9.899
2001	13.143	9.858

Kilde: Rigspolitichefens Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC) 2002

TABEL N17

Indsatte stofmisbrugere i Kriminalforsorgens institutioner, 1985-2002

	Alle stofmisbrugere			Hårdere belastede stofmisbrugere	
	Antal stofmisbrugere	Andel af alle (%)	Gennemsnitsalder	Antal hårdere belastede stofmisbrugere	Andel af indsatte stofmisbrugere (%)
Apr. 85	734	23	27,4	274	37
Feb. 86	902	25	27,9	404	45
Sep. 87	861	27	27,8	356	41
Okt. 88	923	26	28,0	421	46
Sep. 89	953	27	28,3	408	43
Okt. 90	970	27	28,9	398	41
Nov. 91	1.002	27	28,8	386	39
Dec. 92	1.081	30	29,0	498	46
Nov. 93	1.109	31	29,4	463	42
Dec. 94	1.088	30	29,4	532	49
Nov. 95	1.195	33	29,6	566	48
Nov. 96	1.216	35	29,4	621	51
Nov. 97	1.267	36	30,1	682	53
Nov. 98	1.267	36	30,1	663	52
Nov. 99	1.296	36	30,6	657	51
Nov. 00	1.316	38	30,8	689	52
Feb. 02	1.268	37	30,7	Uoplyst	Uoplyst

Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2002

TABELLER TOBAKSSTATISTIK

TABEL T1

Udviklingen i danske kvinders rygevaner
1970 - 1993

År	Rygere	Cigaretrygere	Storrygere
1970	47,0%	36,0%	6,6%
1971	45,0%	36,0%	6,6%
1972	46,0%	37,0%	8,0%
1973	46,0%	37,0%	6,7%
1974	46,0%	38,0%	8,1%
1975	45,0%	38,0%	9,4%
1976	46,0%	39,0%	9,7%
1977	47,0%	39,0%	11,5%
1978	46,0%	39,0%	11,5%
1979	44,0%	38,0%	11,8%
1980	44,0%	38,0%	11,5%
1981	43,0%	38,0%	12,7%
1982	43,0%	38,0%	13,4%
1983	43,0%	38,0%	13,9%
1984	43,0%	39,0%	15,3%
1985	42,0%	37,0%	14,6%
1986	45,0%	40,0%	14,1%
1987	41,0%	38,0%	15,2%
1988	42,0%	39,0%	15,1%
1989	41,0%	38,0%	14,7%
1990	40,0%	38,0%	15,4%
1991	41,0%	39,0%	16,4%
1992	40,0%	38,0%	16,3%
1993	39,0%	37,0%	16,0%

TABEL T2

Udviklingen i danske mænds rygevaner
1970 - 1993

År	Rygere	Cigaretrygere	Storrygere
1970	68,0%	42,0%	10,5%
1971	67,0%	41,0%	10,2%
1972	64,0%	40,0%	11,1%
1973	63,0%	41,0%	9,5%
1974	64,0%	42,0%	12,4%
1975	60,0%	40,0%	13,6%
1976	61,0%	41,0%	15,1%
1977	59,0%	40,0%	15,6%
1978	57,0%	41,0%	16,0%
1979	57,0%	41,0%	16,8%
1980	57,0%	42,0%	17,1%
1981	54,0%	40,0%	16,4%
1982	53,0%	40,0%	17,5%
1983	53,0%	39,0%	18,5%
1984	51,0%	40,0%	19,3%
1985	51,0%	40,0%	19,7%
1986	53,0%	40,0%	19,3%
1987	50,0%	39,0%	21,6%
1988	47,0%	38,0%	17,8%
1989	47,0%	38,0%	19,5%
1990	47,0%	38,0%	19,5%
1991	47,0%	39,0%	21,5%
1992	46,0%	39,0%	22,0%
1993	45,0%	38,0%	22,0%

TABEL T3

Udviklingen i andelen af rygere og dagligrygere
blandt kvinder 1994 - 2001

År	Køn	Rygere i alt	Dagligrygere
1994	Kvinder	37%	35%
1995	Kvinder	37%	32%
1996	Kvinder	35%	32%
1997	Kvinder	33%	30%
1998	Kvinder	33%	30%
1999	Kvinder	30%	27%
2000	Kvinder	32%	29%
2001	Kvinder	29%	26%

TABEL T4

Udviklingen i andelen af rygere og dagligrygere
blandt mænd 1994 - 2001

År	Køn	Rygere i alt	Dagligrygere
1994	Mænd	41%	38%
1995	Mænd	42%	38%
1996	Mænd	40%	36%
1997	Mænd	37%	34%
1998	Mænd	36%	32%
1999	Mænd	39%	35%
2000	Mænd	36%	32%
2001	Mænd	36%	34%

TABEL T5

Andelen af dagligrygere og storrygere blandt kvinder 1994 - 2001

År	Køn	Dagligrygere	Storrygere
1994	Kvinder	35%	15%
1995	Kvinder	32%	16%
1996	Kvinder	32%	14%
1997	Kvinder	30%	13%
1998	Kvinder	30%	14%
1999	Kvinder	27%	12%
2000	Kvinder	29%	12%
2001	Kvinder	26%	12%

TABEL T6

Andelen af dagligrygere og storrygere blandt mænd 1994 - 2001

År	Køn	Dagligrygere	Storrygere
1994	Mænd	38%	21%
1995	Mænd	38%	22%
1996	Mænd	36%	20%
1997	Mænd	34%	19%
1998	Mænd	32%	18%
1999	Mænd	35%	19%
2000	Mænd	32%	16%
2001	Mænd	34%	19%

TABEL T7

Andelen kvinder - storrygere 1970 - 2001

År	Køn	Storrygere
1970	Kvinder	7%
1971	Kvinder	7%
1972	Kvinder	8%
1973	Kvinder	7%
1974	Kvinder	8%
1975	Kvinder	9%
1976	Kvinder	10%
1977	Kvinder	12%
1978	Kvinder	12%
1979	Kvinder	12%
1980	Kvinder	12%
1981	Kvinder	13%
1982	Kvinder	13%
1983	Kvinder	14%
1984	Kvinder	15%
1985	Kvinder	15%
1986	Kvinder	14%
1987	Kvinder	15%
1988	Kvinder	15%
1989	Kvinder	15%
1990	Kvinder	15%
1991	Kvinder	16%
1992	Kvinder	16%
1993	Kvinder	16%
1994	Kvinder	15%
1995	Kvinder	16%
1996	Kvinder	14%
1997	Kvinder	13%
1998	Kvinder	14%
1999	Kvinder	12%
2000	Kvinder	12%
2001	Kvinder	12%

TABEL T8

Andelen mænd - storrygere 1970 - 2001

År	Køn	Storrygere
1971	Mænd	10%
1972	Mænd	11%
1973	Mænd	10%
1974	Mænd	12%
1975	Mænd	14%
1976	Mænd	15%
1977	Mænd	16%
1978	Mænd	16%
1979	Mænd	17%
1980	Mænd	17%
1981	Mænd	16%
1982	Mænd	18%
1983	Mænd	19%
1984	Mænd	19%
1985	Mænd	20%
1986	Mænd	19%
1987	Mænd	22%
1988	Mænd	18%
1989	Mænd	20%
1990	Mænd	20%
1991	Mænd	22%
1992	Mænd	22%
1993	Mænd	22%
1994	Mænd	21%
1995	Mænd	22%
1996	Mænd	20%
1997	Mænd	19%
1998	Mænd	18%
1999	Mænd	19%
2000	Mænd	16%
2001	Mænd	19%

TABEL T9

Andelen af dagligrygere blandt kvinder over 50 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	50-59 år	49%
1995	Kvinder	50-59 år	31%
1996	Kvinder	50-59 år	26%
1997	Kvinder	50-59 år	36%
1998	Kvinder	50-59 år	35%
1999	Kvinder	50-59 år	27%
2000	Kvinder	50-59 år	35%
2001	Kvinder	50-59 år	34%

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	60-69 år	42%
1995	Kvinder	60-69 år	46%
1996	Kvinder	60-69 år	37%
1997	Kvinder	60-69 år	30%
1998	Kvinder	60-69 år	32%
1999	Kvinder	60-69 år	31%
2000	Kvinder	60-69 år	29%
2001	Kvinder	60-69 år	24%

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	70+ år	28%
1995	Kvinder	70+ år	45%
1996	Kvinder	70+ år	28%
1997	Kvinder	70+ år	29%
1998	Kvinder	70+ år	19%
1999	Kvinder	70+ år	16%
2000	Kvinder	70+ år	22%
2001	Kvinder	70+ år	18%

TABEL T10

Andelen af dagligrygere blandt mænd over 50 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	50-59 år	46%
1995	Mænd	50-59 år	36%
1996	Mænd	50-59 år	32%
1997	Mænd	50-59 år	40%
1998	Mænd	50-59 år	38%
1999	Mænd	50-59 år	44%
2000	Mænd	50-59 år	40%
2001	Mænd	50-59 år	38%

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	60-69 år	45%
1995	Mænd	60-69 år	39%
1996	Mænd	60-69 år	43%
1997	Mænd	60-69 år	39%
1998	Mænd	60-69 år	34%
1999	Mænd	60-69 år	35%
2000	Mænd	60-69 år	41%
2001	Mænd	60-69 år	35%

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	70+ år	34%
1995	Mænd	70+ år	39%
1996	Mænd	70+ år	23%
1997	Mænd	70+ år	37%
1998	Mænd	70+ år	30%
1999	Mænd	70+ år	34%
2000	Mænd	70+ år	23%
2001	Mænd	70+ år	30%

TABEL T11

Andelen af dagligrygere blandt kvinder 30 - 39 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	30-39 år	37%
1995	Kvinder	30-39 år	49%
1996	Kvinder	30-39 år	39%
1997	Kvinder	30-39 år	37%
1998	Kvinder	30-39 år	29%
1999	Kvinder	30-39 år	27%
2000	Kvinder	30-39 år	28%
2001	Kvinder	30-39 år	25%

TABEL T12

Andelen af dagligrygere blandt kvinder 40 - 49 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	40-49 år	42%
1995	Kvinder	40-49 år	42%
1996	Kvinder	40-49 år	44%
1997	Kvinder	40-49 år	38%
1998	Kvinder	40-49 år	39%
1999	Kvinder	40-49 år	37%
2000	Kvinder	40-49 år	34%
2001	Kvinder	40-49 år	32%

TABEL T13

Andelen af dagligrygere blandt mænd 30 - 39 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	30-39 år	48%
1995	Mænd	30-39 år	40%
1996	Mænd	30-39 år	41%
1997	Mænd	30-39 år	30%
1998	Mænd	30-39 år	29%
1999	Mænd	30-39 år	36%
2000	Mænd	30-39 år	30%
2001	Mænd	30-39 år	37%

TABEL T14

Andelen af dagligrygere blandt mænd 40 - 49 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	40-49 år	54%
1995	Mænd	40-49 år	45%
1996	Mænd	40-49 år	40%
1997	Mænd	40-49 år	42%
1998	Mænd	40-49 år	42%
1999	Mænd	40-49 år	41%
2000	Mænd	40-49 år	34%
2001	Mænd	40-49 år	41%

TABEL T15

Andelen af dagligrygere blandt kvinder 15 - 19 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	15-19 år	26%
1995	Kvinder	15-19 år	20%
1996	Kvinder	15-19 år	10%
1997	Kvinder	15-19 år	24%
1998	Kvinder	15-19 år	16%
1999	Kvinder	15-19 år	24%
2000	Kvinder	15-19 år	24%
2001	Kvinder	15-19 år	15%

TABEL T16

Andelen af dagligrygere blandt kvinder 20 - 29 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Kvinder	20-29 år	39%
1995	Kvinder	20-29 år	35%
1996	Kvinder	20-29 år	35%
1997	Kvinder	20-29 år	27%
1998	Kvinder	20-29 år	34%
1999	Kvinder	20-29 år	28%
2000	Kvinder	20-29 år	29%
2001	Kvinder	20-29 år	28%

TABEL T17

Andelen af dagligrygere blandt mænd 15 - 19 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	15-19 år	19%
1995	Mænd	15-19 år	20%
1996	Mænd	15-19 år	14%
1997	Mænd	15-19 år	20%
1998	Mænd	15-19 år	18%
1999	Mænd	15-19 år	19%
2000	Mænd	15-19 år	20%
2001	Mænd	15-19 år	13%

TABEL T18

Andelen af dagligrygere blandt mænd 20 - 29 år
1994 - 2001

År	Køn	Alder	Dagligryger
1994	Mænd	20-29 år	35%
1995	Mænd	20-29 år	33%
1996	Mænd	20-29 år	37%
1997	Mænd	20-29 år	32%
1998	Mænd	20-29 år	31%
1999	Mænd	20-29 år	30%
2000	Mænd	20-29 år	30%
2001	Mænd	20-29 år	30%

TABEL T19Andelen af rygere blandt kvinder 40 - 49 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	40-49 år	55%
1971	Kvinder	40-49 år	55%
1972	Kvinder	40-49 år	57%
1973	Kvinder	40-49 år	55%
1974	Kvinder	40-49 år	56%
1975	Kvinder	40-49 år	56%
1976	Kvinder	40-49 år	58%
1977	Kvinder	40-49 år	59%
1978	Kvinder	40-49 år	56%
1979	Kvinder	40-49 år	45%
1980	Kvinder	40-49 år	51%
1981	Kvinder	40-49 år	51%
1982	Kvinder	40-49 år	50%
1983	Kvinder	40-49 år	47%
1984	Kvinder	40-49 år	46%
1985	Kvinder	40-49 år	48%
1986	Kvinder	40-49 år	46%
1987	Kvinder	40-49 år	44%
1988	Kvinder	40-49 år	45%
1989	Kvinder	40-49 år	42%
1990	Kvinder	40-49 år	45%
1991	Kvinder	40-49 år	43%
1992	Kvinder	40-49 år	44%
1993	Kvinder	40-49 år	43%

TABEL T20Andelen af rygere blandt kvinder 50 - 64 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	50-64 år	46%
1971	Kvinder	50-64 år	44%
1972	Kvinder	50-64 år	44%
1973	Kvinder	50-64 år	47%
1974	Kvinder	50-64 år	45%
1975	Kvinder	50-64 år	45%
1976	Kvinder	50-64 år	46%
1977	Kvinder	50-64 år	49%
1978	Kvinder	50-64 år	48%
1979	Kvinder	50-64 år	47%
1980	Kvinder	50-64 år	48%
1981	Kvinder	50-64 år	46%
1982	Kvinder	50-64 år	48%
1983	Kvinder	50-64 år	48%
1984	Kvinder	50-64 år	49%
1985	Kvinder	50-64 år	44%
1986	Kvinder	50-64 år	52%
1987	Kvinder	50-64 år	47%
1988	Kvinder	50-64 år	49%
1989	Kvinder	50-64 år	47%
1990	Kvinder	50-64 år	46%
1991	Kvinder	50-64 år	44%
1992	Kvinder	50-64 år	44%
1993	Kvinder	50-64 år	45%

TABEL T21Andelen af rygere blandt kvinder 65+ år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	65 år eller ældre	30%
1971	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1972	Kvinder	65 år eller ældre	29%
1973	Kvinder	65 år eller ældre	29%
1974	Kvinder	65 år eller ældre	30%
1975	Kvinder	65 år eller ældre	27%
1976	Kvinder	65 år eller ældre	30%
1977	Kvinder	65 år eller ældre	37%
1978	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1979	Kvinder	65 år eller ældre	27%
1980	Kvinder	65 år eller ældre	29%
1981	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1982	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1983	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1984	Kvinder	65 år eller ældre	31%
1985	Kvinder	65 år eller ældre	30%
1986	Kvinder	65 år eller ældre	35%
1987	Kvinder	65 år eller ældre	32%
1988	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1989	Kvinder	65 år eller ældre	31%
1990	Kvinder	65 år eller ældre	30%
1991	Kvinder	65 år eller ældre	32%
1992	Kvinder	65 år eller ældre	28%
1993	Kvinder	65 år eller ældre	29%

TABEL T22Andelen af rygere blandt mænd 40 - 49 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	40-49 år	77%
1971	Mænd	40-49 år	75%
1972	Mænd	40-49 år	73%
1973	Mænd	40-49 år	71%
1974	Mænd	40-49 år	72%
1975	Mænd	40-49 år	69%
1976	Mænd	40-49 år	68%
1977	Mænd	40-49 år	67%
1978	Mænd	40-49 år	66%
1979	Mænd	40-49 år	62%
1980	Mænd	40-49 år	62%
1981	Mænd	40-49 år	61%
1982	Mænd	40-49 år	59%
1983	Mænd	40-49 år	57%
1984	Mænd	40-49 år	55%
1985	Mænd	40-49 år	57%
1986	Mænd	40-49 år	58%
1987	Mænd	40-49 år	58%
1988	Mænd	40-49 år	52%
1989	Mænd	40-49 år	49%
1990	Mænd	40-49 år	47%
1991	Mænd	40-49 år	55%
1992	Mænd	40-49 år	55%
1993	Mænd	40-49 år	50%

TABEL T23

Andelen af rygere blandt mænd 50 - 64 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	50-64 år	71%
1971	Mænd	50-64 år	69%
1972	Mænd	50-64 år	68%
1973	Mænd	50-64 år	66%
1974	Mænd	50-64 år	68%
1975	Mænd	50-64 år	65%
1976	Mænd	50-64 år	66%
1977	Mænd	50-64 år	66%
1978	Mænd	50-64 år	66%
1979	Mænd	50-64 år	65%
1980	Mænd	50-64 år	64%
1981	Mænd	50-64 år	66%
1982	Mænd	50-64 år	61%
1983	Mænd	50-64 år	64%
1984	Mænd	50-64 år	58%
1985	Mænd	50-64 år	59%
1986	Mænd	50-64 år	63%
1987	Mænd	50-64 år	55%
1988	Mænd	50-64 år	56%
1989	Mænd	50-64 år	56%
1990	Mænd	50-64 år	46%
1991	Mænd	50-64 år	53%
1992	Mænd	50-64 år	49%
1993	Mænd	50-64 år	53%

TABEL T24

Andelen af rygere blandt mænd 65+ år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	65 år eller ældre	63%
1971	Mænd	65 år eller ældre	60%
1972	Mænd	65 år eller ældre	60%
1973	Mænd	65 år eller ældre	57%
1974	Mænd	65 år eller ældre	60%
1975	Mænd	65 år eller ældre	53%
1976	Mænd	65 år eller ældre	57%
1977	Mænd	65 år eller ældre	60%
1978	Mænd	65 år eller ældre	53%
1979	Mænd	65 år eller ældre	52%
1980	Mænd	65 år eller ældre	53%
1981	Mænd	65 år eller ældre	52%
1982	Mænd	65 år eller ældre	50%
1983	Mænd	65 år eller ældre	48%
1984	Mænd	65 år eller ældre	49%
1985	Mænd	65 år eller ældre	49%
1986	Mænd	65 år eller ældre	48%
1987	Mænd	65 år eller ældre	48%
1988	Mænd	65 år eller ældre	47%
1989	Mænd	65 år eller ældre	44%
1990	Mænd	65 år eller ældre	49%
1991	Mænd	65 år eller ældre	44%
1992	Mænd	65 år eller ældre	43%
1993	Mænd	65 år eller ældre	41%

TABEL T25Andelen af rygere blandt kvinder 25 - 29 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	25-29 år	54%
1971	Kvinder	25-29 år	52%
1972	Kvinder	25-29 år	51%
1973	Kvinder	25-29 år	51%
1974	Kvinder	25-29 år	47%
1975	Kvinder	25-29 år	50%
1976	Kvinder	25-29 år	51%
1977	Kvinder	25-29 år	56%
1978	Kvinder	25-29 år	57%
1979	Kvinder	25-29 år	54%
1980	Kvinder	25-29 år	51%
1981	Kvinder	25-29 år	56%
1982	Kvinder	25-29 år	54%
1983	Kvinder	25-29 år	54%
1984	Kvinder	25-29 år	50%
1985	Kvinder	25-29 år	50%
1986	Kvinder	25-29 år	53%
1987	Kvinder	25-29 år	49%
1988	Kvinder	25-29 år	47%
1989	Kvinder	25-29 år	53%
1990	Kvinder	25-29 år	46%
1991	Kvinder	25-29 år	46%
1992	Kvinder	25-29 år	43%
1993	Kvinder	25-29 år	44%

TABEL T26Andelen af rygere blandt kvinder 30 - 39 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	30-39 år	58%
1971	Kvinder	30-39 år	55%
1972	Kvinder	30-39 år	53%
1973	Kvinder	30-39 år	53%
1974	Kvinder	30-39 år	52%
1975	Kvinder	30-39 år	49%
1976	Kvinder	30-39 år	49%
1977	Kvinder	30-39 år	49%
1978	Kvinder	30-39 år	48%
1979	Kvinder	30-39 år	54%
1980	Kvinder	30-39 år	48%
1981	Kvinder	30-39 år	46%
1982	Kvinder	30-39 år	50%
1983	Kvinder	30-39 år	51%
1984	Kvinder	30-39 år	51%
1985	Kvinder	30-39 år	50%
1986	Kvinder	30-39 år	55%
1987	Kvinder	30-39 år	49%
1988	Kvinder	30-39 år	51%
1989	Kvinder	30-39 år	46%
1990	Kvinder	30-39 år	47%
1991	Kvinder	30-39 år	51%
1992	Kvinder	30-39 år	49%
1993	Kvinder	30-39 år	46%

TABEL T27

Andelen af rygere blandt mænd 25 - 29 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	25-29 år	69%
1971	Mænd	25-29 år	67%
1972	Mænd	25-29 år	64%
1973	Mænd	25-29 år	60%
1974	Mænd	25-29 år	64%
1975	Mænd	25-29 år	63%
1976	Mænd	25-29 år	62%
1977	Mænd	25-29 år	61%
1978	Mænd	25-29 år	58%
1979	Mænd	25-29 år	60%
1980	Mænd	25-29 år	61%
1981	Mænd	25-29 år	54%
1982	Mænd	25-29 år	55%
1983	Mænd	25-29 år	54%
1984	Mænd	25-29 år	50%
1985	Mænd	25-29 år	50%
1986	Mænd	25-29 år	55%
1987	Mænd	25-29 år	52%
1988	Mænd	25-29 år	46%
1989	Mænd	25-29 år	46%
1990	Mænd	25-29 år	49%
1991	Mænd	25-29 år	48%
1992	Mænd	25-29 år	47%
1993	Mænd	25-29 år	47%

TABEL T28

Andelen af rygere blandt mænd 30 - 39 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	30-39 år	72%
1971	Mænd	30-39 år	71%
1972	Mænd	30-39 år	65%
1973	Mænd	30-39 år	64%
1974	Mænd	30-39 år	66%
1975	Mænd	30-39 år	62%
1976	Mænd	30-39 år	60%
1977	Mænd	30-39 år	60%
1978	Mænd	30-39 år	58%
1979	Mænd	30-39 år	59%
1980	Mænd	30-39 år	61%
1981	Mænd	30-39 år	56%
1982	Mænd	30-39 år	57%
1983	Mænd	30-39 år	59%
1984	Mænd	30-39 år	58%
1985	Mænd	30-39 år	55%
1986	Mænd	30-39 år	59%
1987	Mænd	30-39 år	54%
1988	Mænd	30-39 år	54%
1989	Mænd	30-39 år	51%
1990	Mænd	30-39 år	52%
1991	Mænd	30-39 år	51%
1992	Mænd	30-39 år	50%
1993	Mænd	30-39 år	46%

TABEL T29

Andelen af rygere blandt kvinder 15 - 19 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	15-19 år	38%
1971	Kvinder	15-19 år	38%
1972	Kvinder	15-19 år	43%
1973	Kvinder	15-19 år	39%
1974	Kvinder	15-19 år	41%
1975	Kvinder	15-19 år	40%
1976	Kvinder	15-19 år	39%
1977	Kvinder	15-19 år	37%
1978	Kvinder	15-19 år	33%
1979	Kvinder	15-19 år	34%
1980	Kvinder	15-19 år	33%
1981	Kvinder	15-19 år	34%
1982	Kvinder	15-19 år	28%
1983	Kvinder	15-19 år	24%
1984	Kvinder	15-19 år	25%
1985	Kvinder	15-19 år	28%
1986	Kvinder	15-19 år	27%
1987	Kvinder	15-19 år	25%
1988	Kvinder	15-19 år	25%
1989	Kvinder	15-19 år	27%
1990	Kvinder	15-19 år	22%
1991	Kvinder	15-19 år	20%
1992	Kvinder	15-19 år	26%
1993	Kvinder	15-19 år	21%

TABEL T30

Andelen af rygere blandt kvinder 20 - 24 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Kvinder	20-24 år	53%
1971	Kvinder	20-24 år	52%
1972	Kvinder	20-24 år	53%
1973	Kvinder	20-24 år	57%
1974	Kvinder	20-24 år	57%
1975	Kvinder	20-24 år	57%
1976	Kvinder	20-24 år	60%
1977	Kvinder	20-24 år	63%
1978	Kvinder	20-24 år	54%
1979	Kvinder	20-24 år	56%
1980	Kvinder	20-24 år	52%
1981	Kvinder	20-24 år	53%
1982	Kvinder	20-24 år	50%
1983	Kvinder	20-24 år	52%
1984	Kvinder	20-24 år	47%
1985	Kvinder	20-24 år	44%
1986	Kvinder	20-24 år	37%
1987	Kvinder	20-24 år	43%
1988	Kvinder	20-24 år	44%
1989	Kvinder	20-24 år	41%
1990	Kvinder	20-24 år	44%
1991	Kvinder	20-24 år	44%
1992	Kvinder	20-24 år	43%
1993	Kvinder	20-24 år	41%

TABEL T31

Andelen af rygere blandt mænd 15 - 19 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	15-19 år	51%
1971	Mænd	15-19 år	48%
1972	Mænd	15-19 år	43%
1973	Mænd	15-19 år	45%
1974	Mænd	15-19 år	40%
1975	Mænd	15-19 år	41%
1976	Mænd	15-19 år	32%
1977	Mænd	15-19 år	30%
1978	Mænd	15-19 år	32%
1979	Mænd	15-19 år	31%
1980	Mænd	15-19 år	33%
1981	Mænd	15-19 år	27%
1982	Mænd	15-19 år	30%
1983	Mænd	15-19 år	28%
1984	Mænd	15-19 år	22%
1985	Mænd	15-19 år	30%
1986	Mænd	15-19 år	28%
1987	Mænd	15-19 år	22%
1988	Mænd	15-19 år	19%
1989	Mænd	15-19 år	25%
1990	Mænd	15-19 år	27%
1991	Mænd	15-19 år	22%
1992	Mænd	15-19 år	20%
1993	Mænd	15-19 år	20%

TABEL T32

Andelen af rygere blandt mænd 20 - 24 år
1970 - 1993

År	Køn	Alder	Rygere
1970	Mænd	20-24 år	65%
1971	Mænd	20-24 år	65%
1972	Mænd	20-24 år	64%
1973	Mænd	20-24 år	68%
1974	Mænd	20-24 år	65%
1975	Mænd	20-24 år	57%
1976	Mænd	20-24 år	61%
1977	Mænd	20-24 år	58%
1978	Mænd	20-24 år	53%
1979	Mænd	20-24 år	53%
1980	Mænd	20-24 år	50%
1981	Mænd	20-24 år	46%
1982	Mænd	20-24 år	40%
1983	Mænd	20-24 år	50%
1984	Mænd	20-24 år	46%
1985	Mænd	20-24 år	42%
1986	Mænd	20-24 år	39%
1987	Mænd	20-24 år	43%
1988	Mænd	20-24 år	37%
1989	Mænd	20-24 år	44%
1990	Mænd	20-24 år	41%
1991	Mænd	20-24 år	42%
1992	Mænd	20-24 år	41%
1993	Mænd	20-24 år	41%

TABEL T33

Andelen af rygere blandt kvinder i relation til beskæftigelse. 1970, 1980, 1990, 2001

År	Køn	Beskæftigelse	Rygere
1970	Kvinder	Ufaglærte arbejdere	61%
1980	Kvinder	Ufaglærte arbejdere	59%
1990	Kvinder	Ufaglærte arbejdere	58%
2001	Kvinder	Ufaglærte arbejdere	42%
1970	Kvinder	Faglærte arbejdere	59%
1980	Kvinder	Faglærte arbejdere	55%
1990	Kvinder	Faglærte arbejdere	51%
2001	Kvinder	Faglærte arbejdere	29%
1970	Kvinder	Lavere funktionærer	59%
1980	Kvinder	Lavere funktionærer	49%
1990	Kvinder	Lavere funktionærer	40%
2001	Kvinder	Lavere funktionærer	25%
1970	Kvinder	Højere funktionærer	55%
1980	Kvinder	Højere funktionærer	47%
1990	Kvinder	Højere funktionærer	37%
2001	Kvinder	Højere funktionærer	23%
1970	Kvinder	Lærlinge, elever, studerende	34%
1980	Kvinder	Lærlinge, elever, studerende	32%
1990	Kvinder	Lærlinge, elever, studerende	30%
2001	Kvinder	Lærlinge, elever, studerende	20%

TABEL T34

Andelen af rygere blandt mænd i relation til beskæftigelse. 1970, 1980, 1990, 2001

År	Køn	Beskæftigelse	Rygere
1970	Mænd	Ufaglærte arbejdere	75%
1980	Mænd	Ufaglærte arbejdere	67%
1990	Mænd	Ufaglærte arbejdere	63%
2001	Mænd	Ufaglærte arbejdere	49%
1970	Mænd	Faglærte arbejdere	74%
1980	Mænd	Faglærte arbejdere	62%
1990	Mænd	Faglærte arbejdere	53%
2001	Mænd	Faglærte arbejdere	39%
1970	Mænd	Lavere funktionærer	75%
1980	Mænd	Lavere funktionærer	62%
1990	Mænd	Lavere funktionærer	47%
2001	Mænd	Lavere funktionærer	34%
1970	Mænd	Højere funktionærer	73%
1980	Mænd	Højere funktionærer	59%
1990	Mænd	Højere funktionærer	41%
2001	Mænd	Højere funktionærer	21%
1970	Mænd	Lærlinge, elever, studerende	49%
1980	Mænd	Lærlinge, elever, studerende	33%
1990	Mænd	Lærlinge, elever, studerende	27%
2001	Mænd	Lærlinge, elever, studerende	24%

TABEL T35

Andel rygere blandt kvinder i nogle europæiske lande

Lande med * er dagligrygere

År	Land	Køn	Andel
1999	Italien*	K	17%
2000	Estland*	K	20%
2000	Finland	K	20%
2000	Frankrig*	K	21%
2000	Sverige*	K	21%
2000	Island*	K	23%
1999	Polen*	K	23%
2000	Storbritannien*	K	25%
2000	Belgien*	K	26%
2000	Danmark*	K	29%
2000	Grækenland	K	29%
2000	Holland	K	29%
1999	Ungarn*	K	30%
2000	Tyskland	K	31%
2000	Norge*	K	32%

TABEL T36

Andel rygere blandt mænd i nogle europæiske lande

Lande med * er dagligrygere

År	Land	Køn	Andel
2000	Sverige*	M	17%
2000	Island*	M	25%
2000	Finland	M	27%
2000	Storbritannien	M	29%
2000	Norge*	M	31%
2000	Danmark*	M	32%
1999	Italien*	M	32%
2000	Frankrig*	M	33%
2000	Belgien*	M	36%
2000	Holland	M	37%
2000	Tyskland	M	39%
1999	Polen*	M	42%
2000	Estland*	M	44%
2000	Grækenland	M	47%
1999	Ungarn*	M	53%

TABEL T38

Tobaksrelaterede dødsfald i Danmark 1961-1998, efter køn og kalenderår

Kalenderår	Antal tobaksrelaterede dødsfald		Andel tobaksrelaterede dødsfald (%)	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
1961	3323	234	14,4	1,2
1962	3559	480	14,6	2,3
1963	3875	503	15,8	2,4
1964	4037	477	15,9	2,2
1965	4388	589	17,0	2,7
1966	4412	545	16,6	2,4
1967	4689	782	18,1	3,6
1968	4748	701	18,5	3,3
1969	5157	848	19,8	3,9
1970	5007	1025	19,2	4,7
1971	5519	1060	20,6	4,8
1972	6228	1216	22,7	5,3
1973	5855	1124	21,3	4,9
1974	6272	1213	22,3	5,2
1975	6025	1359	21,8	5,9
1976	6549	1721	22,5	7,0
1977	6368	1440	23,3	6,3
1978	6967	1850	24,5	7,7
1979	7301	1994	24,8	8,0
1980	7351	2109	24,5	8,2
1981	7600	2181	25,2	8,4
1982	7336	2201	25,0	8,5
1983	7830	2898	26,0	10,8
1984	7772	2993	26,0	11,1
1985	7892	3125	26,0	11,3
1986	7630	3310	25,4	11,9
1987	7537	3723	25,1	13,4
1988	7562	3774	25,2	13,2
1989	7631	3638	25,3	12,6
1990	7648	4358	24,7	14,7
1991	7049	4316	23,6	14,7
1992	7051	4064	23,2	13,5
1993	7472	4855	24,1	15,4
1994	7182	5027	23,7	16,5
1995	7512	5403	24,2	17,0
1996	7095	4822	23,5	15,8
1997	6811	5610	23,2	18,5
1998	6562	5445	22,8	18,6

Litteratur

Bygvrå, S & Hansen, MJNG (1999): Danskeres handel over landegrænsen maj 1999. Notat, nr. 71, Aabenraa, Institut for grænseregionsforskning.

Bygvrå, S (2000): Grænsehandel over Danmarks grænser maj 2000. Notat, nr. 73. Institut for grænseregionsforskning, Aabenraa.

Danmarks Statistik: Statistikbanken www.dst.dk

Embedslægeinstitutionen for København og Frederiksberg Kommuner (2001): Stofmisbrugere i metadonbehandling i København efter den 1. januar 1996, København og Frederiksberg Kommuner, København.

Haastrup, L (1999): Skøn over antal dødsfald blandt stofmisbrugere og over antal stofmisbrugere i Danmark, Nye tal fra Sundhedsstyrelsen, 3, pp. 13-18, København.

Hardt, F & Becker, U (1999): Alkohol, In: Lorenzen, I, Bendixen, G & Hansen, NE (red.): Medicinsk kompendium, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København.

Hibell, B, Andersson, B, Bjarnason, T, Kokkevi, A, Morgan, M, & Narusk, A (1997): The 1995 ESPAD report – Alcohol and Other Drug Use Among Students in 26 European Countries, CAN & Pompidou Group, Stockholm.

Hibell, Björn, Andersson, B, Ahlström, Balakireva, O, S, Bjarnason, T, Kokkevi, A, & Morgan, M (2000): The 1999 ESPAD report – Alcohol and Other Drug Use Among Students in 30 European Countries, CAN & Pompidou Group, Stockholm.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet & Amtsrådsforeningen (2002): Den offentlige indsats på alkoholområdet, Rapport fra en arbejdsgruppe nedsat af Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Amtsrådsforeningen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet & Amtsrådsforeningen, København.

Institut for Psykiatrisk Grundforskning, Afdeling for psykiatrisk demografi: Årsberetning, Århus, 1978-2001.

Juel, Knud: Alkohol- og tobaksrelaterede dødsfald i Danmark 1961 – 1998 (2002): Statens Institut for Folkesundhed, København.

Kjøller, Mette, Rasmussen, NK, Keiding, L, Petersen, HC & Nielsen, GA (1995): Sundhed og Sygelighed i Danmark 1995 – og udviklingen siden 1987, Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, København.

Kjøller, M & Rasmussen, NK: Sundhed og Sygelighed i Danmark 2000 – og udviklingen siden 1987 (2002): Statens Institut for Folkesundhed, København.

Milhøj, Anders (1993): Virkningen af afgiftsned sættelser på øl- og vinsalget, I: Sundhedsstyrelsen: Alkohol- og narkotikamisbruget 1992, Forebyggelse og hygiejne nr. 21, København.

NEC (Nationalt Efterforskningstøttecenter) (2002): Narkotikakriminalitet i Danmark 2001 Rigs politiet, København.

Politiets årsberetning, Rigspolitichefen, København 1987-2001 – www.politiet.dk

Produktschap voor Gedistilleerde Dranken (2003): World Drink Trends 2001, Oxfordshire: NTC Publications Ltd.

Sundhedsstyrelsen (2002): Narkotikasituationen i Danmark. Årsrapport til det europæiske center for overvågning af narkotika og narkotikamisbrug, EMCDDA 2002, Sundhedsstyrelsens Publikationer, København.

Sundhedsstyrelsen & Kræftens Bekæmpelse (2002): Unges Livsstil og Dagligdag 2000 – forbrug af tobak, alkohol og stoffer (MULD rapport nr. 1), Sundhedsstyrelsens Publikationer, København.

Sundhedsstyrelsen & Kræftens Bekæmpelse (2003): Unges Livsstil og Dagligdag 2001 – geografiske forskelle og ligheder (MULD rapport nr. 2), Sundhedsstyrelsens Publikationer, København.

Sundhedsstyrelsens Dødsårsagsregister 1961-1998, Statistiske opgørelser. Ej publiceret.

Sundhedsstyrelsens Landspatientregister 1977-2001, Statistiske opgørelser. Ej publiceret.

Thorsen, Thorkil (1990): Hundrede års alkoholmisbrug, Sundhedsstyrelsen, København.

Zierau, Finn (2003): Alkohol på godt og ondt, Psykiatrifondens Forlag, København.

